

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV., Vármegye-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Igaza van Kossuthnak.

Budapest, május 24.

Abban van igaza Kossuth Ferencnek, a függetlenségi és negyvennyolczas párt elnökének, hogy a függetlenségi elveket Magyarországon lejártni nem lehet. Ezek az elvek örökéletűek, be vannak vésve minden magyar ember szívébe és onnan csak a szívvvel együtt lehet azokat kitépni. Nagy igazságot mondott ezzel Kossuth Ferenc. Csak azt nem értjük, miért mondta ezt éppen mostan? Vannak igazságok, melyek kétségbevonhatatlanságuknál és sebezhetetlenségükönél fogva annyira átszivárogtak a köztudatba, hogy fölösleges őket póznára tűzni. Ezek közé tartozik az is, hogy a nemzeti öntudat soha el nem alszik. Ez már nem is politikai, hanem természet-tudományi igazság. India vagy Egyiptom „függetlenségi elveire“ valamivel súlyosabb lánczok vannak rakva, mint Magyarországra; de azért senkisémet kételkedik abban, hogy a hinduk és az egyptomiaiak szívébe örökre be van vésve a függetlenségi eszme és hogy azt onnan csak a szívvvel lehet kitépni. A nemzeti önállóság felé törekvés minden népnél elevenen él és azt kioltani fizikai lehetetlenség. Magyarország sem kivétel e szabály alól.

Kossuth Ferenc tehát valami újat, meglepőt nem mondott. De azért nagy igazat mondott. Kérdés csak az, miért

gondolta ezt szükségesnek elmondani éppen mostan. Mi azt hisszük, hogy ilyen szövegeket csak levert, letiport nemzetek fülebe szoktak harsogni. Ahol még cselekedni nem lehet, csengő akziómákkal táplálják az elcsüggedt lelkeket. De ott, ahol a nemzeti energiák szilárd talajt kaphatnak maguk alá, mire való ott olyan bölcseségeket szólnak eresztetni, hogy: lesz még szülő, lágy kenyér, vagy: ne busulj pajtás, lesz az még másképpen is! Amikor a letűnt századok előtt a nemzet ügye rosszul állott, a nemzet lelke mindig költeményekbe és körmondatokba menekült. De akkor, mikor elérkezett a cselekvés ideje, a szó elnémult és a teremtő elemek és karok léptek az első sorba.

Azt gondolnánk, hogy most ilyen időket élünk. Elvégre, ha a függetlenségi elvek megvalósítása akkor sem lehetséges, mikor függetlenségi emberek kormányoznak, akkor rettenetes hazugság az alapja a magyar közéletnek. Most negyvennyolczas miniszterek vannak, ennél fogva csak negyvennyolczas politika képzelhető el, negyvennyolczas politika a gyakorlatban, nem pedig a szavakban. Mert, ha a negyvennyolczas politika a Kossuth-idézte sarkalatos igazságokban kimerülne, akkor közvetlenül a világsi katasztrófa után is uralkodott a negyvennyolczas politika: nem is szólva Tisza Kálmán korszakáról, mikor már egész párt hir-

dette, hogy „a függetlenségi elveket lejártni nem lehet.“

Kossuth Ferencről azonban nem szabad föltételezni, hogy hübelebalázsmódjára beszél. Nemes szívé, jó hazafi, kitűnő vezér, okos fő, fegyelmzett elme, éles politikai érzék: ez Kossuth Ferenc, az államférfiu. Mindig tudja, mit, mikor, hogyan kell, lehet vagy szabad mondani. Ugy képzeljük, mielőtt a függetlenségi elvek lejárhatatlanságát képletesen sziklába írta volna, körül nézett, mérlegelte a viszonyokat, vajjon szükséges-e ennek a nemzedéknek éppen most a lelkére kötni, hogy ne busuljon, mert a függetlenségi eszme túlélt mindenfajta Mathuzsálemet.

Mikor magakörül nézett, láthatta, hogy bizony semmitem változott meg; a nemzet függetlenségének és önállóságának elvei ma éppen olyan elvek, mint tíz esztendővel ezelőtt. Önálló vámterületünk nincs; önálló vámterületünk nincs; önálló jegybankunk nincs; önálló hadseregünk nincs; önálló külügyi képviselőnk nincs. Az önállóság és függetlenség valamennyi attributumától mal éppen olyan távol állunk, mint tíz esztendővel ezelőtt. S ha még csak így lenne! De ott van a kiegyezés, melyről azt mondják, olyan szoros lesz, hogy az ischli klauzula hozzá képest laza szerkezetű masina volt. (Nem találják furcsának, hogy függetlenségi és negyvennyolczas miniszterek kiegyezést kötnek Ausztriával?) A hadseregben a

Az első tökdisznö.

Irta: Zsoldos László.

(Utánnyomás tilos.)

Egy ösmerősöm beszélt el nekem a minap az alább következő dolgot.

Volt nekem egy öreg nagynénikém. Lujza néni. Vén kisasszony volt, a szó nemes és a szó fonák értelmében egyaránt. Én, vigan zöldelő gyermekésszel akkoriban természetesen csak a vénkisasszonyoság fonákosságait tudtam meglátni szegény Lujza néniiben, akinek százcárnczu homloka mögött pedig — most értem csak meg — ki tudja, mennyivel több tiszteltreméltó tulajdonság húzódott meg szerényen és örökre rejtve maradtan, mint akárhány bájosan mosolygó, úde ifju hölgy divatos frizurája alatt.

Mi — gyerekek — azonban Lujza néniiben csak az örökké zsörtölődő, házsártos vénkisasszonyt ösmertük, aki haragosan zörrentelt reánk száraz hangjával, ha „véletlenül“ nagy robajjal feldöntöttünk egy széket az orra előtt, amikor javában bóbiskolt és a hirtelen zajra fölriadt:

— Jézus Mária, még fölfordították a házat, ti haszontalanok!

Mert szegény Lujza néni, bár koromfekete hajában nyolczvankét esztendősen korában sem akadt egyetlen egy ősz szál sem, bizony a napnak java részét bóbiskolással töltötte. Ahol leült, ott elaludt. Divánon, kanapén, széken, kertipadon, mindegy volt neki: ő aludt, édesen és rendületlenül, mintha csak a legfinomabb ruganyos lószőrmatrác lett volna alatta. Sovány s már éppen nem szép kis fejét, amelyen

köröskörül feketélt a simára fésült, fényes haj, lassan félrefordította a vállára; azután néhány percz múlva megdőbült a dereka és felső testével félig előre, félig oldalt dült, hogy azt lehetett volna hinni, rögtön leesik a székről. Pedig soha sem esett le. Hanem mindig fölriadt. Mert, amint így a legjobb izüen kezdett aludni, mink, vásott gyermekek, tüstént ott termettünk előtte és gonosz fufanggal meg-ráztuk a karját:

— Lujza néni, mindjárt leesik!

Vagy pedig, ha már nagyon arcátlanok voltunk:

— Lujza néni, zabba mentek a lovak!

És szegény Lujza néni természetesen ijedten kapta föl a fejét a zsvajra.

— Mit visítottok, hisz' nem is aludtam!

Istenem, ha eszembe jut, ma is sajnálom, hogy a jó öreg néniinek ilyen orvul megzavartuk az álmát. Ki tudja, miről vagy kiről álmodhatott szegény. Talán régmúlt időkről, amikor még ő volt a fiatal s azóta már rég porladó mások voltak az öregek; letűnt napokról, amelyeknek sugara még az, ő számára fakasztott virágot; tavaszi, ötven, hatvan év előtt elolvadt hórol, amelynek fehér csillámain a hatvan évtized előtt lezajlott farsangon őket röpitette a csilingelő szán a városi vigadó felé a bálba. Az álom néha oly kedves emlékeket üdit fel a szunnyadó lélekben és igazán szent-ségtörő, aki megzavarja az álmát valakinek, akinek már csupán álmái vannak.

Lujza néni azonban nemcsak öreg és álomszusék, hanem amellet nagyon vaksi is vala. És ezen az ő vakságán fordult meg az a czudar gyerekesin, amit egyszer Franczi, az én

gyerekkori legjobb, de egyszersmind leggonoszabb pajtásom követett el vele.

Lujza néninek ugyanis az éjjeli szekrénye fiókjában volt egy kaposos imádságoskönyve, s ebbe az imádságoskönyvbe rejtve a jó öreg éveken át féltve őrzött egy Mária-képet.

A Mária-kép nagyságra és tapintásra olyan volt, mint valami játékkártyalapja. A tiszteltreméltó néni minden este, amikor lefeküdt, kivette a fiókból, vagyis az imakönyvből a kártya-alaku Mária-képet és, minthogy elgyöngült szemével már nem gyönyörködhetett benne, reszkető kezébe fogva, könnyeivel és forró csókjával árasztotta el a képet.

Lujza néni ezt a szokását kileste valahogy az én Franczi pajtásom és gyalázatos tervet eszelt ki. Kilopta a kaposos imakönyvből a Mária-képet és helyébe odacsémpésztett egy csomag játékkártyából — Uram bocsá' — egy tökdisznot. Nagyságra s fogásra éppen olyant, akár a Mária-kép.

A szegény vaksi, öreg Lujza néni pedig, akinek sejtelve sem volt Franczi gaztetteről, a csere után is minden este kivette az éjjeli szekrény fiókjából, a kaposos imakönyvből a vélt Mária-képet és forró könnyeivel áztatta, s áhitatos csókkal árasztotta el — a tökdisznot.

És csupán egy hét múlva jöttem rá erre a betyárférra, amikor Franczi már nem tudván többé magába fojtani a vihogását, szükségét érezte, hogy engem is beavasson a titkába. Es, mivel mégsem voltam annyira romlott, mint Franczi s mert utóvégre is a nagynénimen esett csufság, hatalmas nyaklevessel honoráltam a vásott kölyök leleményességét. Azonkívül elvettem tőle a Mária

magyarságot úgy üldözik, mint valaha. Ha idegenbe szakadt véreink valamelyik konzulunkhoz vagy követünkhöz akarnak fordulni, kénytelenek egy idegen nyelvet megtanulni. A jegybank kérdése most nem időszerű. Horvátországot állammá proklamálták és az új állam éppen most kezdett purparlálni egy másik állammal, ha nem csalódunk, a magyar állammal. A fia-gravamentekről szólva: miniszterünk folyton Bécsbe szaladnak, a király elvéve jön Budapestre, a fekete-sárga színt még mindig respektálnunk kell és kuruczok ősz fejét a közös v. b. t. t.-ság veszedelme fenyegeti.

Kossuth Ferencz mindezt jól látja, és azért vigasztal bennünket azzal, hogy a függetlenségi eszme örökéletű, nem kell elcsüggednünk, az eszme összenőtt a magyar nemzeti léttel és bármilyen szomorú viszonyok közé kerültünk, „az elvet a magyar emberek milliója szívéből csak a szívvel együtt lehet kitépni.” Vannak azonban ebben az országban sokan, kik azt hiszik, hogy az igék prédikálása most nem időszerű. Mikor a függetlenségi pártnak nem volt többsége, megelégedhetett annak hirdetésével, hogy a függetlenségi elveknek előbb-utóbb győzedelmeskedniök kell.

De most, az isten szerelméért, most csak nem lehet néhány szóval egy nemzet reális vágyakozását csillapítani? Ha most is csak azt mondjuk, hogy a függetlenségi elvek lejáráthatatlanok, de közbe hosszulejáratu kiegyezést kötünk; hogy a függetlenségi eszme örök, de közben milliókat szavazunk meg a közös hadsereg számára; s hogy a nemzeti lét önállóan virágozik, de közben teljes erővel toljuk az osztrák külügyi politika szekerét — akkor, akkor valami illatozik Dániában.

De azért Kossuthnak mégis igaza van.

képet s elhatároztam, hogy épp oly titokban, amint kivették az imakönyvből, vissza fogom oda tenni s kidobom a helyéről a nyomorult tökdísznót.

Még aznap, mialatt néném nem volt a szobában, odalopódtam éjjeli szekrényéhez s kihúztam a fiókjából a kapcsos imádásos könyvet. Gyorsan kinyitóm és kivéve belőle a tökdísznót, visszateszem a helyére a Mária-képet. Ebben a pillanatban észreveszem, hogy valahonnan a közepéből egy papírlap hull le a padlóra a könyvből. Utána hajlok és fölvevén, gyermekes kíváncsiságból önkéntelenül is bepillantottam. A papírlap valami régi, fél évszázad előttről való tánczrend-féle volt. Rajta pedig már alig kibetűzhető, fakult vonásokkal a következő írás: nagynéném írása:

— Nem szeret. Egy év óta mindennap csókommal borítottam, mint valami szentképet, az arcképét és mostan ott tánczolja a quadrillt az új, százezer forintos menyasszonyával.

Majd hogy a hideg ki nem lett a meglepetéstől. Hogyan, Lujza néni, a ránczos, nyolczvankét éves, házsártos Lujza néni? Istenem, hát ő is volt fiatal?

Szegény Lujza néni! Sietve, mintha valami nagy szentségtörést követtem volna el, visszahelyeztem az ócska tánczrendet az imakönyvbe, amelynek első lapján már bent volt a Mária-kép és miután az egészet gondosan beletettem a fiókba, lábujjhegyen, talán hogy föl ne izgassam a multakat, amelyek most megborongattak, kiosontam a szobából.

Édíg akkor még nem értettem, amit azóta már nagyon jól tudok s amit most bizonyára ön is kitalál, hogy az első tökdísznó, amelyiket szegény Lujza néni szentkép helyett csókolgatott, nem a Franczi tökdísznója volt. Hanem az a másik, akiről a tánczrend beszélt.

Igaza van abban, hogy a függetlenségi elveket nem lehet lejártni; és igaza van abban is, hogy ennek hangoztatására ma szükség van.

Előkészületek a jubileumra.

Budapest, május 24.

Tudniillik a koronázás negyvenéves jubileumára. Ezt feltétlenül szükséges volt előre bocsátani, egyfelől, mert mostanában a jubileumoknak se szeri, se száma; másfelől azért is, mert nem árt emlékezetébe hozni a feledékenyeknek, hogy Ferencz Józsefet ezeltől negyven esztendővel valóban apostoli magyar királylyá koronázták.

Nagy öröm volt az az elnyomott nemzetre akkor! De nagy öröm volt magára az uralkodóházra is, mely mindig fokozódott atyáskodó szeretettel szokott fordulni hű magyar nemzetéhez. *valahányszor nagy bajba kerül.* Már pedig akkortájtban ugyancsak lehanyaglott a Habsburgok szerencsecsillaga.

De erről ma már hiábavaló dolog elmélkedni. Kibékültünk, megegyeztünk, koronáztunk. Az addig nyílt abszolútizmussal uralkodó fejedelem meghajította fejét a magyar királyi korona s ezzel együtt az alkotmány előtt; végbement a koronázás pazar fényével és káprázattal járó szertartása, megvolt a királyi eskü letétele, királyi hitlevél kiadása és minden egyéb tempó, ami csak a magyar királyi koronázás alkotmányos aktusához dukál.

Nagy fordulat volt ez, legalább is abban az illúzióban éltünk jó darab ideig.

Csak a mi áldott emlékezetű hajthatatlan kurucz eleink, az országgyűlés „szélső” honatyái — kik közül Madarász József még ma is élő ember — nem osztakoztak az általános nagy nemzeti ielbuzdulásban, félrevonulva, görbe szemmel nézték a nagy örömmámort, mintha azt mondták volna:

— Várjuk végét; majd elválnak, mi lesz belőle?

Az akkor hét emberre lefogyott 48-as töredék ma a parlament nagy többségét képező táborra szaporodott; jeléül annak, hogy az akkori hajthatatlan függetlenségi aggodaima s bizalmatlansága nem volt alaptalan. Sőt bizonyítéka ez annak, hogy az ő politikájuk volt az igazán helyes és előrelátó magyar nemzeti politika.

A 67-iki koronázás következtében ment ugyan változáson keresztül a magyar államigazgatás külső képe, de a magyar nemzeti államnak önállóságát s az önállóság garanciális intézményeit nem bírta meggyökeresíteni a kiegyezési törvény; sőt az egymásután következő évek lassanként elfonnyasztották a nagy állambölcs által ültetett gyökérszákat. Az uralkodó számára fentartott jogok egyre erősödtek s elnyomták a nemzet számára megmenetelt jogokat, mint ahogy elnyomja s fejlődésében visszazorítja a buján tenyésző iszalag a növekvő cserjét.

A koronázás huszonöt éves jubileumán felharsanó örömiadalba már belebugott a reményeiben esalatkozott nemzet elégtelenedésének morájlása.

Ma pedig elérkeztünk a koronázás negyvenedik évfordulójához s örömmünnepre készül a nemzet: nemzeti kormány alatt nemzeti ünnepre.

Az állami tisztviselők mozogtak legkorábban s elhatározták, hogy igazi örömmünnepet csinálnak maguknak ebből a ritka történelmi alkalmából. Több százezer aláírással üdvözlő feliratot intéznek a magyar királyhoz — Bécsbe s arra kéri, hogy ez a szép jubiláris esztendő

a nyugdíjuk kiszámításánál — duplán számítsassék.

A katonaság jubiláris mozgalmának tekinthető a szegedi hadtestparancsnok rendelkezése, amelynek értelmében ezentul minden olyan alkalommal, mikor a katonaság valamely nyilvános ünnepségre (például a negyvenéves koronázási jubileumra) kivonul és díszítet ad: a néphimnusz (gyöngébbek kedvéért: a Gotterhalte) elejétől végig teljesen eljátszandó, tehát nemcsak annak az első sora, mint eddig. Ez a kiterjesztés bizonyára méltó örömet fog kelteni az eddig megrövidített polgárság körében.

Ugyancsak a jubileum alkalmából lesznek valóságos belső titkos tanácsosokká a kormány azon tagjai, kik még e nélkül a dísz nélkül szükölködnek. Sőt megkapja e kitüntetést a képviselőház elnöke s két rangidős államtitkár is. Hullanak azonkívül rangok és címek más kiváló állásu egyének számára is.

De lesznek ezeken kívül maradandóbb becsü alkotások is.

Árpád fejedelem emlékére katolikus templom épül Fehéregyházán. A többi egyház számára a templommal szemben nagyszabású pyramis, turul-madárral, csőrében karddal.

Meg van sürgetve továbbá Zala György szobrászunknál az Andrássy-uti Árpád-emlékmű befejezése. A művész gyalogszerrel akarta megmintázni Árpádot és a hét vezért. A koronázási jubileumra való tekintettel azonban lóra lesznek ültetve mind a nyolczan: Árpád, meg a hét vezér.

Közjótékonsági és közművelődési intézkedéseket is vett tervbe a kormány: munkáskörház, népakadémia s több vidéki városban államségélylyel építendő kultur-palota.

Ime: így ünnepli meg a magyar nemzet és a kormány a magyar király megkoronázásának negyvenéves évfordulóját.

Vannak ugyan nyugtalan lelkek, kik szebb és maradandóbb becsü dolognak tartanak például az önálló vámtérület és magyar jegybank, a magyar nemzeti hadsereg felállítását, az általános szavazati jogról s az ingyenes állami népoktatásról szóló törvény beterjesztését, a külön magyar udvartartás megteremtését, Dalmacia visszacsatolását az anyaországhoz stb., — de sajnos, mindezekről ezuttal kevés szó eshetik.

Ellenben bizonyos az, hogy Samassa biboros-érsek már bemutatta a jubileum alkalmával mondandó szent beszédének szövegét s ez most legfelsőbb cenzura végett öfelsége elé van felterjesztve; s az is valószínű, hogy személyesen lejön ez alkalomra öfelsége hű magyar népe közé s pár napig udvari zaj fogja fölverni a budavári királyi palota ürességtől kongó, örökké lefüggönyözött s hallgatag termetit.

Mein Liebchen, was willst Du noch mehr?

Budapest, május 24.

A képviselőház holnap, szombaton, délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják a vitát a cselédtörvény fölött. Az ülés végén gróf Andrássy Gyula felel Hodzsa Milán és Vajda Sándor egy-egy interpellációjára.

Samassa ünnepi beszéde. A koronázási jubileum alkalmából tartandó ünnepi istentiszteleten tudvalevőleg Samassa József egri biboros-érsek fogja helyettesíteni Vaszary hercegprimást és ő mondja az ünnepi beszédet is. Samassa ma délelőtt a képviselőházban fölkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt, azután Andrássy Gyula belügyminisztert és mindkettőjükkel hosszasan időzött. Az egri érsek látogatását azzal magyarázták, hogy a junius nyolczadiki ünnep, de különösen az ünnepi beszéd tárgyában értekezett a miniszterekkel.

A tanító-javaslatok szentesítése. Az országgyűlés már hetekkel ezelőtt megszavazta a tanítók fizetésrendezéséről szóló két törvényjavaslatot, de a szentesítésük még mindig késik. Politikai körökben a szentesítésnek ezt a késését aggodalommal látják, mert azt hiszik, hogy a bécsi udvarnál a román főpapok pártfogói akadályozzák meg a törvények szentesítését. Ez az aggodalom jogosult is, mert a román nemzetiségi egyházak főpapjai, — mint már jelentettük — a napokban Bécsbe készülnek, hogy a király elé járuljanak azzal a kéréssel, tagadja meg ezeknek a törvényjavaslatoknak szankcióját. Ezt az akciókat megakadályozandó, gróf Apponyi Albert kultuszminister ma reggel Bécsbe utazott, hogy kihallgatáson jelenjék meg a király előtt. Ezen az audiencián a minister személyesen terjesztette szentesítés alá ezt a két törvényjavaslatot.

Apponyi Albert gróf kultuszminister este a hét órakor érkező gyorsvonattal már Bécsből vissza is érkezett. A minister a pályaudvarról egyenesen az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolczas párt Erzsébet körüli körhelyiségéhez hajtatott, ahol részvételt a koalíciós pártok együttes értekezletén.

A német általános iskolaegyesület, a hírhedt *Schutverein*, most tette közzé tavalyi munkásságáról szóló jelentését. Ebben a jelentésben beszámol arról az aknamunkáról is, amelyet idegen államokban végez s vázolja a külföldön élő németek helyzetét is, természetesen nem az igazság szerint, hanem oly színben, amely az ő munkásságát igazolja, szükségesnek mutatja Magyarországról nagyban ezt mondja a jelentés: *Magyarországon*, mint eddig, most is gyakori és rejtett támadások céltáblája a németesség. A hatóságoknak a nem magyar nyelvű oktatás korlátozására irányuló törekvése, a régi erővel folyók tovább. A népiszkolai törvényjavaslatot, melyet a tanítók fizetésének kiegészítése címével terjesztett a képviselőház elé gróf Apponyi közoktatási minister, a parlament szigorított módosításokkal fogadta el. Ez még jobban elsorvasztja az anyanyelven való tanulást, mint az eddigi állapot s teljesen kiszolgáltatja a német iskolázást a magyarságnak. Ugyancsak hevesen küzdenek a német nyelv ellen is, amely harmadfél millió embernek az anyanyelve Magyarországon. Negyvenegy magyar gyalogred közül harminczötben elrendelték a magyar czrednyelvet. *Erdélyben*, a *Bánságban*, az alpesi országokban, Morvaországban, Krajnában, Stájerországban, Karintiában, Bukovinában és Tirolban tovább folyik munkánk, mint eddig is, éppen úgy a Balkán-államokban, Olaszországban és Finnországban is.

Angol lap a kormányválságról. A képviselőház folyosóján ma déltájban egyszerre izgalmas lett a hangulat. Azt a hírt hozták a folyosóra, hogy a Daily Chronicle — nagyon jó forrásból — magyar kormányválság híreit jelent. Az angol lap értesítései szerint a kormányválság, amely már a legközelebbi napokban aktuális lesz, az alkotmánybiztosítékok miatt tört ki, melyeket a király nem fogadott el. A Bécsből keltezett távirat a következőket mondja:

Kitűnő forrásból értesülünk, hogy veszedelmes konfliktus van kitörőben *Ferencz József* uralkodó és a magyar kormány között. Ő felsége vonakodik hozzájárulni az alkotmánybiztosítékokról szóló eljé terjesztett javaslatokhoz, amelyeket a trónbeszédben hirdettek. Gr. *Andrássy*, aki ezeket a törvényjavaslatokat előkészítette, *beadta lemondását* s általában kormányválságtól tartanak.

A losoncsi mandátum. *Moinár* Albert országgyűlési képviselő czeglédi közjegyzővé történt kinevezése következtében lemondott losoncsi mandátumáról. A mandátumért *Beniczky* Árpád volt képviselő, aki már husz esztendő óta tagja a függetlenségi pártnak és *Madách* Aladár stregovai földbirtokos küzdenek.

A rendelkezési alap ügye. A zárszámadási bizottság tegnapi ülésén tudvalevőleg elhatározta, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnöktől és *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi minisztertől bekéri a hivatalos aktákat, melyek azon kétszáz ezer koronás összegegről szólnak, amit *Tisza* István az 1904. évben az államvasutak pénztárából hirdetési átalányozási címen felvett. A bizottság ez ügyben a következő levelet intézte *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszterhez:

Alólirott bizottságok mai ülésén hozott határozatából kifolyólag van szerencsénk Nagyméltó-

ságodat tisztelettel felkérni, hogy a máv. hivatali és irodai szükségleteinek rovatát 1903., 1904. és 1905. években a miniszterelnöki segédhivatali főigazgató kezeihez kiutalt 150.000, 200.000 és 200.000, összesen 550.000 korona tekintetében a miniszterelnökségnél elfekvő ügyekre vonatkozólag a máv. és esetleg a Nagyméltóságod vezetése alatt álló minisztériumban létező összes iratokat, elszámolásokat, utalványokat stb. a bizottságnak oly időben rendelkezésére bocsátani méltóztassék, hogy ezek a bizottság 1907. május hó 29-ére kitűzött ülésén rendelkezésére álljanak. A képviselőház zárszámadási bizottsága nevében: *Hentaller* Lajos elnök, *Eber* Antal előadó.

Hasonló levelet intézett a bizottság *Wekerle* Sándor miniszterelnökhöz is.

A horvátok féktelenkedése.

— Tovább tanácskoznak. —

Budapest, május 24.

Az alkudozások tovább folynak. A magyar kormány még mindig nem látja elérkezettnek az időt arra, hogy a horvátok követeléseit kerekén visszautasítsa. Gróf *Pejacsevich* horvát bán, aki tegnap este Budapestre érkezett, ma délelőtt a képviselőházban fölkereste *Wekerle* Sándor miniszterelnököt, hogy a horvát kormány nyilatkozata által lényegesen súlyosított helyzet fölött újból megkezdje a tárgyalásokat. Ezzel kapcsolatban politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a bán egy kompromisszum-javaslatot hozott magával Zágrábból, amely alkalmas volna a konfliktus sima elintézésére. Ez a hír azonban pozitív megerősítést nem nyert, a tárgyalásokat ma be sem fejezték, hanem holnap folytatják. *Pejacsevich* bán távozása után *Wekerle* Sándor *Kossuth* Ferenczcel és *Szterényi* államtitkárral egészen félhárom óráig tanácskozott.

A tanácskozás befejeztével *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter így nyilatkozott a helyzetéről:

— A mai tanácskozás nem vezetett semmi eredményre; *oll tartunk, ahol az ünnepek előtt*. Holnap folytatjuk a tárgyait.

A horvát képviselők részben ma este már Budapestre érkeztek, részben holnap reggel érkeznek, hogy a tanácskozások eredményéhez képest állást foglalhassanak. Hír szerint *Nikolics* Vladimir bánhelyettes is Budapestre érkezik holnap. A Budapestben időző horvát képviselők részéről *Josipovich* Géza horvát miniszternek egyik nyilatkozatára válaszképp azt az értesítést kaptuk, hogy az az állítás, hogy a horvát képviselők a vasutas-javaslat tárgyalásánál a képviselőház ülésén akkor is felvetették volna a nyelvkérdést, ha a javaslat nem érintette volna ezt, nem felel meg a valóságnak, mert épp a horvát képviselők bizalmiférfiai még a pragmatika-javaslat nyilvánosságra jutása előtt mindent igyekeztek elkövetni, hogy a nyelvkérdést egyáltalán ne érintsék most, hanem hagyják meg az eddigi status quot.

Gróf *Pejacsevich* Tivadar nyomban azután, hogy elhagyta a miniszterelnök szobáját, táviratilag felhívta a horvát képviselőket és a horvát osztályfőnököket, hogy holnapra Budapestre jöjjenek, ahol ismét felveszik a tanácskozásokat a magyar kormányval.

Loskovič képviselő, a horvát haladópart elnöke, a következőket mondta a folyosón:

— *A magyar kormány most Nikolics Vladimir bánhelyettes fejét követeli*, mert azt hiszi, hogy minden válságnak ő az oka.

Félhivatalosan a következő jelentést adták ki: gr. *Pejacsevich* Tivadar horvát bán ma délben fél-egy órakor a képviselőházban megjelent dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnöknél, akivel hosszabb ideig értekezett. Ugy hírlik, hogy *Nikolics* Vladimir osztályfőnök a horvát képviselőkkel holnap Budapestre érkezik, hogy az illetékes tényczökkel a tárgyalásokat folytassa. Gr. *Pejacsevich* még egyelőre Budapestben marad.

Horvát forrásból így jellemzik a mai helyzetet:

A *Wekerle* Sándor miniszterelnök és gróf *Pejacsevich* Tivadar horvát bán között a képviselőház mai ülése alatti folytatott eszmecserenek eddig pozitív eredménye még nincs, mindazonáltal alapos a remény, hogy a folytatódó tárgyalások során

mégis sikerülni fog a kibontakozás útját egyengetni. Gróf *Pejacsevich*, ki teljes jóakarattal fáradhatatlanul arra törekszik, hogy az ellentétek kiegyenlítését lehetővé tegye, délután *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszternél és *Szterényi* József államtitkárnál kívánt látogatást tenni, hogy velük a kérdés felől újból tanácskozzék, de őket hivatalaikban nem találván, névjegyének átadására szorítkozott.

A horvát képviselők, mint *Zágrábból* jelentik, ma délelőtt újra értekezletet tartottak a követendő eljárás megállapítása végett. Miután azonban újabb konkrét tény nem forgott fenn, mely az eddigi magatartás tekintetében bármily döntő befolyással lehetett volna és a képviselők is teljesen tájékozatlanok azon tárgyalásokat illetően, melyeket a bán a kormánynál kezdeményezett, a mai értekezlet pusztán eszmecsere jellegével bírt, amelyen határozatokat nem is hoztak. A horvát delegátusok Budapestben holnap folytatni fogják tanácskozásaikat.

Gazdák és cselédek.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 24.

A mérgesebb kritikák már elhangzottak, ma enyhébb kritikások s barátságos indulatú bírálok vonultak föl a porondra.

Az első kritikus *Bottlik* János volt. Szűzbeszédet mondott, formásan, tartalmasan. A gazdák terheit sokalja. De a javaslatot elfogadja. A Ház érdeklődéssel figyelte, zajosan megtapsolta. *Kuszká* István, *Kelemen* Samu szintén elfogadják a javaslatot, melynek ma csak egy ellenzője volt, a nemzetiségi *Goldis* János.

A kritizálókat védő beszéd követte a *Mezőssy* Béla államtitkárc. Vitatta, hogy a javaslat ellen demokratikus szempontból nem lehet kifogás s hogy a tervezett intézkedések teljesen emberségek és humanusak. Azután a szociálistákkal polemizált élesen és szellemesen s kifejtette, hogy a szociáldemokrácia, ha mérsékletet s belátó bölcseséget tanusít, sehol sem helyezkedik élesen szembe a nemzeti iránnyal.

Részletes tudósításunk itt következik:

A képviselőház ülése.

Justh Gyula, a Ház elnöke tíz órakor nyitja meg az ülést. Bemutatja a kassai vasutasoknak a fizetésrendezés során fölmertült sérelmeik orvoslására irányuló kérvényét és jelenti, hogy a zárszámadási bizottság új előadót választott.

A gazdasági cseléd-törvény-javaslat tárgyalása során fölszólal

Bottlik János, akinek ez az első szereplése a Házban. Megállapítja, hogy a szociális irányú törvényjavaslatot akkora idegenkedéssel még talán soha sem fogadták, mint a jelen törvényjavaslatot. Elnevezték jobbágytörvénynek, holott nincsen ehhez hasonló törvény, amely annyira egyoldaluan védene meg a cselédség érdekeit és annyira egyoldaluan terelné meg a gazda-társadalmat. Ő éppen abban látja a javaslat hibáját, hogy a gazdákkal szemben nagyon drákói, míg a gazdák ama legfontosabb érdekét, hogy a cseléd a legsürgősebb munka idején el ne hagyja, nem biztosítja eléggé. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés. A szónokot számosan üdvözlék.)

Kuszká István: Ezt a törvényjavaslatot nem a közvetlenül érdekelt felek, a gazdák és a cselédek ellenzik a legerősebben, hanem azok, akiket csak közvetve érdekel: a szakszervezeti elnökök, titkárok, a szociálista lapok fő- és segédszerkesztői, a napidíjas utazó apostolok, akik eszméik hirdetésé fejből busás jövedelmet biztosítanak maguknak. A javaslatot elfogadja.

Kelemen Samu: A szónokok egyrésze csakis a gazdák, másik része csakis a cselédek szempontjából bírálta a javaslatot. Pedig ezt a kérdést az egyetemes nemzeti szempontból kell megítélni. A javaslat alapföndolata az, hogy a hajdan való patriarkális helyzetet felújítsa. Ennek azonban nagy akadálya a modern fejlődés, amely kapitalisztikus irányba terelte a mezőgazdasági termelést is. A munkást kimélni kell, mert a munkás ereje a nemzet ereje. A cselédmunkás védelme elsőrendű kötelesség, de csakis ebből a szempontból megítél-

kotni a törvényt nem szabad. A javaslatot a részletes vita alapjául elfogadják. (Helyeslés.)

Goldis László a szocialistáknak a javaslat ellen való támadásáról szól s nagy zajban egy cikket olvas fel.

Rakovszky István alelnök (aki időközben elfogalta az elnöki széket) erősen csenget: Csendet kérek, mikor felolvassak. Nem szeretném, hogy megint olyan dolog kerüljön a naplóba, ami nem való oda! (Tetszés, derűtlenség.)

Goldis László kijelenti, hogy nem fogadja el a javaslatot, mert nem tartja humánusnak. A munka tisztességének és megbecsülésének rajongó híve, amiképpen megveti a heréket.

Förster Ottó: Herék jelentkezzenek! (Derűtlenség.)

Goldis László: Ez a javaslat kiszolgáltatja a cselédet a gazdának s ez a főoka annak, amiért ellenzi.

A szünet után.

Mezős Béla államtitkár szólal föl; szerinte a javaslat-védelmének nincsen szüksége arra, hogy a demokrácia követelményeiről bárki is kioktassa őket; a demokráciának két válfaja van, az egyik a szájakon, a másik a szivekben él. Aki tudja, hogy a javaslat segítségével sok ezer családon segíthetünk s a visszaélések százfélé nemét szüntethetjük meg, az az igazi barátja a népnek. Akár mit mondanak is e javaslatról, az az egy bizonyos, hogy a cselédek foltétlenül jobb anyagi helyzetbe juttatja. Pusztán gyűlöletből, elfogult szenvedelemből lehet e javaslat ellen fordulni azoknak, akiknek csak az a céljuk, hogy a nép fölött való hatalmukat megtarthassák és gyarapíthassák. Azt mondják, hogy ez a javaslat visszaállítja a jobbagyságot, de hogy miért állítja vissza, azt nem mondja meg senki. Igaz, hogy a javaslat a költőkődési jogot korlátozza, de nem korlátozza-e mindnyájunk szabad költőkődési jogát itt Budapesten a lakásbér-szabályzat? A fölmondási idő mindenütt megvan, még az ipari üzemekben is; ha ez nem lenne biztosítva, akkor minden ipari élet és fejlődés megbénulna. Ha a fölmondási jog szabályait élvezzi az iparos, a gyáros, a háziúr, mindenki, — miért fosztanók meg ettől éppen a gazdaközönseget? Nem a szabadelvűség kérdése, hanem a józan ész parancs-szava, hogy a gazda biztosítva legyen a meglepő munkamegszűntetés ellen. A mi a gazdák panaszait illeti: nem lehet tovább tenni, hogy a cselédek összezsufolyva lakjanak, három-négy család egy szobában, és nem lehet tenni, hogy védetlenekek legyenek a munkaadóval szemben. A külföld nagy ipari üzemében a munkaadók a munkásjóléti intézmények egész sokaságát maguk hozzák létre és a maguk erejéből tartják fenn. A világon mindenütt, ahol a gazdasági fejlődés van, gondoskodnak róla, hogy humanitárius intézkedések segítségével megszeressék a munkással foglalkozását. Nekünk különösen nagy érdekünk, hogy a föld népét az ősi földhöz, a mezőgazdasági munkálkodáshoz kössük, még mielőtt mind el nem menekül a pusztákról és a falukból a városokba. Nem tagadja, hogy a javaslat egyik szakaszának célja a sztrájk korlátozása. Lehetetlen kell tenni különösen a tömegsztrájkot, amelyről még a szocializmus körében se alakult ki egységes vélemény. 1892-ben a szocialisták csak az igazságtalan háborúval szemben mondták jogosultnak a tömegsztrájkot, a mikor majd a szocialista szervezetek nagy fejlődésükre követték egészen bizonyos lesz a tömegsztrájk sikere. A német szocialisták 1905-ben kimondták ugyan, hogy a tömegsztrájk jogosult, amikor a nép jogait meg akarja nyírni a kormány, de már a múlt évben arra az álláspontra helyezkedtek a német szocialisták, hogy a tömegsztrájkot a lehetőségig el kell kerülni. Ettől eltérőleg a magyar szocialdemokrácia egészen forradalmi térére akar lépni.

Pető Sándor: Mert nem eresztik be az alkotmány sáncaiba! (Zaj.) Mindenütt beváltak a szocialisták a parlamentben.

Mezős Béla: Oroszországban az ellenkezőt látjuk. (Zaj.) A magyar szocialisták egyenesen a tömegsztrájk felé kergetik a népet. Nálunk négy szocialista lap van: a Szabad Szó, a Világszabadság, a Népszava és a Volksstimme. Ezek közül szocialis tudás tekintetében legalacsonyabb fokon van Mezősi lapja, a Szabad Szó és legmagasabb színvonalon Grossmann lapja, a Volksstimme, mert annak olvasói nem lehet akármiféle zöldséggel táplálni. A magyar szocialisták durva hangon, művelt emberhez nem illő modorban beszélnek a sajtóban és a gyűléseken egyaránt, csak a nép lázítására és a magyar haza meggyűlöltetésére törekcsenek; vajjon e mozgalom vezetői igazán a szocializmus apostolai-e, vagy pedig idegen vállalatok szolgálói, akik kívándorlásba kergetik a népet? Ma már a délvidéken, a legjobb kereseti viszonyok között is megmozdították a népet a szocialisták és ettől fogva megindult a kívándorlás onnan is. Ezzel szemben csak gyöngye és előre nem látó kormány hunyhatalma szemet. A szocialdemokrácia a világon mindenütt bizonyos mérsékletet tanusít, csak ná-

lunk helyezkedik a teljes negáció, a teljes fölforgatás állásponjtára, éppen úgy, mint Oroszországban. Csak ez a két ország az, ahol a szocializmus nem hajlik a nemzeti irány felé. A német, a cseh, a lengyel szocializmus annak köszönheti nem is álmódott sikerét, hogy a nemzeti programot is vallották. Az állami élet megerősítésére és fentartására minden pártnak egyesülnie kell a mi szocialistáink ellen; tegyék magukévá a pártok II. Vilmos jelszavát: Getrennt marschieren, — vereint schlagen! Haladjanak a pártok külön a maguk útjain, de a csatában együtt küzdjenek. (Helyeslés és taps.) Ami a gazdák új terheit illeti, a munkások lakások építésére már eddig is tizenhét vármegye kötelezte a gazdákat, ezek között van még a szegény Árvamegye is; az erre vonatkozó határozatokat nem felebbezte meg egy ember se; a gazdag vármegyék szintén el fogják birni ezt a terhet. A betegségi segélyt is valami új dolog, — ami a javaslatban benne van, arra maga a képviselőház egyhangú határozattal utasította a kormányt. A szocialis politikának azt a nemét, hogy mindent az állam fizessen, nem fogadták még el sehol a világon. A terheket el kell vállalni annak, aki bírja; ha ezt nem teszi meg a birtokososztály ma, akkor jöhet idő, amikor a történelmi mulittal bíró pártokat az új áramlat úgy el fogja sodorni, hogy még emléküik se marad. (Zajos éljenzés és taps.)

Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti, s a szünet után a vita folytatását holnapra halasztva, be is rekeszti az ülést.

Budapest, május 24.

A kérvények. A képviselőház kérvényi bizottsága ma délután 4 órakor ülést tartott. **Hrabovszky** Guido elnök gyöngékedése folytán a bizottság az ülés tartására helyettes elnöké **Hermann** Ferenczet választotta meg. **Moskovitz** Iván előadó 42 kérvényt ismertett. Ezek során Pécs város az önálló vámtérlet megvalósítása a magyar jegybank felállítására és a parlamentáris minisztérium által való kormányzás intézményes biztosítása iránt folyamodott a házhoz. E kérelem pártolólág adatott ki a kormánynak. Nagyvárad a virilizmus intézményének reformját kéri. Zemplén vármegye az adótörvény módosítását, Csanád vármegye a pénzügynek ökök üzemeinek korlátozását kéri. A kérvényeket a bizottság pártolólág, illetve figyelembevétel végett kiadta a kormánynak.

Becsey Károly Szeged városának a Kossuth-szobornak 1903. okt. havában történt megkoszorusztatásából kifolyólag a katonáknak október 1-én tulszolgálatra bentartása folytán a polgári és katonai hatóságok között történt összeütközés tárgyában benyújtott feliratát ismertette. A bizottság az eset bírálatát tartalmazó és jövődö e részben is alkotmánybiztosítéki jellegű intézkedéseket magába foglaló véleményes jelentést terjeszt a ház elé.

Betegh Imre többrendbeli földmívelésügyi tárgyú kérvényt ismertett.

Hermann Ferencz végül a jászkun redemció és Dalmácia visszacsatolására vonatkozó kérvényeket adott elő. A bizottság elfogadta azt az előadói javaslatot, hogy a kérelem azzal adassék ki a kormánynak, hogy az 1715: XXXIV. t.-cz. végrehajtásaként terjeszsen elő törvényjavaslatot. Dalmácia visszacsatolása tárgyában pedig javasolja a bizottság, hogy ez pártolólág adassék ki a kormánynak.

Ugron főispán nyilatkozata. **Ugron** Gábor főispán a következő nyilatkozatot teszi közzé: A „Budapesti Napló” május 24-iki számában „Popovics pénzügyminiszter” cím alatt megjelent közlemény reám vonatkozó része tendenciózus és a valóság-nak meg nem felel. En semmiféle kijelentést nem tettem. Ifjabb **Ugron** Gábor főispán.

A néppárt értekezlete. Az országgyűlési néppárt ma délután 6 órakor saját körhelyiségében párt-értekezletet tartott. Az értekezleten elhatározták, hogy a vasutas-törvényjavaslatoknál a párt állásponjtját a képviselőházban **Szmrecsányi** György képviselő fogja kifejteni. Az értekezlet ezután több kültagot vett fel.

Magánvasutások a kereskedelmi miniszternél. A magánvasutak alkalmazottai folyó hó 21-én tudvalegőleg országos értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a vasutas törvényjavaslatok rájuk vonatkozó sérelmes intézkedésének orvoslása végett küldöttségileg fordulnak **Kossuth** Ferencz kereskedelmi miniszterhez. E küldöttséget, — melyet gróf **Batthyány** Tivadár, mint az Országos Vasuti Szövetség elnöke vezet, — a kereskedelmi miniszter e hó 25-én szombaton délután öt órakor fogadja a képviselőházban. A küldöttség azon kérelmet terjeszt a miniszter elé, hogy a fizetés-rendezés állapítassék meg a magánvasutak alkalmazottaira is.

Beszámoló. **Laehne** Hugó, a kőszegi kerület országgyűlési képviselője, jövő vasárnap beszámoló beszédet fog tartani. A beszámolóra a függetlenségi párt több tagja kíséri a képviselőt a kerületbe.

KÜLFÖLD.

Anarchista kongresszus. A belga kormány körlevélben értesítette az összes európai államok kormányait, hogy az anarchisták legközelebb Amsterdamban kongresszust szándékoznak tartani. Ezen értesítés alapján gróf **Andrássy** Gyula belügyminiszter bizalmas rendeletet intézett a megyei és városi törvényhatóságokhoz, hogy az esetleges anarchista irányu mozgolódást kísérjék figyelemmel és ha ilyennek nyomára jönnének, azonnal tegyék meg intézkedéseiket.

A helyzet a Balkánon. Üszkűbből jelentik, hogy az ottani török helyőrség megtagadta az engedelmességet és ezernél több katona teljes felszereléssel a hegyek közé szökött. A csendőrség eddig 40 katonát fogott el, de a többieket nem merik üldözni. A szökevények levelet hagytak hátra, amelyben azt írják, hogy nem akarnak tovább éhezni, azért szökönek meg.

Az orosz kormány agrárpolitikája. A дума tegnapi ülésén **Sztolipin** miniszterelnök kifejtette a kormány agrárprogramját. A baloldali pártok által előterjesztett tervezetek a mezőgazdasággal foglalkozó osztály sorsának javítása helyett, az államcsinyhez és a szocialis fölforduláshoz vezetnek. A miniszterelnök azután az alkotmányos demokrata párt programját bírálta, amely telve van ellentmondásokkal és nem világos. Ha egyszer elismerik, a kényszerkiszajátítás elvben megszünteti a magántulajdon fogalmát. A kormány ellenben csatlakozik a párt egyik-másik eszméjéhez, tudniillik a parasztek gazdasági szabadságához. A kormány állásponjtja odairányul, hogy a parasztek helyzete megjavuljon. A kormány azt akarja, hogy a parasztek vagyonos birtokos legyen, mert csak ott, ahol vagyonos birtokosok élnek, létezik igaz műveltség és valódi szabadság. Ez okból meg kell szüntetni azokat a föltételeket, amelyek a parasztek mai helyzetében megkötik és föl kell szabadítani munkájuk gyümölcsét. Azoknak a paraszteknek, akiknek nincsen elég birtokuk, újabb birtokot kell adni. Az állam beteg, legbetegebb része a parasztság. Ezért segíteni kell rajtuk. **Sztolipin** miniszterelnök a következő szavakkal végezte beszédét: Tíz éves tapasztalatom meggyőzött arról, hogy az agrárkérdésen állandóan kell dolgozni, mert lehetetlen azonnal megoldani. A kormány meggondolt és megvalósítható utat jelöl meg, míg az állam ellenségei a radikalizmus útját, Oroszország történelmének megsemmisítését és kulturális tradícióitól való elszakítását akarják. Ők óriás zsarolást akarnak, a kormány pedig nagygyá akarja tenni Oroszországot.

Interpelláció a hoek van hollandi katasztrófáról. Hágából azt jelentik, hogy a Berlin nevű gőzös katasztrófáját a németalföldi partokon interpelláció tárgyává tette a második hollandiai kamarában de **Klerk** szabadelvű képviselő. Az interpellálónak ugyanis az volt a véleménye, hogy a mentőszolgálat **Hoek** van Hollandnál, hol a katasztrófa történt, rosszul van szervezve. Az államnak tehát gondoskodnia kellene arról, hogy tökéletesebb mentőszolgálatot szervezzenek ezeken a partokon, ahol a kisebb-nagyobb szerencsétlenségek olyan gyakoriak. Az interpelláló képviselő beszéde közben az önkéntes mentőket, köztük **Henrik** németalföldi herceget magasztalta. A herceg önfeláldozását és nemes bátorságát az interpellációs vita során még van **Kol** szocialista képviselő is elismerte. A kereskedelmi miniszter indokoltan találta a felszólalást és megígérte, hogy bizottságot fog a mentőszolgálat tanulmányozása és javítása végett a helyszínére küldeni.

Diktatura Portugáliában. Néhány nappal ezelőtt megtört, hogy a portugál kormány proklamálta a diktaturát. Ez ellen az egész országban nagy mozgalom keletkezett s az összes pártok a törvényes állapot visszaállításán dolgoznak. Az egyes pártok ugyszólván állandóan üléseznek. A kormány ellen annál nagyobb az elkeseredés, mert a képviselőházat feloszlatták anélkül, hogy meghallgatták volna az államtanácsot, amint azt az alkotmány előírja.

A t. Házból.

I. Nagy ügyek és kicsiny ügyek.

Olyan nap volt, hogy a miniszterek egymást keresték. Nagy ügyek miatt történik, ha a kabinet egyik tagja érdeklődik a másiknak a holléte iránt. A képviselők és idegenek mindamelllett keresték a minisztereket, ami viszont azt bizonyítja, hogy a nagy ügyek miatt nem szünetelnek a kicsiny ügyek. Az lehetséges, hogy Németország felmondja a barátságot a monarchiának, de a képviselők rokonait és protegáltjait akkor is el kell helyezni. Majdnem az egész kabinet jelen volt, amikor azt kezdték, hogy hol van Josipovich? Ha azt kezdték: hogy Josipovich hol van, hát akkor Josipovich még nem bukkott meg és akkor még lehet csevegni a horvát válságról. Hanem azt is kérdezik, hogy hol van Apponyi, mire az a felelet jön, hogy Bécsbe utazott. Azonban itt van Andrassy, itt van Wekerle, Darányi, Jekelfalussy. De hol van Kossuth? Éppen csak egy kis bécsi hír kellett, már tele lett a folyosó nagy ügyekkel, szenzációkkal, jóslásokkal és mint rendszeren ilyenkor, akadt most is egy államférfi, aki bal lábának a sarka hátulját szabályszerűen a szőnyeghez verte és kérdezte:

— Mit is akar az a Ferencz Ferdinánd,

Ámde a nagy államférfiui konventikulumok is másképen festenek közéről, mint távolról. Széll Kálmánról kitudódott, hogy nem is új kiegyezési formulát hozott, hanem egy kirándulás eszméjével foglalkozik. Ámbár a zöld kirándulások még nem zárják ki a formulákat.

Jekelfalussy Lajos és köre a báró Kaas Ivor előadását hallgatja. A báró ma felekezeti jellegben mutatkozik s minden második percben azt mondja, hogy Schächter Mózes, ama kitolonczolásra ítélt hébert, kinevezik Ungba főispánnak, szívesen évődnek az öreg ural, aki hirtelenében titkos ügyekre tereli a szót.

— Egy deputáció volt — ugymond Wekerlénél és Wekerle megígerte. Már pedig amit Wekerle megígért, azt megtartja . . .

— Ki tartja meg? — vágnak közbe.

— Tessék?

— Ki tartja meg, a mit Wekerle megígér?

— Mi megtartjuk — felelt hirtelen Jekelfalussy, a ki nem engedhette, hogy csipősségeket mondjanak Wekerléről.

Máskülönbben is az öreg Szappanos Istvántól származik az a kérdés, hogy kihez kell fordulni protekcióért, hogy Wekerle megtartsa az ígértét. S ime, itt van az öreg Szappanos, most boldog és elégedett, vejét kinevezték Odesszába levelező őrszemnek.

Nagy ügyek, kicsiny ügyek váltakoznak. Jönnek a népcélt tanulmányozói és jelentik, hogy a vidéken hódít a kozmopolitizáció és hogy amerikai kivándorlásra olyan könnyen szánják rá magukat a nép fiai, mintha csak egyik községből a másikba kellene menni. A nép apad, folyton apad, a munkakereső kéz fogy, az erő itt hagyja az országot s a születési arány is folyton csökken. Még megérhetjük így, hogyha lesznek emberbaráti törvények, nem lesznek hozzá emberek és ha megparancsolják a létszámemlést s ezt is megcsinálják törvényben, de nem csinálhatják meg a valóságban, mert a sorozásokhoz hiányozni fog a legények eleje.

Most is azt a cselédjavaslatot fujják és huzzák odabent. Bottlik István beszél, aztán Kuská István beszél, Kelemen Samu beszél, Goldis László beszél. A négy közül egy okvetlen szüz beszéd, egyik félszüz. Kettőről azt

mondják, hogy reakziós árnyalatu, egyről, hogy liberális, egy pedig nemzetiségi. Eképpen különböztetik meg a beszédeket a folyosón a kritikus urak s ugyanezt teszik a buffetben a szomorú kemény marhahus mellett, de tulajdonképpen csak megszokásból teszik, hogy könnyebben tulessenek a kérdésen: milyen volt a Bottlik beszéde, a Kuskáé, a Kelemené, a Goldisé.

Nekünk úgy tetszik, hogy az általánosítás nem igen alkalomszerű. Mindenki a maga tapasztalatai szerint beszél a cselédügyről és mindenki fél tőle, hogy a gazdasági kiadásait megterhelje. De ha megtéríti Darányi? . . . Ha amit a cselédeknek adnak, azt duplán visszaadja a kormány . . . már az más. Nem elvek kérdése ez, tisztelt urak, hanem a zsebeké. Persze a márcziusi ifjúsággal nem lehetett úgy alkudozni, mint Darányival (holott akkor is voltak alkudozásra hajlandók) máskülönbben csak ökörsütés lett volna és nem lett volna szabadság.

Bottlik nagyon elegáns megjelenésű ifjú szónok. Fekete zakettjét talán direkt erre a nagy napra hozta haza a szabó. A haja simára van fésülve és fényesre kenve a lipótvárosi divat szerint. A beszéde is ilyen fésült és kifényesített. Beszéd közben csendesén ringatja magát és megállapított igazságokat olyan kellemesen dob a hallgatók közé, mint a gavalléro a tennis-labdát a kisasszonyok kezéig.

— Jogegyenlőség jogegyenlőtlenséggé válik, ha csak elméleteket követ és a valóságos életkövetelményeknek nem felel meg.

Ez talán így van, talán nem egészen így. Esetleg az elmélet megfelelhet a valóságos életkövetelményeknek. Esetleg az életkövetelmények kielégítésére nem is elegendő a jogegyenlőség. De akár így van, akár úgy, szépen hangzik. A képviselőtársak sietnek gratulálni. Az öreg urak közül is oda kerül egy-kettő.

Kuská István is bölcsekedő. Leginkább azzal foglalkozik, hogy mit fog megállapítani a „későbbi idők jogtörténetirója.“ Hogy tán azt állapítja meg, hogy a gazdaközönség 1907-ben nagy jövedelmekben dúsult. Pedig ez nem volna igaz. Darányi a kezére támasztja a fejét. Ez a vita úgy alakul, hogy ha akarják még júliusban, még aratás után is arról beszélhetnek, hogy mint kelljen csinálni, hogy a cselédek az aratás előtt meg nem szökjenek.

— Hallod, kedves Béla szolgám, jöhetnél a furóval.

Mezőssy Bélának, az államtitkárnak szól a kivánság. Mezőssy a miniszternek a furója, vésője, kalapácsa, majd ad az nektek reakziót meg liberáliságot. De előbb meg kellett hallgatni mégis Kelemen Samut. A fény ne legyen tűzcsóva, azt mondja és erősen liberális. Hanem Goldis László még erősebben támadja a kormányt. Justh Gyula haragszik is miatta s már azon van, hogy leültesse, de Goldis kétszeri figyelmeztetés után megelőzi és maga magától leül.

* * *

II. Jelszavak alkonya.

Vannak kifejezések, melyeket lépten-nyomon használnak csak megszokásból, némelykor értelmetlenül. Goldis László például azt mondta, hogy most a munka diadala van és a herék alkonya. Ez már egytűvé tartozik s „magától jön.“ Ha a törvényhozásnak eszébe jutna, hogy a jelszavakat eltörölje, felényire apadnának a beszédek és több értelmük lenne. Förster Ottó megkérdezte, hogy kik azok a herék és felszólította őket, hogy jelentkezzenek. De egy sem jelentkezett. Hanem ez a mondás is szép volt, mint a többi.

Nem is olyan régen esett, de még a Tisza idejében, hogy egy törekvő képviselő jó módhoz és címekhez jutott. Régi ismerőse, aki még a boltból ismerte, találkozott vele egyszer és gratulált. Gondolván azonban, hogy választékos kifejezésekkel illik hozzászólni, de megörvendvén, hogy az előkelő ur most is barátságosan szóba áll vele, így hizelkedett:

— Mily nagyszerűen emelkedett a méltóságos ur és úgy örvendek, hogy mégis olyan parvenü maradt, mint régen volt.

Ő persze azt hitte, hogy a parvenü puritánságot jelent s ugyancsak csodálkozott, hogy a méltóságos ur sértődötten távozott.

. . . A jelszavak is nagyobbára olyanok, mint a megszokott, kölcsonként és elhasznált kifejezések. Forgalomban vannak, de nincs ércfedezetük. Bankók a megfelelő aranyrudak nélkül. E miatt van, hogy a jelszavakat többnyire svindlivel váltják be.

Mezőssy Béla, aki Goldis után beszélt, alaposan hozzálátott, hogy a jelszó üzérkedésről lerántsa a leplet. De olyan buzgalommal és ifjui mohósággal látott hozzá, hogy a végén a közélet palotái és virágos kertjei mind szét voltak rombolva, az illuzió lugasai felgyújtva, összetörve és az ideálok csillogó köntösei szétvagdalva. A lovagok patrontáskái kinyitva és belőlük a csepü a földre dobálva.

Nagyon kegyetlenül bánt el Mezőssy a demokrata és szocialista szólamokkal és jelszavakkal, ámbár a birtokosokéit sem kimélte. Mezőssynek nem tetszik az olyan demokrata-ság, mely addig tart, amíg a demokrata valami arisztokratikus pozíciót szerez magának. (A hallgatók mulattak és hamarjában egy pár arisztokrata demokratának a nevét dobálták fel.)

Igy beszélt a liberális jelszavakról is. Hogy ha nem tetszik az a tény, hogy szerződésnek kell lennie, hát próbálják meg a városházán, ahol többségben vannak. Próbáljanak meg ott elfogadtatni egy ugynevezett szabadelvű indítványt, hogy háztulajdonosnak és lakónak teljes szabadsága legyen: a lakó akkor hagyhassa el a házat, a mely pillanatban neki tetszik és a háztulajdonos akkor tehesse ki a lakót, a mikor neki tetszik. Mit szólnának ehez az indítványhoz ott ama szociális védők és fegyvertársak, akik esetleg milliomosok.

Bizonyos, hogy nagy készültséggel fordult a szocialisták ellen. Kimutatta, hogy a javaslat főleg arra jó, hogy a szegény embereket kiragadják a szocialisták befolyásának köréből.

Persze Mezősi Vilmos nem úgy gondolkozott mint Mezőssy. Abban éppen nem, hogy az államtitkár az ő nevük egyforma részéből a mezőről vette a hasonlatot, mondván, hogy Mezősi a lapjában zöldséget termel s azt adja be a publikumának.

Dehát az is csak jelszó, hogy zöldnek nevezzük, a mi éretlen, zöld a mérges bürök is, azonban zöld a remény színe is.

A szocialisták most ezt a zöldséget veszik a piros szín mellé. De nincs közte a fehér, nincs. Hisz akkor nemzetiszínü lenne.

* * *

III. Egyenlő mértékkel.

Hallgatjuk a beszédeket, a vitatkozásokat, érveléseket és kapacitálásokat.

Legtöbbnyire azt halljuk, hogy egyenlő mértékkel akarnak mérni. A kormány bizonyítani akarja, hogy szereti a birtokos osztályt és ugyanakkor bizonyítani akarja, hogy hasonlóképpen szereti a szegény cselédnépet.

A birtokosok azonban nyögnek az üléshelyek között:

— Jaj, ne szeresetek annyira, ne szorítsatok úgy, mert kiszorítjátok a lelünköt.

S a cselédek is nyögnek:

— Kevesebb szeretetet kérünk és több szabadságot, mert ettől a szeretettől megfuladunk.

Hol van az a bölcs Salamon, aki ítéletet tudna hozni ebben a pörben?

Ha a kormány elővenné a javaslatot s azt mondaná, hogy kiveszem belőle, ami nektek nem tetszik, vajon a gazdák felkiáltának, hogy hagyja benne azt, ami a cselédeknek tetszik? Avagy megfordítva, ha a cselédek részéről venné ki, ami nekik nem kell, a cselédek szólnának-e, hogy hagyják benne a gazdák javára szóló pontokat.

Aligha ez volna az eredmény és így sohasem lehet konstatálni, hogy a javaslat szükségét pótol.

Az anyák itt nem a gyermek birásáért jajgatnak, hanem inkább azért, hogy darabolják el a gyermeket, mert az nekik nem fáj annyira, mint hogyha szeretik és életben hagyják.

Budapest, május 24.

Módosítják a cseléd törvényt. A koalíciós pártok az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt Erzsébet-körúti körhelyiségében ma délután 5 órakor rendkívül látogatott értekezletet tartottak **Barabás Béla** elnöklése mellett. Az értekezlet tárgya a cseléd törvényjavaslat folytatálagos tárgyalása volt. A kormány részéről jelen voltak **Darányi Ignác** földmivelésügyi és gróf **Apponyi Albert** kultuszminiszter, **Mezőssy Béla** és **Bolgár Ferenc** államtitkárok. A jegyzőkönyvet **Beniczky Elemér** vezette.

A tárgyalás három óra hosszat behatóan és részletes alaposággal folyt le. A vitában az elnök és a jelenlévő minisztereken kívül résztvettek **Mérey Lajos**, **Kubinyi Márton**, **Hammersberg László**, **Röök Iván**, **Emödy József**, **Molnár János**, **Vásárhelyi Dezső**, gróf **Andrássy Sándor**, **Csernoch János**, **Beniczky Elemér**, **Witdfuehr Károly**, **Potocky Dezső**, **Gaal Gaszton**, **Läehne Hugó**, **Menczer Géza**, **Návay Lajos**, **Fenyvesi Soma**, **Bernáth István**, **Nagy György**, **Kelemen Samu**, **Semsey László**, **Buday Barna**, **Bolik István**, **Szereday Aladár**.

Nevezetesebb vitaközös volt a 32-ik szakaszánál, azon kérdés eldöntésénél, hogy a gazda mennyiben köteles viselni a cseléd iskolaköteles gyermekei után járó beirattási és tandíjat. Az értekezlet gróf **Apponyi Albert** kultuszminiszter felszólalása után a munkásügyi bizottság szövegét fogadta el és elhatározta, hogy ezen beirattási- és tandíjat, amennyiben a felek gyermekei nem tandíjmentesek, a gazda köteles viselni. A 33. szakasz, amely a gazda és cseléd közti viszonyt, helyesebben a gazda fegyelmi jogát illeti, az értekezlet nem jött megállapodásra és a földmivelésügyi miniszter kérésére azt határozta el, hogy a képviselőház nyílt ülésében tetszés szerint állásfoglalások után történjék a döntés. Az értekezlet, amely félkilenc órakor ért véget, az egész javaslatot részleteiben tárgyalta és **Darányi Ignác** földmivelésügyi miniszter zájosi ovációban részesítette.

Az értekezletről tudósítónk még a következőket jelenti:

A 32. §-nál, amely a gazdák köteletségévé teszi cselédjeik gyermekeinek iskoláztatását, **Gaal Gaszton** azt indítványozta, hogy hagyassék ki ez a szakasz. Ugyaníly értelemben szólt **Kubinyi Márton** és **Molnár János**. **Darányi** földmivelési miniszter a szakasz fontartását kérte. Gróf **Apponyi Albert**, tekintettel arra, hogy az értekezleten sokan helyeslik **Gaal Gaszton** indítványát, **Darányi** felszólalása után is, szót emel és a maga részéről lehetetlennek tartja a szakasz törlesztését. Utalt a függetlenségi tradíciókra, amelyek sosem állottak ellentétben a szociális szükségletekkel s kérte az értekezletet, különösen annak függetlenségi tagjait, hogy ne helyezkedjenek ellentétbe a párt tradíciójával. **Apponyi** felszólalása után az értekezlet elfogadta a szakaszt, mire **Nagy György** és **Kelemen Samu** lelkesen éljenztek **Apponyit**. Ez nem tetszett **Gaal Gasztonnak**, aki meg is jegyezte:

— Könnyű azoknak, akik nem gazdák, a gazdák bőrre humánusnak lenni!

Természetes, hogy **Kelemen Samu** nem maradt adós a válaszszal. A 33. §-nál, amely a házi fegyelmeiről szól, egy sereg felszólalás után **Návay Lajos**, a képviselőház alelnöke, indítványozta a szakasz törlesztését.

Darányi nem fogadta el egyik indítványt sem és kérte, hogy majd a Ház nyílt ülésén döntsének ebben a kérdésben. Az értekezlet nyugtalansággal fogadta ezt az indítványt, de **Barabás Béla** hamarosan, ilyen értelemben mondotta ki a határozatot.

Ujpest küldöttsége a belügyminiszternél. Ujpestről egy körülbelül háromszáz tagból álló küldöttség tisztelgett ma délután négy órakor gróf **Andrássy Gyula** belügyminiszternél s azt kérték, hogy addig is, míg Ujpest a fővároshoz csatoltatik, engedje meg, hogy Ujpest nagyközség rendezett tanácsa városá alakulhasson át. A miniszter a küldöttséget igen szívesen fogadta s kiltatásba helyezte a kérelem kedvező elintézését. Ezzel végre Ujpest nagyközségnek, amelynek ma már 55 ezer lakosa van, egy régi óhaja valósul meg.

A vasutasok pragmatikája.

— Az igazságügyi bizottság ülése. —

Budapest, május 24.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután 4 órakor **Holló Lajos** elnöklésével ülést tartott, a melyen a vasuti szolgálati rendtartásról szóló törvényjavaslatot tárgyalta folytatálagosan részleteiben. Az ülésen résztvettek **Kossuth Ferenc** kereskedelmi miniszter, **Günther Antal** igazságügyminiszter, **Szerényi József** államtitkár és **Stettina József** miniszteri tanácsos.

A 29. §-ánál felszólalt gróf **Baththyáry Tivadar** és a 2. szakasz emendatát: Valamint szolgálati eseményekről és szolgálati intézkedésekről bármit is közölni filis, kihagyni kéri, valamint a negyedik bekezdést is. Az 5-ik bekezdést, mely a tanúzásra vonatkozik, módosítani kéri.

Kossuth Ferenc hozzájárul **Baththyáry** első indítványához, a másodikat azonban nem fogadhatja el.

Günther Antal igazságügyminiszter a tanúzásra vonatkozólag kéri az eredeti szöveg fenntartását, mert a bíróság nem arra való, hogy itt kövön kutasson.

Nagy Sándor nem ért egyet **Güntherrel**, mert nagy magánjogi aggályai vannak pl. kártérítési perknél. Ajánlja a bünvádi perrendtartás kifejezéseit, melyek sokkal szabatosabbak.

Visontai Soma szerint kétféle titok van. Az egyik, melyet egyáltalán nem lehet elérni, itt azonban nem ilyenről van szó, hanem olyanról, melyről, melynek elmondását a felsőbbség megengedheti. Elfogadja az eredeti szöveget.

Bernáth Béla felszólalása után a bizottság az eredeti szöveget fogadta el.

A 21. §-nál **Baththyáry Tivadar** kéri, hogy minden vasutnál gondoskodjanak az alkalmazottaknak nyugdíjáról.

Kossuth Ferenc hozzájárul az eszméhez s rendeltetileg fogja szabályozni.

A 22. §-t a bizottság stílusos módosítással elfogadta és kimondotta, hogy a jogtalanul szenvedett sérelemért a felsőbbség köteles intézkedni.

A 23. §-hoz **Jankovich Marczel** előadó javasolja, hogy mellékfoglalkozásnak ne tekintessenek a gyámság, gondnokság, községi, hitfelekezeti, képviselőtestületi tagság, valamint közmívelődési és közjótékonyági intézményeknél szokásos tiszteket minden díjazás nélkül való elvállalása. Az utolsó bekezdéshez hozzá kéri toldani, hogy csak akkor tagadható meg a mellékfoglalkozás engedélyezése, ha az üzlet az alkalmazott hivatali tekintélyével össze nem egyeztethető és azáltal érdekelttség keletkezik.

Kossuth Ferenc e módosításokhoz hozzájárul.

Gróf **Baththyáry Tivadar** indítványozza, hogy a mellékfoglalkozás ne legyen engedélyhez kötve, hanem köteleztessek minden alkalmazott mellékfoglalkozását egyszerűen bejelenteni. Tilos legyen minden mellékfoglalkozás, amely a hivatalos állás tekintélyével vagy a szolgálati köteleességek lelkiismeretes teljesítésével össze nem egyeztethető vagy ha azáltal érdekelttségi viszony keletkeznék.

Szerényi József államtitkár a két indítvány szövegét össze egyeztette és a bizottság el is fogadta.

A 24. §-t **Jankovich Marczel** előadó törölni kéri, amihez **Kossuth** miniszter hozzájárult. A bizottság a szakaszt törölte.

A 25. §-nál **Kossuth Ferenc** miniszter indítványozza, hogy a fizetésnek csak 30 %-át szabadjon levonni és lefoglalni.

Kmetty Károly indítványozza, hogy 800 forint legyen a létminimum.

Jankovich Marczel előadó indítványozza, hogy a vasutak kebelében létesített jóteli intézmények, jótékonycélu egyletek, szövetkezetek és a 29. §-szerint engedélyezett egyesületek tagdijai kedvezményes levonásban részesíthetők.

Gróf **Baththyáry Tivadar** csatlakozik **Jankovich**

előadó indítványához és kéri, hogy azt minden további korlátozás nélkül fogadja el a bizottság.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a tisztelők érdekeit akarja védeni a csábitások és morális pressziók ellen, de hogy megegyezés legyen, elmegy addig, hogy 50 százalék legyen levonható, ennél több azonban nem lehet. (Helyeslés.)

Molnár Jenő indítványozza, hogy a már meglevő egyletek érintetlenül tartassanak fenn és a három év hagyassék el.

Bizony Ákos, **Holló Lajos**, **Hédervári Lehel** és **Csizmazia Endre** felszólalásai után a bizottság úgy **Kossuth**, mint **Jankovich** és **Molnár Jenő** módosításait elfogadta.

A 26. §-t eredeti szövegben fogadták el.

A 27. §-hoz **Jankovich Marczel** indítványára a több évi fizetéses alkalmazottak szabadsága nyolcz napban állapított meg hét nap helyett.

Baththyáry Tivadar nyolcz napi szabadságot kér a napibéreseknél és munkásoknál is.

A bizottság **Hédervári** és **Kossuth** felszólalásai után az indítványt elfogadta.

Bernáth Béla indítványozza, hogy 30 évi szolgálat után 42 napi szabadság járjon. A bizottság elvetette.

A 28. §-hoz **Jankovich** előadó módosítást indítványoz, hogy minden alkalmazottnak alkalom adandó, hogy szavazati jogával élhessen, a harmadik bekezdést, (mely szerint az általános választási mozgalmat nem szervezhet) kihagyni kéri.

Visontai Soma a következő módosítványt terjesztette elő a 28. § helyett: A vasuti alkalmazott a minden állampolgárt megillető közjogokat, politikai és szabadságjogokat függetlenül és szabadon legjobb meggyőződése és saját belátása szerint gyakorolhatja. Nevezetesen az országgyűlési képviselői és egyéb, a közhatóságok önkormányzatából folyó választói jog gyakorlásában a vasuti alkalmazottat sem felelőse, sem más alkalmazott nem akadályozhatja meg; fenyegetéssel vagy valamely kedvezés vagy előny ígéréssel vagy valamely hátrány bekövetkezésének kiltatásba helyezésével nem befolyásolhatja; különösen nem befolyásolhatja oly irányban, hogy valamely politikai párthoz csatlakozzék vagy valamelyik jelöltre szavazzon vagy ne szavazzon vagy a szavazástól tartózkodjék. A vasuti alkalmazott politikai és egyéb jogainak tényleges gyakorlásánál csakis a hivatalból vagy szolgálatból folyó köteleességeire tartozik figyelemmel lenni. A felelőse kötelesek gondoskodni, hogy az alárendelt alkalmazottak országgyűlési képviselői vagy a más — a törvényhatóságok önkormányzatából folyó választások alkalmával szavazatukat a hivatali vagy szolgálati érdekek sérelme nélkül — de a törvényes időben leadhassák. Az alkalmazottat azért, mert politikai jogait a törvényes határok között bizonyos irányban gyakorolta, bárminemű hátránnyal sújtani vagy kedvezményben részesíteni tilos. Aki ezen szakasz rendelkezései ellen vét, fegyelmi vétséget követ el. A választási és büntető törvényekben foglalt, idevonatkozó rendelkezések egyébként nem érintetnek.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: Az intenció az volt, hogy a vasutasok se felülről, se alulról ne legyenek presszionálhatók. A szakaszban a politikai jog biztosítva van a vasutasok részére. **Visontai** javaslata tulságosan bő és így sok feleslegest tartalmaz. A harmadik szakaszt, ha a bizottság úgy véli jónak, eljéti. (Zájosi helyeslés.)

Szerényi József: **Visontai** indítványának egyes passzusait hajlandó bevenni a módosított szövegbe. (Helyeslés.) Erre **Visontai** visszavonta indítványát.

Holló Lajos annak felvételét kéri a szakaszba, hogy az alkalmazottak politikai köröknek és egyesületeknek tagjai lehessenek. (Helyeslés.)

Kossuth Ferenc hozzájárul **Holló** indítványához.

Szerényi József ilyen irányban módosította a szöveget, amit a bizottság elfogadott.

A 29. §-nál **Kossuth** miniszter ajánlatára bevettett, hogy oly egyesületek alapszabályainak jóváhagyása, melyeknek működése kizárólag Horvát-Szlavonországok területére terjed ki, a kereskedelmi miniszterrel egyetértve, a bán hatáskörébe tartozik.

A szakasz többi részét **Günther Antal**, **Szerényi József**, **Holló Lajos**, **Hédervári Lehel** és **Csizmazia Endre** felszólalásai után némi módosítással elfogadták.

A következő ülés hétfőn délután lesz.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest

IV., Vármege-utca II. sz.

A szerkesztőség telefonszáma: 788.

A kiadóhivatal telefonszáma: 706.

A sajtó-ankét.

Budapest, 1907. május 24.

A sajtótörvény revíziója tárgyában összehívott szaktanácskozomány ma délután öt órákor folytatódott tartott az országház delegációs termében előbb *Imling* Konrád, majd pedig *Töry* Gusztáv igazságügyi államtitkárok elnöklése mellett. Az értekezlet a második kérdőpont tárgyalását folytatta.

Szabados Sándor szerint a büntetőjogi általános szabályoknak a sajtójogban való alkalmazása a sajtójog alkotmányjogi garanciáinak teljes megsemmisítéséhez, az alkotmányjogi biztosítéknak teljes konfiskálásához vezet, vagy pedig a strómannrendszer olymértű kiépítéséhez, amit, azt gondolja, az értekezlet egy tagja sem kíván. Politikai földözések idején majdnem minden nyomdában cenzorokat helyeznek el, akiknek keze tovább ér, mint az államé.

Szomnecz Emil: A szakszervezet csinál cenzurát.

Szabados Sándor: Kijelenthetem, a szakszervezet cenzuráját abban az időben én magam is a legkíméletesebben elleneztem.

Rákosi Jenő: A napokban is volt egy ilyen eset.

Szabados Sándor: Visszaélés mindenütt lehet.

Rákosi Jenő: Ha visszaélésnek minősíti, akkor egyetértünk.

Szabados Sándor: A terjesztőkre vonatkozólag nem kívánja a felelősséget kiterjeszteni. A fokozatos és kizáró felelősség rendszerét a legtökéletesebbnek, legjobbnak tartja és emellett foglal állást.

Szivák Imre: A sajtó egyes hivatásos képviselői az értekezleten olyan érvekkel operáltak az ügyvédi kamara által proponált felelősségi rendszer ellen, amelyeket szülő egyoldalúknak tart. Azon áramlatok, amelyek a társadalom befogadásában és így elsősorban a törvényhozásban is kifejezésre jutnak a magánbecsület érdekeinek határozottabb védelmére érdekében, nem mulók és nemcsak felszínen mozgóak.

Serecs László: Jogczim az antipatia kifejezésére.

Szivák Imre: A reform két irányban tervezetik. Az egyik irány nagy és messzesemenő újításokat kíván megadni, amilyenek az előzetes személyes letartóztatásnak kizárása, a kauczió eltörlése. A másik irány a magánbecsület védelmére a sajtótámadás ellen. Az egyikre az állam, a nemzeti érdekeinek megvédése szempontjából van elsősorban szükség. Szóelőtt Magyarország különleges alkotmányi helyzete áll, amikor szükségesnek véli a jus speciale megalkotását. Mi még nem vagyunk minden tekintetben szuverén állam, mi nekünk még sok tekintetben kiépítetlenek állami függetlenségünk biztosítékai és ezeknek kiépítésére a leghatározottabb fegyverünk a sajtó és a sajtószabadság. Ezeknek a nagy jogoknak a törvényhozásban komoly ellenfelei nincsenek és nem is lehetnek, még csak számbavehető töredéke sem. — Ami azonban a strómann-rendszert illeti, amely miatt a sajtódeliktum 70—80 százalékában nem a valódi bűnös szenved el a büntetést, ezt a társadalmi etikával összeilleszthetőnek nem tartja, annál kevésbé azonosítja a sajtószabadsággal. Nagyon gyakori eset, különösen a nemzeti izgatások terén az, hogy közismert és notórius izgatók büntetés nélkül maradnak, mert egész legiója az öt koronáért felbért strómannoknak áll rendelkezésre. A maga részéről inkább fejleszti a folytonos harcot a nemzet elleni izgatókkal szemben, minthogy a nekik szánt béklyót esetleg egy abszolútisztikus irányzat a magyar sajtó munkásainak kezére tehesse. Védjük a sajtószabadságot, mint a legnagyobb politikai kincsét, a legnagyobb államérdeket, de védjük meg a társadalom megvédésére érdemes érdekeit is. Üldözzük a társadalmi bűnöket, a magánérdeki rágalmat és becsületsértést a sajtó terén a végletekig. Ez az, amely egy posszibilis reformot teremthet meg. A társadalom jogos érdekei kívánják meg azt, hogy a nagy politikai természetű deliktumok esetében a felbújtó vonassék felelősségre együtt a tettessel és ne vonassék ki abból a tulajdonos sem. A francia sajtótörvény is ezen a nyomon indult, amikor a gerant mellett az editeur és esetleg mint büntegédet, az auteurt is felelőssé teszi. Ha a társadalmi térre is áthelyeznők azokat a fikciótakat, miket a társadalom kénytelenek vagyunk eltűrni, ez a társadalom felbomlására vezetne. Azzal pedig, hogyha keressük az injuria valódi szerzőjét, a társadalmi evolúzió törvényei ellen nem vétünk. Ajánlja újból az értekezlet figyelmébe, hogy a sajtószabadság nagy elvei mellett helyezzen súlyt arra is, hogy a sajtó a társadalomellenes elemekkel ne azonosítsa magát.

Konedi Géza: Elvi álláspontja az, hogy oly felelősségi rendszer állapíttassék meg, amely a gondolat, a véleménykifejezés szabadságának, a fejlődés előmozdításának leginkább kedvez. Ennél-

fogva a mi viszonyaink között, ahol oly nagy súlyt kell fektetni arra, hogy társadalmi és politikai életünk szabad fejlődése biztosítva legyen és ahol annyi avitikus maradvány van a régi időkben, amelyet ostromolni, átalakítani csakugyan nemzeti szükség, a jelenlegi rendszernek még mindig híve és azt ajánlja, hogy ne bolygassuk meg ezt a rendszert semmiféle betoldással, hagyjuk meg úgy, amint van, azokkal a vesélyekkel együtt, amelyek vele járnak, azért a sok jóért, ami a nemzetre ebből a rendszerből származik. De ha már tesz valamit a kormány, akkor gondoskodjék az esetleges reformtörvényben arról, hogy biztosíttassék és megóvassék az a régi szellem, amely a magyar bíróság dicséretére a judikaturában mindig érvényesült, és kimondassék, hogy ha a szerkesztő vállalja a felelősséget, vagy valakit szerzőnek megnevez, akkor a szerzőségi kérdése további vizsgálat tárgya ne legyen. Disztingválni kell a sajtó deliktumok között és különválasztani az evidens politikai természetű deliktumokat a magánosok ellen irányuló magánérdeki becsületsértéseket, rágalmat és szemérem elleni vétségek csoportjától. Azonban becsületsértés is igen sokszor szükséges lehet a legsúlyosabb visszaélések megállítására végett, az ily eseteket tehát pontosan meg kell különböztetni magánérdeki becsületsértéstől. A bifurkáció történetjék a vádtanácsnál olyképen, hogy annak négy tagja közül három esküdt polgár legyen és csak egy legyen bíró. Külön magánjogi törvényben kellene védelmet biztosítani a sajtó szellemi munkásai számára oly esetekben, midőn egy egész lap eladaték egy más politikai irányzatnak.

Tarnai János meglepetéssel olvasta a kamara azon kívánságát, hogy a felbújtó vonassék bele a felelősségi rendszerbe. A törvény igazi értelme és a judikatura is amellett szól, hogy e tekintetben reformra szükség nincsen, mert a felbújtó éppen olyan szerző, mint az, aki fizikailag elkövette a cselekményt, csak hogy eszméi szerző. Bifurkációt tenni a bűncselekmények tartama szerint lehetlenség.

Rákosi Jenő: A mai felelősségi rendszer lehet elméletileg vagy jogszilág a legjobb, de gyakorlatilag nem megfelelő. A fődolog az, hogy olyan felelősségi rendszert statuáljunk, amely megakadályozza azt, hogy a sajtó erkölcsi dekomponálódjanak és a visszaélések özöne törjön be a sajtó életébe. A sajtódeliktum nem azzal követik el, hogy valaki megír egy cikket, hanem azzal, hogy valaki kinyomtatja és elterjeszti, aki tehát a kinyomtatást elhatározta és a terjesztést eszközözi, az voltaképpen a szerző és arra volna koncentrálandó a felelősség. Minden szerkesztő, akire ilyen koncentrált felelősség nehezik, óvakodni fog kétes, veszedelmes és kényes doigokat közölni, anélkül, hogy a szerzőt, mint felelős személyt oda ne állítaná. Biztosítsuk a sajtó szabadságát a legteljesebb mértékben, de ne terjesztjük ki ezt a szabadságot csak oly lapokra, amelyek magyar nyelven jelennek meg. Hivatkozik Franciaország példájára, különösen egy nizzai olasz nyelvű lapnak esetére, amelyet egyetlen egy irredentista cikk közlése miatt közigazgatási uton beszüntettek. Teljesen kizárandó a nyomda felelőssége, mert a nyomdász fizikai munkát teljesít s ezen az alapon felelősségre kellene vonni mindazokat, akik a létrehozás és terjesztés anyagi részét végzik.

Szifer László figyelmeztet arra, hogy vannak lapok, amelyek a hazafiasságot nem magyar nyelven terjesztik, viszont vannak magyar nyelven megjelenő lapok is, amelyek nem hazafias irányban működnek. Orvosást kell keresni arra, hogy a könyvomatatos tudósító nyilvánvaló szerzősége dacára a tudósítást átvett lapokat is felelősségre vonják.

Szivák Imre helyreigazitásképen megjegyzi, hogy a kamara a nyomdász felelősségre vonását csak a kauczió eltörlése esetére indítványozta.

Az értekezlet ezután áttér a harmadik pontnak, az elévülés miként való szabályozásának tárgyalására.

Serecs László: Az elévülési határidőt a minj-mumra kívánja leszállítani, egyrészt az eljárás gyorsítása érdekében, másrészt újságírói érdekből is, mert igen gyakran szándékosan halasztják el a panaszemelését, azért, hogy a lapot a bizonyítás lehetőségétől elússák. A közvádlo minden lapot a megjelenés reggelén olvashat, egy hónapi terminus tehát teljesen megfelelő, számolva minden technikai nehézséggel is. Magánvád esetén elképzelhető az, hogy valakinek nem jut azonnal tudomására, ami róla íratott, de valószínű, hogy ha három-négy hónap alatt sem szerez róla tudomást, akkor két év alatt sem fogja megtudni. Viszont elismeri, hogy a magánvád számára nem lehet oly rövid határidőt szabni, mint a közvád számára. Felveti a kérdést, hogy mi történik akkor, ha a befejezett eljárás után, vagy esetleg a büntetés kiállása után derül ki az igazi szerző.

Tarnai János: Ha a szerző utólag kiderül, akkor természetesen büntetjük, sőt a strómann is felelősségre vonatik, mint bűnpártoló.

Töry Gusztáv államtitkár az értekezletet berekeszti és a következő ülést 27-én, hétfőn délután öt órára tüzi ki.

Az osztrák választások.

Budapest, május 24.

Az osztrák pótválasztások végleges eredménye még ismeretlen ugyan, s a birodalmi gyűlés pártarányait teljes pontossággal megállapítani nem lehet, de azért nagyjában már tiszta képet festhet magának az ember arról, hogy az egyes pártok minő súlylyal fognak a politikai mérlegbe esni.

Az kétségtelen, hogy a szocziáldemokrata párt elérte sőt túl is lépte azt a számot, melyet az általános választások után mindenki előre látott, de a keresztény-szocialista párt, amely a május 14-diki választások után önértet túltengésbe esett, s azt hitte, hogy az egész világot fel fogja falni, egyáltalán nem tudott a pótválasztásokon eredményeket elérni. Abból a tetszelgéséből tehát, hogy „birodalmi párttá“ fogja magát kijátszhatni, alaposan ki kellett ábrándulnia.

A pótválasztásoknak eredménye az osztrák németiség liberális árnyalatát nem elégíti ki. Sőt abban a körülményben, hogy Trausenau-bal a németiség egyik tisztelt alakja, s a liberalizmus egyik előharcosa, Eppinger, az alldeutsch Wolffal szemben elbukott, az akadályát látják annak, hogy a tervezett és sokak által óhajtott német liberális koalíció létrejöhesse. Azok közül a parlamenti vezéregyéniségek közül, akik a pótválasztásokon érdekelve voltak, a legtöbb megkapta a mandátumot, de elbukott Linzben Löcker, aki az általános választói jogról szóló javaslatnak előadója volt a mult birodalmi gyűlésen, s elbukott ugyancsak Linzben a német néppárti Böheim; Marienbadban elbukott Baernreither a volt kereskedelemügyi miniszter, de a német haladópart és német néppárt tagjai közül mandátumot kaptak Pergelt, Funke, Nitsche, Urban, Chiari, Hoffmann-Wellenhof, az ifju-cseh Kramarz, Stranzky és Massaryk.

Nagyon érdekes a bécsi választások eredménye. A hat pótválasztás közül részben a keresztényszocialisták vereséget szenvedtek s ha hozzászámítjuk azokat a tapasztalatokat, amelyeket a május 14-iki eredményekből le lehetett vonni, egész határozottsággal meg lehet állapítani, hogy Luegerék alatt Bécsben nagyon megingott a talaj.

Az a nagy reakzionárius többség, amelyet Luegerék reméltek, nem jött ugyan létre, de nem jöhet létre az a liberális block sem, amelyet egyesek reméltek, mert a liberális pártokat nagy nemzeti és osztálykülönbségek választják el egymástól. A kormánynak épp olyan nehéz helyzete lesz, mint volt a régi birodalmi gyűlésben, mert nem tud létrehozni olyan megbízható többséget, amelyre mindig számítani tudna. Szüksége lesz tehát arra, hogy a pártok közt továbbra is azt a tojástánczot járja, amelyet eddig járni kénytelen volt, ha azt nem akarja, hogy kisebbségbe jusson.

Mint már mondtuk, a pótválasztások nem igen módosították a május 14-diki választások eredményét. A szocziáldemokraták ismét megsaporodtak, a német néppárt majdnem teljesen megsemmisült, a német liberálisok eddigi mandátumaiknak egy tekintélyes részét elvesztették, épp úgy az ifju csehek is. De nagyon meglepő, s arra senki sem gondolt, hogy a klerikális párt még Csehországban is sikereket érjen el. Még pedig nagy sikereket.

A komoly elemek máris attól félnek, hogy ezzel a parlamenttel nem lehet majd komoly munkát végezni, mert még a lengyelek közt is olyan differenciák vannak, hogy nem lehet egy biztos kormánypárti többségre számítani.

Ma különben a következő táviratok érkeztek:

Galiczia.

Galicziában mind a hetven kerületben meg volt ugyan a pótválasztás, de az eredmény még nem ismeretes. Eddig csak 49 kerületből jött meg a végleges eredmény. Gróf Dziedusiczkyt és Bilinszkit, az osztrák-magyar bank kormányzóját

megválasztották. Az eddig ismert eredmény szerint megválasztottak 21 lengyel haladópartit, 4 szocialistát, 1 cionistát, 15 konzervatív-lengyelt, 8 rutént.

A 18. kerületben pótválasztás lesz *Lazarski* nemzeti demokrata és *Boducki* lengyel centrum-parti között.

A 26. kerületben megválasztották gróf *Dzieduszycski* konzervatív jelöltet.

A 29. kerületben dr. *Dulemba* konzervatív és dr. *Rappaport* cionista között.

Csehország.

Csehországban a német választókerületek 37 németet és 15 szocialistát, a cseh választókerületek 55 csehet és 19 szocialistát választottak. A német haladópart elvesztette vezérét, *Eppingert*, aki elbukott a kormány által támogatott *Wolf* ellenében. *Wolf* csak a keresztény szocialisták segítségével tudott győzni, akik a legutóbbi képviselőházban szemére lobbantották, hogy a cukorkartell által megvesztegette magát. *Baerenreither* elbukott a nagynémet agrárius ellen. *Sternberg* grófot nagy többséggel választották meg újra.

Választási statisztika.

A fő- és pótválasztás eredménye a következő: Megválasztottak 88 keresztény-szocialistát, 82 szocialistát, 24 német haladópartit, 24 német néppártit, 18 szabad nagynémetet, 18 német agráriust, 30 ó-klerikalist, 21 újcsehet, 2 cseh realistát, 10 cseh radikalist, 27 cseh haladó agráriust, 5 liberális szlovént, 5 liberális olaszt. A liberális blok Galiczia nélkül az új házban 231 taggal lesz képviselve. A német bloknak csak 232 tagja lesz, a megállapított 233 helyett, mert Bukovinában egy cionista elbukott a román jelölt ellen. Bécs 20 keresztény-szocialistát, 10 szocialistát és 3 szabadelvűt választott.

A pártok erőssége.

A választási reform alkalmával a kerületeket akként osztották be, hogy a németeknek kétszázharminczhárom mandátumot juttattak. Ez a beosztás a választások után annyiban változott, hogy a csernovitzi kerületet a németek elvesztették, mert a keresztény-szocialisták, dacára a polgári pártok szövetségének, a román szocialistára szavaztak és pedig azért, mert a haladópartit jelölt dr. *Wender* zsidó vallású. A keresztény-szocialisták különben Linczben sem tartották be a megállapodást, pedig a német néppárti *Löcker* nem zsidó. A németek csernovitzi vesztesége azonban kiegyenlített azáltal, hogy a németbarát gróf *Bellegarde*, Bukovinában elhódított egy román kerületet.

A német haladópart a pótválasztásokon visszanyerte kerületeit, részben szabadnagynémet és keresztényszocialista segítséggel a szocialisták ellen, részben pedig szocialista segítséggel a szabadnagynémetek és nagynémetek ellen. A szocialisták az egész vonalon ezzel a jelszóval harcoltak. A feketék ellen minden körülmény közt, a nagynémetek ellen pedig csak másodsorban!

Csak Marienbadban tettek kivételt a szocialdemokraták, hogy *Baerenreither* minden körülmények közt megbuktassák. Itt valamennyien a nagynémet agráriusra, *Spissre* szavaztak.

A német néppárt husz mandátumot veszített. Ez a párt volt különben az, amely a legkeményebb harcokat vívta a szocialistákkal. A szabad nagynémetek eddigi tizenhat mandátumából csak ötöt tudtak megmenteni.

Az ifjú csehek klubjának is sok a halottja. Dr. *Forscht* miniszter a nemzeti szocialisták segítségével mandátumhoz jutott. Az ifjú csehek a pótválasztások előtt csak négy mandátum fölött rendelkeztek, a pótválasztás után számuk huszongyere szaporodott.

A csehek különben most egységes cseh-klub létesítésén fáradoznak. Ebből a ezélebből egyesüléne az ócsehek, a cseh haladók és az újcsehek, ami összesen 64 mandátumot jelent.

Mi készül?

Báró Beck miniszterelnök a jövő héten megindítja a tárgyalásokat a német pártok vezetőivel, hogy velük megállapítsa a parlament munkaprogramját.

A jövő héten a német haladópart, a német

néppárt és a német agráriusok konferenciát fognak tartani, hogy megbeszéljék az együttes eljárást és közös pártcsoportot alakítsanak. A szabadelvű nagynémetek nem akarnak csatlakozni, mert elvannak keseredve a német haladópart ellen, amely Csehországban pótválasztásra segített több szocialdemokratát. *Derschatta* vasúti miniszter iparkodik megnyerni a szövetségnek a szabad nagynémeteket.

Parlamenten körökben beszélnek, hogy a trónbeszéd erősen fogja hangsúlyozni, hogy a kormány kész a nép gazdasági és szociális érdekeit felkarolni, de egyben utalni fog arra, hogy ezzel szemben a parlamentnek nem szabad elzárkóznia az államszükségletek elől.

EGYHÁZAK.

A szerb püspöki zsinat.

Ma nyitották meg Karióczán a magyarországi szerbek szent szinódusát. A zsinati ülésekre megjelentek az összes hazai szerb megyéspüspökök, úgymint *Nikolics* Miron pakráci, *Gruics* Mihailo károlyvárosi, *Zmejanovics* Gavril verseczi, *Bogdanovics* Luczián budai, *Sevics* Mitrofan bácsi és dr. *Letics* György temesvári püspökök.

Délelőtt tíz órakor szent mise volt a karlóczai kathedrális székesegyházban, amelyet *Bogdanovics* Luczián budai püspök czelebrált fényes papi segítségével. Mise után a szinódus tagjai, élükön a patriárchával, harangzugások között átvonultak a szomszédos patriárchai rezidenciába, amelynek trónterme — ahol az ülések tartanak — ez alkalommal ünnepi díszítést öltött. A trón közelében biborszintű bársonnyal bevont hosszukás asztal állott, azon két gyertya között egy hatalmas aranyfeszület, az asztal körül pedig nyolcz, szintén biborszintű bársonyszőlyve volt elhelyezve. A hallgatóság részére fentartott helyek ez alkalommal üresen maradtak, mert a palotaigazgató azon, kijelentéssel, hogy a zsinat megnyitása későbbre halasztatott, távozásra kérte a megjelent csekély számú, többnyire papokból és teológusokból álló közönséget.

A püspöki zsinatnak a közönség kizárásával történt megnyitását odamagyarazzák, hogy a patriárchai udvar demonstrációktól tartott. Pont tizenegy órakor bevonult *Brankovics* patriárcha, kísérv a püspököktől és dr. *Szekulics* Lázár szerb nemzeti egyházi titkártól. A patriárcha elmondta rövid megnyitó beszédét, amelyben jelentette, hogy ő felsége 1907. évi január hó 27-én kelt legfelsőbb leiratával megengedte, hogy a szerb püspöki zsinat még ez év folyamán egy, a patriárcha által közelebből meghatározandó napon, rendes ülésszakára egybegyűlhessenek. E leiratot dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnök január hó 29-én küldte le. A patriárcha felszólítására a titkár először magyar eredetiben, azután szerb fordításban elolvasta a miniszterelnök átiratait, melyekben a miniszterelnök kijelenti, hogy a királyi biztos kinevezésétől ez alkalommal eltekint ő felsége.

A patriárcha azután a megjelent püspököket szívélyesen üdvözölve, az ülést megnyitottnak jelentette ki. A szent szinódus egybejötté alkalmából a miniszterelnök útján a királynak táviratilag fejezte ki hódolatát; a mai ülést ezzel berekesztették.

A zsinati ülések több napot fognak igénybevenni, mivel a megállapított tárgysorozatban 34 ügydarab van felvéve elintézésre, melyeknek legnagyobb része a magyarországi görög-keleti szerb egyház belügyeinek rendezésére vonatkozik. Itt említjük meg azt a hírt, hogy *Brankovics* patriárcha a szinódus mostani ülésezése alatt a görögkeleti szerb püspökökkel olyan határozatot akar hozatni, hogy az ő visszavonulása esetén egyik püspök sem fogadja el az adminisztrátori állást. A patriárcha ilyen módon akarja nyilvánvalóvá tenni, hogy ő nélkülözhetetlen s nem távozhatik állásából, mert nincs, aki helyettesítse. Az újvidéki „Zastava” ma azt írja, hogy a patriárchának bizalmat szavazó nyilatkozat 5000 aláírása körül 3000 hamis. Fel is szólítja a lap a patriárchát, hogy hozza nyilvánosságra az aláírtak neveit s akkor be fogja bizonyítani, hogy 3000 aláírás valóban hamisítva van.

(Pánszlávok ellen.) Irtunk róla, hogy a bányakerületi ág. ev. egyházkerület püspöke *Csaplovics* János antalfalvai lelkészt utasította, hogy a magyar hívek kérésére az evangélikus templomban magyar istentiszteletet is tartson. A tót lakosság a magyar istentiszteletet most már két ízben megakadályozta. Temesvárról érkez

jelentések szerint, a bányakerületi püspök erősen kézzel hozzálátott, hogy ezen tarthatatlan állapotnak véget vessen és *Csaplovics* János lelkész ellen a fegyelmi eljárást megindította, mivel súlyos gyanuokok merültek fel arra nézve, hogy a lelkész eljárása is egyik oka annak, hogy a püspöki rendeletek érvényt nem szereztek.

(Elmaradt üdvözlés.) Az Országos református tanáregyesület most tartja közgyűlését Kolozsvárt. Ezt megelőzőleg Kolozsvárott választmányi ülés volt, amelyen a máramarosszigeti főgimnázium indítványa kapcsán szóba került gróf *Tisza* István főgondnoknak a közgyűléstől való távirati üdvözlése is. A választmányi ülés azonban, bár a felszólalók hangsúlyozták, hogy *Tisza* Istvánnak nagy érdemei vannak a felekezeti tanítók fizetésrendezése körül, mégis mellőzte az indítványt.

(Bérmálás a Mátyás-templomban.) A budavári koronázó Mátyás-templomban május 26-án, vasárnap lesz a bérmálás, mely reggel 9 órakor kezdődik. A bérmálásra a várból és a budai részekből igen sokan feliratkoztak. A szertartást a hercegprímás képviselőjében dr. *Kohl* Medárd püspök végzi.

(—) Az Országos Nőképzőegyesület lakomája. Az Országos Nőképzőegyesület ma este 8 órakor a diszgyűlés folytatásaképpen lakomát rendezett a felső Margitszigeten, amelyen résztvettek: gr. *Teleki* Sándorné, *Rudnay* Józsefné, *Ehrlich* Gusztávné, *Csiky* Kálmán, *Erdődy* Béla főigazgató, *Radisich* Jenő m. tan., gr. *Bényovszky* Gyula és neje, dr. *Várady* Antal és még vagy százan. Távolmaradásukat kimentették *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter, *Szterényi* József államtitkár, *Wlassics* Gyula, gr. *Csáky* Albin, *Zelenka* püspök és még számosan. Késő éjjeli órákig vidám hangulatban maradtak együtt.

A Margitsziget jövője.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 24.

Hónapok óta suttymban beszéltek, hogy a Margitsziget, ez a kis földi paradicsom, gazdát fog cserélni. Kalandos hírek keringtek, olyasfélék is, hogy angolok veszik meg, olyanok is, hogy dusszagdag belgák pályáznak szent Margit egykori pihenőhelyek, rég letűnt korszak királyainak vadaskertjére: a Margitszigetre.

Jelenlegi tulajdonosa, *József* főherceg, aki atyjától örökölte a pompás nemzeti ajándékot, már egy évvel ezelőtt megczáfolta azt a hírt, mintha a szigetet eladni szándékoznék; de minden leplezgetés, minden tagadás dacára immár bizonyos, hogy a főherceg tud akar adni a szigeten, amely neki nemcsak holt főke, nemcsak semmi anyagi hasznot nem hajt, hanem ellenkezőleg, tetemes kiadással jár annak fenntartása. Ez a körülmény annyira köztudomású, hogy ezt senki kétségbe nem vonja. Amde két oldala van az éremnek s ha a másikat tekintjük: azon láthatóvá lesz a boldogult *József* főherceg jóságos arca, amint kedvtelve pihenteti tekintetét az ő büvbájós édenkertjén, az ő legkedvencezbebb „buen-retiro-ján, Budapest legszebb gyöngyén: a Margitszigeten. S mintha suttogná is szeretetteljes lágyssággal:

— A Margitsziget a közönségé!

Az utólagos végakarataknak ezt a nyilvánulását pedig respektálni kell.

Tegnap óta sajtóságos fordulat állott be. Szavahihető forrásból értesültünk, hogy a Margitszigetet megveszi a főváros és mivel anyagi erejét ez a vállalkozás túlhaladná, a kormány siet a segítségére és törvényjavaslatot készül a Ház elé terjeszteni, amelyben mindenféle vélt előnyöket biztosít a fővárosnak, ha belemegy az üzletbe. A javaslat szerint a Margitszigetért a főváros cserébe adná a fővárosi pénzalap tulajdonát képező s a dunapart szabályozása révén nyert, a Margithidtól fel az újpesti határig terjedő telkeket. A kormány új hidat építet a Dunán, amely a Hungária-körutat kötné össze Ó-Budával. Visszatéríti a kincstár a fővárosnak azt az egymillió koronát, amelyet a Sárosfürdő megváltása címén fizetett az államnak, kiköti azonban, hogy a fürdő 1911-ig kiépíttessék. (Persze, erre kell a függő kölcsön.) Rendelkezésére bocsátaná a kormány törvényhozási uton a fővárosnak azt a kétmilliókét százezer koronát támogatásul, amit a miniszterelnök még a költségvetési előirányzat alkalmával ígért a polgármesternck. Két-

millió kamatmentes kölcsönt juttat a törvényhozás hozzájárulásával az Attila-körút végleges szabályozási céljaira.

Megkérdeztük dr. Bódy Tivadar tanácsost, a főváros pénzügyminiszterét ebben az ügyben, aki következőképen nyilatkozott:

A Margitsziget megvásárlása most már több, mint bizonyos. Mondhatni, befejezett dolog, hiszen a közmunkák tanácsa már régebben tárgyalta az ügyet, a függő kérdések szinte tisztázva vannak, legalább abból következtetem, mert a reá vonatkozó törvényjavaslat csak az utolsó simításokra vár.

Arra a kérdésre, vajjon a fővárosra nézve előnyös-e a Margitsziget megvétele, határozott igennel kell felelnem. Ugy értem ezt, hogy amidőn a főváros százazrek és milliók árán létesít és tart fenn parkokat, sétá- és üdülőhelyeket, amidőn százazreket költ a budahegyvidéki erdőségekre, hogy ezzel a főváros közönségének egészséges, jó levegőt, kényelmes szórakozást, üdülő nyhülést szerezzen, nem látom be, miért ne hozna bizonyos mérsékelt áldozatot a Margitsziget megszerzésére, amely a főváros közönségének megszokott kedves kiránduló helye, nélkülözhetetlen parkja s fekvésével, közelségével fogva önként kínálkozó üdülő objektuma. Ezt megszerezni kötelessége a fővárosnak, annál is inkább, mert ugyis eleget szidják, korholják a hatóságot, hogy keveset tesz a közönség egészségeért és kényelméért. S ha nem veszi meg a főváros a Margitszigetet, ki biztosít arról, hogy nem veszi meg más? Idegen, aki felparcellázza ezt a gyönyörű paradicsomot, beépíti bérházakkal s a főváros közönsége elveszti kedvenc helyét, mert kérdés, hogy az új tulajdonos ad-e engedélyt a közhasználatra s lesz-e abban köszönet? Már pedig a főherceg azt lehet a szigettel, amit akar. Az övé, ő rendelkezik vele. A főváros pedig pénzügyileg sem csinál rossz vásárt, mert azok a telkek, amelyeket a szigetről cserébe adunk, nem olyan értékesek, mint amilyenek kikürtölték s nem oly könnyen értékesíthetők, mert már tartottunk árlejtést és a becsáron alul alig akad ajánlattevő. A kormány segítőkészen nyújt s mi azt készséggel elfogadjuk. Wekerle építette annakidején a két új hidat, rendezte a budai partot s most is a főváros iránti szeretete nyilvánul meg a benyújtandó törvényjavaslatban, amely, reményem, minden kételyt el fog oszlatni.

Igy nyilatkozott Bódy tanácsos, mi azonban nem értünk mindenben egyet optimisztikus fellegásával. Kétségtelen, hogy a fővárosnak kötelessége parkokat, üdülőhelyeket létesíteni és fentartani, de nem ilyen áron. S nem különösen akkor, amikor az adminisztráció nyikorgó szekerét pár milliók koldult függő kölcsönrel kell kengetni. Szép az a parcellázási mumus, de az a Mikulás kétszer is meggondolja magát, amíg mutogatni merné magát s azt hiszik inkább a tanács rakja ki az ablakba a — gyerekezipőit. Takarékoság uraim és nem meggondolatlan dobálódzás a milliókkal, mert hiába megyünk a szigetre üdülni, az a csődtől meg nem ment.

* * *

Ebben az ügyben különben a Magyar Távirati Iroda cíjfel a következő nyilatkozatot adta ki.

A Margitsziget megvételére vonatkozólag indírcrézió következtében oly adatok kerültek nyilvánosságra, melyek nem adják hiú képét annak a tranzakciónak, melyet a kormány a Margitsziget megvételére nézve tervbe vett és melyre nézve a törvényjavaslat és annak indoklása legközelebb fog a törvényhozás elé terjesztetni. Azokhoz a hiányos adatokhoz, melyek az indírcrézió következtében a sajtó tudomására jutottak, egyes lapok önkényesen teljesen hamis adatokat kapcsolnak és ezekhez nemcsak téves, hanem politikai tendenciával rosszhiszemű következtetéseket is fűznek. A kormány által beterveztendő törvényjavaslat és annak indoklása ki fogja deríteni, hogy mindazok a közlemények, melyek a Margitsziget megvételének eredetét és értékelését vonatkoznak, alaptalanok és részben ferdtések. Addig is azonban, míg a közönség teljesen tiszta képet fog nyerni az

egész ügyről, minősíthetetlen eljárásnak kell nevezni azt, hogy midőn József főherceg a maga részéről a legnagyobb előzékenységet tanúsította a főváros iránt, midőn a kormány a legnagyobb rigorozitással tartotta szem előtt a fővárosnak és a kincstárnak érdekeit, akkor akadhattak magyar lapok, amelyek ezt a tervben levő tranzakciót egyrésztől üzletnek, másrészt a főherceg iránti szíveségnek akarták feltüntetni.

Mint a leghitelesebb információk alapján nyert adatot konstatálhatjuk, hogy abban az esetben, ha a főhercegi család által a Margitszigetbe befektetett összegek és azok kamatainak kamatai vétetének alapul a megvételre, akkor a megvételi összeg csaknem kétszerese lenne annak, mely most a kormány javaslatában tervezetik. Azok a számítások pedig, melyek az országgyűlés elé terjesztendő törvényjavaslat indoklásában megvilágítják a tranzakció pénzügyi részét, meg fogják győzni minden elfogulatlan embert arról, hogy az a tranzakció úgy a fővárosra, mint a kincstárra nézve a lehető legelőnyösebb.

A kancsuka országából.

— Saját munkatársunktól. —

Pétevár, május 22.

Minden országnak megvan a külön nevezetessége, amivel kiválik a többi közül és büszkén hivatkozik rá, amikor szerét teheti. Sőt akkor sem mondanánk valótlan dolgokat, ha azt állítanók, hogy minden országnak megvan a maga külön tudománya, amelyben az összes többi népnek követendő mintaképül szolgál. Azt meg már éppen bátran állíthatjuk, hogy minden nagy nemzetnek megvan a maga jellemző ipara, amelyben — ugyszólván — a tökéletességig vitte és ezen a téren vele versenyezni hiu törekvés, ábrándvilág. A nagy találmányok korszakában mindegyik ország lerótta a maga adóját a fejlődés szellemének és büszkén nevezi meg embereit, akiknek adósa lett az egész világ.

Hát Oroszország?

E kérdésnél sokan fejükhöz kapnak és keresik azt a nevezetességet, amely elválaszthatatlanul összeforrt Oroszországgal, azt a tudományt, amely az orosz tudósok agyát dicséri, az ipart, amelylyel az orosz kézművesek büszkélkedhetnek, a találmányokat, amelyeknek áldásos hatása Oroszországból indult ki. Szinte látom a gondolkodó, ránczba szedett homlokokat. Megsajnálom őket és megnevezem az orosz nevezetességeket, a tudományt az ipart, a találmányok legjellemzőbbikét: a kancsukat.

Aki a kancsukat nem ismeri, az akár ne is beszéljen orosz viszonyokról. A társadalmi életet enélkül megérteni nem lehet. A különleges orosz állapotok hozták létre, azok fejlesztették és azok tették nagygyá az ő birodalmát. A legnagyobb elmék a tökéletesítésén próbálták ki szellemük erejét és nem dolgoztak hiába. A más tudományok buvárai kötve vannak; meg vannak szabva a határok, amelyeken által menniök nem szabad; az egyiknek az utját a logika törvényei állják el, a másikét a mechanika nehézségei. Szabadon csak a különleges orosz tudomány, a kancsuka tudománya virágozhatik.

Előtte eltörpül a logika, semmivé válik a matematika, szappanbuborékká lesz a mechanika.

És a kancsuka tudománya hirdeti a maga igazságait és tökéletesíti eszközeit.

Minden szabadságot letagadnak, értéketlennek tartanak, veszedelmesnek minősítenek, de egyet mégis fontosnak és hasznosnak vélnek: a kancsuka fejlődésének szabadságát.

És Oroszország bővíben van most a kancsuka fejlesztőinek, inkább, mint bármely más ország a világon, inkább, mint valaha.

Bátran el lehet mondani, hogy az egész gazdagság, a szellemi és anyagi, ebben találja meg fejlődésének csuespontját.

Hogy ne gondolja valaki, hogy tréfálunk, hogy fogalmat alkothasson magának mindenki erről a gazdagságról, vonulassunk el az olvasók szeme előtt néhány kormányzói rendeletet, amelyek az utóbbi időben az orosz alattvalók nagyobb építésére adták. Ha Verne Gyula minden kép-

zelő erejét megfeszíti vala, hogy a kormányzók találmányához közel férközzék, akkor is meg kellett volna szégyenülnie. Amit minden emberfia a képzelet merész játékának tarthatott volna, az Oroszországban ma ténynyé lett már. Ha jönne valaki és elbeszélne, hogy valahol a sötétség világában van egy ország, ahol egy házigazdát megbüntetnek azért, mert egyik szomszédjánál, aki neki se fia, se lánya, lopott dolgot találtak, azt mondanátok: hisz ez mesébe való. És ime, Kertsi kormányzó rendelete, amelyik azt követeli, hogy a házigazdák felelősek azért, ha valamelyik szomszédjuk házában lopott dolgokra lelnek...

Jön a varsói egész Orosz-Lengyelország fő-kormányzója és elrendeli, hogy annak, aki sorozáson meg nem jelent, az apja, meg az anyja, fi- és nőtestvére három hónapig terjedő fogházzal vagy ezer rubel pénzbüntetéssel sújtandó...

Jön a kremutshugi fő-kormányzó és elrendeli, hogy aki a száján a „fekete százak“ nevét kiejti, börtönbe vele...

Jön a dvinszki fő-kormányzó és elrendeli, ha valaki a közhivatalnokokat nem részesíti a kellő tiszteletben, az hadbírótság elé állítandó...

Jön a vilnai fő-kormányzó és elrendeli, hogy aki egy cikket ír és abban említeni meri azt a két szót: „orosz szabadság“ vagy „orosz alkotmány“, az fizet büntetésül 500 rubelt vagy ül helyette 3 hónapig fegyházban...

Jön a lodzi fő-kormányzó és elrendeli, ha valaki felöltöben be merészel menni a postahivatalba, az közigazgatási uton fenytendő meg, amely ut esetleg Szibériába is vezethet...

Vagy a varsóinak egy másik rendelete, amely azt mondja, hogy aki az utcai rendőrhöz tíz lépéssel közelebb megy, az az életével játszik.

De ki tudná elősorolni az orosz fő-kormányzók összes találmányait! Végre is nem ők az egyedüli tudós feltalálók és nincs kizárólagos joguk a kancsuka-bölcsülethez.

Ebben a tekintetben a közönséges rendőrnek sokszor olyan találmánya akad, hogy egy fő-kormányzó is büszkélkedhetnék vele: valóságos miniszteri fej.

Hátha még a fő-főfeltalálókról szólnánk, akik a büntető kivonulást feltalálták!

Litvinow iábormok büntető szakaszát bevezényeli egy faluba és ágyülvövek közepette tudtul adja, hogy megérkezett. Ezután összehívja a község lakóit és megparancsolja nekik, hogy az ő gondjuk: hogyan, de egy hét alatt építsék fel azokat a házakat, amiket az ágyugolyók szétromboltak...

Más dolog történt Petrovsk faluban, a sztovropoli kormányzóságban; itt egy vagyonos gazdát kellett volna börtönbe hurcolni és mert a gazda nem akart menni, elkobozták és eladták minden birtokát, a befolyt pénzzel pedig kártalanították a falu parasztjait azokért a bajokért, amiket a kivezényelt szakasz okozott a vagyonukban...

Egy másik eset: egy Teminszki nevű ember megszökött a börtönből, hát elvitték — helyette az apját.

Valamelyik faluban a büntető szakasz vezetője 75-öt veretett egy fiura, aki nem védte meg apját, mikor a szakasz veréssel büntette.

Egy másik helyen egy rendőr a kozákokkal együtt majdnem holtra vert egy apát, mivel könyörgött, hogy ne bántsák 17 éves leányát, akire minden ok nélkül rávetette magát és korbácsával verte a rendőr...

Rajta! — mutasson valaki még egy országot, ahol a kancsuka hasonló virágzásban van!

Ennek a tudománynak, ennek az iparnak a fejlődését nem akaszthatta meg Oroszországban semmi sem, sőt, amint látszik, a tökéletesedés felé mindig új és újabb lépések történnek.

Szegény Oroszország pedig alig várja az időt, amikor ennek a szomorú fejlődésnek minden termékét egy nagy halomban égni láthatja.

Mozgó képek.

Előkelő balesetek:

Volt idő, amikor az öngyilkosság járványszerűen lépett föl a felsőbb körökben. Széchenyi István és Teleki László tragikus példája iskolát csinált. Az elnyomatás idejében, mit tehetett volna az a bankkódó hazafi, akinek nem volt elég türelme a „passzív rezisztenciára”, mint főbe durrantani vagy megmérgezni magát?

Később II. Lajos bajor király öngyilkossága, majd a mayerlingi tragédia hozta divatba, hogy az előkelő hölgyek és urak valódi vagy képzelt bánat miatt önként megválnak az életől.

De mint ahogy a pepitaszövet vagy a könyökben puffos ujjaknak tulságos elterjedése szükségessé teszi, hogy az arisztokrata hölgyek a csikos kelmék és a vállban puffos ujjak divatához csapjanak át, úgy az öngyilkosságok demokratizálódása óta, visszatért az életkedv a magasabb körökbe.

Miért lesznek öngyilkossá manapság az emberek? Mert szerelmesek, mert nyomorban vannak, mert sikkasztanak. Nos, kérem szépen, előkelőnek ítélik önök a szerelmet? Vagy a nyomort? Vagy a sikkasztást? Ugy-e nem? Így hát az öngyilkosságot is át kellett engedni a szerelmes szobalányoknak, a sikkasztó bankifjaknak, a hajléktalan faczér pinczéréknek.

Igaz! Van még egy öngyilkossági ok: A gyógyíthatatlan betegség. Lächerlich; aki beteg, nem ugrik a negyedik emeletre, le se cziánkálit sem iszik, hanem elmegy Dieppe-be, Newportba vagy Heringsdorfba. Nem igaz?

Mint ahogy azonban a tultengő jómód közepette valami jótékonyan bizsergető rémületre, izgalomra, kevesebb szivdobogásra is szükség van, az előrelátó Gondviselés az előkelő baleseteket illesztette a felső s legfelső körök napirendjébe.

„Mindnyájunkat érhet baleset”, mondja a mentők intése... de nem mindenki dicsekedhetik azzal, hogy előkelően tört be az orra vagy ficzomodott ki a lába. A courriersi bányászok tekintélye nem emelkedett azzal, hogy egy sereg társuk odaveszett a föld gyomrában. Azok a szegény utasok, akiket hajókatasztrófa ért, semmiképpen se büszkélkedhetnek ezzel. Azok a tót napszámosok, akik valamely épülő ház állványáról lepotyannak, vagy akik csikorgó hidegben megfagynak az országot szélén, nem tartoznak társadalmunk előkelőségei közé. A napilapok is csak néhány kompresszort szentelnek gyászos sorsuknak.

Még az is meglehetősen plebejus dolog, amikor a villamos gázol el bennünket, vagy amikor veszett kutya harap meg, vagy egy benzinrobbanásnak leszünk áldozatai. Ki jár villamoson? Semmi esetre se valami nagy ur, vagy elegáns dáma. A veszett kutyákat a cselédség és a rendőrség elűzi az előkelőségek köréből... és benzinrobbanás! Ugyan kérem! ne tessék benzinnel tisztított keztűt viselni, nem robbanhat föl a benzin!

Viszont alig mulik el nap, hogy a lapok ne regisztrálnak föl, hogy ezt vagy azt a királyt, császárt, nagyherceget, főherceget, milliárdost vagy ünnepezt művésznőt baleset érte. Visszafojtott lélegzettel olvasuk a tudósítást, csak az utolsó soroknál sóhajunk föl megkönnyülten, mert azok megnyugtatnak, hogy a felségeket, fenségeket, vagy istennöket komoly baj nem érte.

Ezek a balesetek nagyon hasonlítanak egymáshoz, szinte rokonoknak látszanak lenni. Ime néhány példa: Öfelsége csapatszémlet tartott, paripája a „general de charge” ropoásától megbokrosodott és levelette lovását, azután az egy csoportban bámészkodó tömeg közé futott és többeket agyongázolt. Öfelsége kisebb zuzódásokat szenvedett, melyek néhány napig az ülésben gátolják.

X. grófné birtokáról a szomszéd vasuti állomáshoz kocszított. Lovai a közeledő vonat fűtőtől megijedtek, elragadták a kocsi, mely felborult. A kocsi szörnyet halt, az egyik ló a lábát törte. A grófnának a kiállott ijedelmén kívül más baja nem történt.

Venczel főherceget zergevadászon érte baleset. A fenséges ur ugyanis kissé rövidlátó s egy gyopárt szedő legényt zergebaknak nézve, tomporán lőtt. A megsebzett ember az első fájdalomában tiszteletlen szavakkal illette a magasrangu vadászt, mielőtt azonban tettlegességre vetemedhetett volna, az odasiető udvari személyzet lefűtölte öklét. A főherceg, a nála ismert nagylelkűségnek engedve, elfrendelte a legény szabadonbocsátását és a kiállott fájdalomért még gazdagon meg is ajándékozta.

A bájos operett-divának automobil-kirándulás alkalmával kellemetlen kalandja volt. A művész nő saját szépkezüleg igazgatta gépkocsiját, mely örült sebességgel robotgott előre, minden élő és nem élő akadályt kérélhetetlenül maga alá temetve, míg eg-

faluban hirtelen kanyarodással egy nagy fába ütődött. A chauffeur a lökés baloldalt röpítette ki, és oly szerencsétlenül esett, hogy agyrázkódást szenvedett. A művész nő ellenben sokkal puhább helyre, egy trágyadomb kellős közepére pottyant. Thalia istenasszony gondoskodott, hogy gyönyörű papnőjében kár ne essék, csak éppen a vagyont érő csipkés jupon és a mesés párisi kalap ment tönkre.

Igy ismétlődik ez napról-napra. Csak éppen a hely, a név, s a rang változik. A baleset okozója mindig vagy ló, vagy automobil. Kevés embernek van papája, automobilje, fogata. Minthogy az emberiség tulajnyomó részének egyikéből sincs, egyhamar nem kell attól tartani, hogy ezek a balesetek előkelő jellegüket elveszítik.

Rosta.

A kicserélt sorsjegy.

— A bajai milliós fönyeremény. —

Budapest, május 24.

A bajai bank milliomos nyerevényének ügye még mindig élénk izgatottságban tartja a bajai közvéleményt. A bank egy sorsjegye tudvalevőleg megütötte az egy millió koronás fönyereményt, az igazgatóság azonban egy darabig titokban tartotta az esetet, majd a nyerevény olyan fölosztását fogadtatta el a részvényesek közgyűlésével, hogy a nyerevény nagy része a tartalékalap gyarapítására fordítottassék, egy tekintélyes összeg az igazgatóság tagjainak jusson s csak egy csekélyke töredék kerüljön a részvényesek között fölosztásra. A részvényesek egy része bíróság elé vitte az ügyet s azzal vádolt egyes igazgatósági tagokat, hogy azok a nagy nyerevényt azért tartották titokban, hogy ez alatt a részvényeket olcsón összevásárolhassák.

Ilyen előzmények után bombaként hatott Baján és a közel fekvő Szabadkán az a ma elterjedt szenzációs hír, hogy a milliomos nyerevény ügyét újabb sorsjegy csempészéssel és fökönyvhamisítással kapcsolatos botrányok komplikálják.

Eckert Ferencz, bajai virágkereskedő még a tél elején törlesztésre egy sorsjegyet vásárolt a bajai banktól. A bank a részfizetés idejére magánál tartotta a sorsjegyet és amint ez ilyen esetben szokásos arról részletet adott át Eckertnek, amelyben rajta volt a sorsjegy száma is. Ez év január havában a bank igazgatósága felhívta Eckert, hogy bizonyos könyvelési czélből adja át a banknak a részletet. Eckert a részletet át is szolgáltatta nekik s az egészen márczius végéig, daczára a sürgető visszakérésnek, a bankigazgatóságnál hevert. Hosszu utánjárás után végre Eckert egy új részletet kapott, melyre azt mondták, hogy az a régiek folytatása.

Mikor az egy millió koronás nyerevény ügye nyilvánosságra került, Eckert gondolkodóba esett, s úgy rémlett neki, hogy ő más számmal ellátott részletet kapott vissza, mint az eredeti volt. Ez azt a meggyőződést érte meg benne, hogy a nyerevény sorsjegy volt az ővé, a nyerevénytől utólagosan elűtötték.

Barátaival megbeszélve az ügyet, egymásután felkereste Baja minden ügyvédjét s azt az ajánlatot tette nekik, hogy a bank fökönyveiben utána nézve, kutassák ki a tényállást s ha sikerül megállapítani, hogy őt illeti meg a nyerevény sorsjegy, a milliomos nyerevényből hajlandó nekik százezer koronát fizetni. A bajai ügyvédek közül azonban egy sem vállalkozott erre, mert nem tételezték föl, hogy a jóhírtű pénzintézetnél, melynek Hegedüs polgármester az elnöke s a város számos előkelősége igazgatósági tagja, ilyen visszaélés előfordulhasson.

Eckert látva, hogy a bajai ügyvédeknek nem értezt, följött Budapestre, fölkereste dr. Forró Félix budapesti ügyvédet s elmondva neki az esetet, megismételte előtte a bajai ügyvédeknek tett ajánlatot. Dr. Forró vállalkozott a közbenjárásra, amire Eckert vele együtt Bajára utazott.

Baján ekkorára már híre ment a nagy szenzációnak s a legnagyobb izgalommal kísérték a fejleményeket. Dr. Forró Félix Eckert a bajai rendőrkapitány társaságában ma délelőtt megjelentek a banknál s a könyveket kérték.

Nyomban ezután híre ment, hogy a vizsgálat azt konstataálta, hogy a fökönyv Eckert nevére szóló lapján a sorsjegy száma egyezik a részletív számával, de ez a fökönyvi lap meg van hamisítva.

Az eset híre városszerte nagy föllütnést keltett.

Ebben a tárgyban a késő éjjeli órákban telefonon a „Bácskai Hírlap” szerkesztőségéhez fordultunk, ahonnan Braun Henrik szerkesztőtől a következő fölvilágosításokat kaptuk:

— Én — mondta Braun Henrik — a „Bácskai Hírlap” holnap megjelenő számába úgy írtam meg az esetet, hogy a vizsgálat a bank fökönyvében konstataálta a hamisítást. Ez azonban nem igaz. Utólag, amikor a hibát már nem rektifikálhattam, halloítottam, hogy Bramer a hazai bank prokuristája, aki Szabadkán átutazott, egy idevaló bankigazgatónak azt a fölvilágosítást adta, hogy Forró Félix, Ecker és a bajai rendőrkapitány csakugyan megjelentek a bajai bank helyiségében, de meggyőződtek arról, hogy a bank Eckertel szemben szabályosan járt el s a részletívek számai azonosak.

Olvasóinkhoz.

A magyar zszurnalisztika termelésének szinc-javát adjuk napról-napra olvasóinknak. Az Egyetértés új, formájában, tartalmában megváltozva a legnagyobb, legértelmesebb és legnívósabb magyar napilap, mely régi tradícióihoz híven a legelőkelőbb pozícióit foglalja el a magyar hírlapírás ranglétráján.

Az Egyetértés megújodott alakjában folytatja négy évtizedes hagyományait: az ernyedetlen, alkut nem ismerő harcot Magyarországon függetlenségért. Ugy mint eddig, követeli a 48-as eszmék teljes diadalát, a szabad nemzetí állam kiépítését s küzd egy hatalmas önálló Magyarországot megteremtéséért.

Erre a célra, programja megteremtésére lelkes újságíró-gárdát csoportosított maga köré. Vezércikkírói gárdájából megemlítjük a következőket: Mezei Ernő, dr. Kmety Károly (egyetemi tanár), Hentaller Lajos, dr. Benedek János, Burgyn Aladár, dr. Pap Zoltán (országgyűlési képviselő), Balogh Pál, Herczeg Mihály (egyetemi tanár), Purjesz Lajos, dr. Bernát Ottó és annyian mások, a 48-as eszmék törhetlen harcosai közül.

A szerkesztőség dr. Pap Zoltán főszerkesztő és Purjesz Lajos felelős szerkesztő vezetésével a legrészletesebben, a legjobban informáltan és a legváltozatosabb irodalmi alakban dolgozza fel a politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági eseményeket Kiki a maga helyén tehetsége, ambíciója és munkacereje teljes kifejtésével áll olvasóink szolgálatában, hogy mindenkor a szíve-lelke legjavát adja.

A t. Házból és Politikai hangulatok címmel napról-napra Bede Jób ötletes és elismerten keresett politikai kárcolatái fogják olvasóinkat változatoságukkal és színpompával s szellemességükkel gyönyörködtetni, míg a többi eseményeket a legaprólékosabb gondadal és legválasztékosabb módon a magyar zszurnalisztika legjava dolgozza fel. A szerkesztőség tagjai:

Miklós Jenő (segédszerkesztő), Lukács Gusztáv (politika), Zsadaányi Henrik (Országgyűlés), Hevesi József (a Tárzarovat vezetője), Timár Szaniszló (Nemzeti Színház, Ujdonság), Erdős Armánd (Opera), dr. Antalik Károly (Zene, hangverseny), dr. Bernát Ottó (Külföld), Kürthy Emil (Népszínház, Magyar Színház, színházi rovat), dr. Hódy Lajos (Főváros), dr. Bokor József (Tanügy), dr. Bárdos Artur (Szépművészet, Királysínház), Déri Gyula (Közigazgatás), dr. Benda Jenő (Ujdonság, egyház, társadalmi cikkek), Garvay Andor (riport), Simon Vilmos (Törvénytörés, Ujdonság), Balla Miklós (Különfélék), Balla Károly (cikkkirás), Sárosi Bella (Divat), Réthy Pál (Sport), Kármán Aladár.

Hegedüs András, Sonnenfeld J. (Közgazdaság, Tőzsde) Gajdos János (Sakk.) Ezen a gárdán kívül a vidéki és külföldi tudósítók és a külső munkatársak sokasága áll a lap szolgálatában.

Igazgató: Erdős Armand.

A tárczarovat Hevesi József vezetésével, Edtvös Károly mint szépirodalmi főmunkatárs, országosan annyira népszerű néven kívül magába foglalja a magyar litteratura legkiválóbbjait. A szerkesztőség belső tárczairóin kívül még megemlítjük:

Palágyi Lajos, Krudy Gyula, Sas Ede, Zöldi Márton, Vértessy Gyula, Várkonyi Mariska, Jakab Ödön, Nagyiványi Fekete Gyula, Makay Béla, Alba Nevis, báró Nyáry Albert, dr. Falk Zsigmond, Nógrádi Pap Dezső és Gyula, Ritoók Emma, Pakots József, Nil, Sz. Szigety Vilmos, Nógrádi László, Fabula János, Balla Ignác, Peterdy Sándor, Farkas Emőd közismert neveit, akik szébbnél-szebb dolgozatokkal élénkítik az Egyetértés tárczarovát.

Kéthetenként minden előfizetőknek teljesen díjtalanul kapja a Hevesi József szerkesztésében megjelenő Magyar Szalon folyóiratot, mely szépirodalmi és aktuális dolgozatainak gazdagsága és illusztrációi változatossága révén mindenkor a magyar család legkedveltebb vendége.

Ilyen lelkesült gárdával, alakjában megújodva indul az Egyetértés új útjára. Nagy munkájához az erőt és kitartást olvasóinak növekvő szeretetében fogja keresni és megtalálni.

Az Egyetértés, hogy minél jobban és eredményesebben harcolhasson elveitért és hogy a lapot mindenki részére hozzáférhetővé tegye, régi előfizetési árát leszállította.

Az Egyetértés előfizetési ára cenzurál:

Egész évre 40 korona helyett 28 korona, félévre 20 korona helyett 14 korona, negyedévre 10 korona helyett 7 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., Vármege-utca 11. szám, ahová az előfizetési pénzek küldendők.

TÁVIRATOK.

A herni szövetségülés.

Bern, május 24. A szövetségtagok a szövetségülésem azt javasolta, hogy Bern kantonnak szavazzon meg öt millió frank szubvenziót a Lötschberg-vasút építése alkalmával elkészítendő kétvágányú alagút létesítése céljára.

A hágai konferencia.

Hága, május 24. A ház a hatálmaknak a hágai konferenciára küldött delegátusoknak fogadási költségeire kért 100,000 forintot megszavazta. A külügyminiszter bejelentette, hogy a békepalota alapkövetétele a legközelebb lesz.

Közgazdasági hírvir.

Csikagó, május 24. Gabonátözsde. Zariat. Buza irányzata szabálytalan, májusra 97.25 (97.12.) K., júl.-ra 99.12 (99.25) K., — Tengeri állandó, májusra 54.— (53.37) K.

Csikagó, május 24. Terménytözsde. Zsir máj.-ra 9.—, júliusra 9.10. Szalonna short clear 9.24. Sertéshus júliusra 16.32.

New-York, május 24. Terménytözsde. Gyapot. New-Yorkban — máj.-ra —, aug.-ra —, —. New-Orleansban —. Petroleum stand wilthe. New-Yorkban 8.20. Filadelfiában 8.15. raffined in cases 10.65. Credit Balances of oil City 178.—. Zsir, Western Steam 9.55. Rohe testvérek 9.65. On 43.50—44.—. Réz 25.50—25.25.

New-York, május 24. Cukor- és kávépiac. Cukor fair rafining Muscovado 3.37. Cukor finomítva 1. sz. 3.37. Kávé Rio 7. sz. helyben 6.50, májusra 5.45, augusztusra 5.25.

UJDONSÁGOK.

Egy megfelebbezett ítélet.

Egy asszonyt adott vissza tegnap a társadalomnak a mária-nosztrai fegyház. Jó képű, fiatal nő, alig huszonnyolczesztendő, aki szenzációja és nevezetessége volt bizonyos időn keresztül a hírcsúsz, mielőtt a fegyházfalak közé bekerült. A neve: Petró Gyuláné. Nevezetessége: az, hogy őt esztendővel ezelőtt egy hiszterikus idegrohamban ő ölte meg s darabolta föl Erdei Sándort, a házaló ékszerész. Bűnéért helytállt a törvény előtt. A márianosztrai fegyházban rendbehozta a számadást s most elindul új életet kezdeni.

Az asszonyt pedig idekűn a polgári társadalomban már várta egy ember: a tömlőcsidőre árván maradt férj, Petró Gyula. Arról, hogy várja, már jó előre levelet küldött a nőnek, a márianosztrai fegyházba s az asszony, akinek kezén egy gyöngye agg ember élete száradt, sirt e levél fölött. Mert ime mi történt:

Az eset után a társadalom egész nagy félelmetes apparátusával sulyosodott a bűnöző nőre. Össz rendőreit, bírát, porkolábait mozgósította ellene. Szigorú paragrafusokat olvasott fejére. S mint a bolos a két krajczár ára cukorral cselekszi, kimérte rá a bűnnek megfelelő büntetést. Mert sérthetetlen sacro sanctum az emberi élet, aki vét ellene, annak lakolnia kell.

Igy a társadalom, mely paragrafusok, törvények, rideg jogászagyelők szerint ítél. A férj azonban, Petró Gyula, másképp vélekedik s írja az asszonyának, akit előle esztendőkre rideg börtönfalak közé csukott a törvény:

— Jöjj hozzám vissza, szegény, szerencsétlen asszony! Én tudom rólad, hogy nem vagy rossz, gonosz természetű nő, bárha elvetemedett vétkeknek kijáró büntetésre ítelt is a törvény s emberi vér tapad a kezeden. Ez a kéz addig, amíg mellettem voltál, szeretettel, gyöngédséggel fogódott az enyémbe, derék asszony, hü asszony voltál, gyermekeinknek gondos, jóságos édes anyja. Bűnödöt nem látom bűnnek. Szerencsétlenség volt az és semmi egyéb. Nem a gyilkos asszonyt, hanem a gyenge, hiszterikus, idegbeteg nőt látom benned, aki egy vészszeltherhes pillanatban nem tudott parancsolni föllázadt indulatainak. S hivlak, visszasírlak. Jöjj! S a csunya, zordon fellegek el-tisztultával kezdjünk új, ismét reménykedő életet! Ez áll a levélben, mely fölött sirt Márianosztrán a gyilkos kezű asszony.

S tegnap, amikor a szenzációs viszontagságok után újra visszakérültek, Petró és Petróné zokogva csókolták meg egymást.

Hizem, hogy Petróné a mai napon, amikor visszanyerte férjét, gyerekeit, szabadságát, végleg megszabadult a sötét szerencsétlenség árnyéka elől és nagyon boldog.

Mert a szigorú jogrend ítélete után egy ember-ségesebb bíró elé felebbezte az ügyét.

S ez a bíró fölmentette.

Ben.

Napirond. Napirond: Szombat május 25. — Római katólikus: Orán p. 11. — Protestáns: Orbán. — Görög-orosz: május 12. Epifán — Zsidó Sivan 12. 1 Perok Sab. Nassa. — A nap kel reggel 4 óra 14 perczkor, nyugszik esti 7 óra 30 perczkor. — A hold kel d. u. 4 óra 57 perczkor, nyugszik éjjel 8 óra 16 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A képviselőház ülése d. u. 10 órakor. — Az Osz. Magyar Iskola-Egyesület ülése d. u. 8 órakor a zuelgeli elemi iskolában. — Az Erzsébet-Nepakadémia közgyűlése d. u. 6 órakor Sándor-u. 8. sz. 2. — A Pest. Jókai-egyesület közgyűlése d. u. 8 órakor Rák Sándor-u. 22. sz. 2. — A Protest. né. Országos Áraegylet rendes közgyűlése és ülése d. u. 10 órakor Szegényház-tér 1. sz. 2. — Az osztályosjegyek kiadása a királyi-zsinatban. Sz. nro kerül a Gőz Gábor Budapesti p. — A Központi-nyelvi Tarsulat 19. sz. i. a és az Andrássy-kiállítás a Műcsarnokban nyitva délelőtt 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítása nyitva 9—6 óráig. Belépődíj 1 korona. — Kober Leó gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán múntörvényben (Nagymező-utca 37—39), nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Boardsley-kiállítás az Iparügyi Múzeumban 9—1-ig és 3—6-ig. Belépődíj nincs. — Honti kiállítás a Urania Képtér Szalonjában naponta 9—8 óráig. Belépődíj 20 fillér. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 38. sz.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2 óráig. — A Szepényi Múzeum nyitva 10—2 óráig. — A Jodtani intézet múzeuma nyitva 12—1-ig; beépítődíj 1 kor. — Széchenyi Múzeum nyitva 10—12-ig. — Góthol-szoba zárva. — Az Ipar-nyelvi Múzeum nyitva 9—1-ig és 3—7-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Techn. iparmúzeum és könyvtára nyitva 9—1-ig. — A N. Múzeum könyvtára nyitva 9—7-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva d. u. 9—12-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—1-ig. — A pedagógiai könyvtár és taneszköztára nyitva 9—6-ig.

— Személyi hírek. Dr. Klinda Teofil, pápai prelátus, esztergomi kanonok, szentföldi és egyiptomi utazásából hazaérkezett káptalani székhelyére. — Fuhrmann Ferencz, kereskedelmi miniszteri tanácsos, akit a napokban neveztek ki a fiemei tengerészeti hatóság vezetőjévé, hivatalának átvételére Fiuméba utazott.

— Magyar tudós kitüntetés. Dr. Horváth Gézát, a Nemzeti Múzeum áttárának osztályigazgatóját, a Tudományos Akadémia rendes tagját, aki tudományos működésével jelentős érdemeket szerzett, a cseh rovartani társulat tiszteletbeli tagjává választotta. A tudósnek cseh és francia nyelven írt diszes kiállítású oklevelet nyújtottak át.

— A sziámi király utazása. A sziámi király má délelőtti Domodoszólán át Svájcba utazott.

— Pápai kitüntetések. X. Pius pápa a magyarországi katolikus tanügyi tanács következő tagjait: Bertalan Vincze tanárt, Barabás György igazgató tanítót, Dreisziger Ferenc igazgatótanítót, Györfly János igazgatótanítót, Száborovitsky Rezső igazgatótanítót, Tóth Géza igazgatótanítót és Zelliger Vilmos pápai tb. káplánt, a tanügyi terén szerzett érdemeik elismeréséül a Pro Ecclesia et Pontifice nevezetű érdemrenddel tüntette ki.

— A trónörökös vadászata. Zimonyból írják, hogy a lapok azon jelentése, hogy Ferencz Ferdinánd főherceg a Zimony melletti Kupinovára érkezett, valótlan. Az idén is, mint az előbbi években, tervezett tavaszi vadászat, amelyen a trónörökös rendszeresen csak vadásza kíséretében vadászott néhány napig, most azonban ezen vadászás elmarad.

— Marconi-émléktábla. Marconi, a világhírű fiatal olasz tudós, a napokban olyan megtiszteltetésben részesült, amilyen élő embernek még alig jutott osztályrészül. Bologna városa ugyanis emléktáblával jelölte meg azt a házat, amelyben Marconi született. Az emléktáblát, tegnap leplezték le minden ünnepélyesség kizárásával, csupán a községtagok tagjainak jelenlétében. Az emléktábla felirata a következő:

„Itt született Marconi Vilmos, aki a villamos hullámokon vezeték nélkül röpti a szavakat a világ egyik részéről a másikba, az emberiség szolgálatára és hazájának dicsőségére.“

— Magyar mezőgazdák Németországban. A magyar mezőgazdasági egyesületnek hetvenöt tagja Bécsből jövet május 30-án Münchenbe érkeztek. A vendégek Lajos hercegre meghívására meg fogják nézni a hercegnek Leutstetten mellett levő uradalmát s ugyanazon a napon este vendége lesznek a magyar-osztrák kolóniának. A mezőgazdák június 1-én Stuttgartba s onnan Heidelbergba, Mainheimba, Frankfurtba, Kölnbe, Düsseldorfba, Kasselbe, Magdeburgba, Halleba és Berlinbe utaznak.

— Szerb herceg kadét-vizsgálja. A szerb király ifjabb fia, Sándor herceg e hó 28-án Szent-Pétervárra utazik, hogy a hadapródi vizsgát letegye. A vizsgák után elutazik Karlsbadba és ott tölti a nyarat. Ősszel ismét visszatér az orosz fővárosba, hogy tanulmányait folytassa, mert az ifju herceg a nagyon szigorú tél miatt hagyta el a múlt évben Szent-Pétervárt.

— A branyiszközi hős emléke. Selmezbánya város küldöttsége tisztelgett ma Horváth Kálmán polgármester vezetésével Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi miniszternél, meghívni őt Erdősi Imrének, a branyiszközi hősnek emlékéért megörökítő márványtábla leleplezési ünnepélyére, mely június hó 9-én, vasárnap délután négy órakor megy végbe. Kossuth Ferencz a küldöttséget igen szívesen fogadta, sajnálatát fejezve ki, hogy nagy elfoglaltsága miatt az ünnepélyen személyesen meg nem jelenhet, de megígérte, hogy képviselgetni fogja magát.

A leleplezési ünnepély sorrendje különben a következő: Gyülekezés a Szent Háromság-téren, ahonnan az emléktáblához vonul a menet. 1. Szózat. A dalárdával s zenével együtt énekl a közönség. 2. Ünnepély megnyitó beszéd. Mondja Horváth Kálmán polgármester, a rendező-bizottság elnöke. 3. Alkalmi beszéd (miközben a lepel le hull és az emléktábla átadatik a hatóságnak és a piarista társház főnökének), mondja Guba Pál kegyesrendi tanár, a rendező-bizottság alelnöke. 4. Az emléktábla átvétele. 5. Ünnepi beszéd, melylyel Treiter József az ünnepély mivoltát mondja el a magyarul nem értőknek. 6. Szabadságdal. Huber Károlytól. 7. Enekl a Polgári Dalkör. 7. Branyiszközi hősé. Alkalmi vers, írta dávidi Bakó Adám. Szavalja Pus-kás Jenő főiskolai polgár. 8. Az ifjuság fogadalma. Mondja Márkus Béla, a Főiskolai Kör elnöke. 9. Isten áldd meg a magyart! Himnusz. A dalárdával énekl a közönség. 10. Rákóczi-induló.

— **Frigyes főherceg Budapesten.** *Frigyes* főherceg tiszteletére gróf *Széchenyi Gyula* királyi főlovászmester déli fél órakor reggelit adott, amelyen a hercegi kíséreten kívül gróf *Csekonics* *Endre* Vöröskereszt-Egyleti elnök is hivatalos volt. Délután két órakor *Frigyes* főherceg meglátogatta a Vöröskereszt-Egylet Erzsébet-kórházát, majd a *Machlup* *Adolf* üdülőházba ment át és az üdülők nagyobb részét megszólította. Rendkívül tetszett a főhercegnek a kórházi sétány, melyet gyönyörű fák árnyékolnak be. A sétányon végig menve, a főherceg megnézte a tábori kórházi felszereléseket, melyek 200 betegre, 8 kocsin vannak elrakva. Megnézte a sebesültszállító-oszlopokat, mire az ápolónők intézetébe ment, melynek bejáratánál az összes ápolónők, élükön *Houchard* *Ottó* főnőközsasszonnyal váraoztak. Erre megtekintette a főanyagraktárban a hadikészleteket, azután a felvételi épületben érdeklődéssel nézte *László* főherceg emléktábláját, az *Augusztia* császárné által ajándékozott szent *Erzsébet* képet, a kápolnát és végül az igazgató szobájában beírta a nevét a vendégeknylvébe. Az egész szemle alatt a főherceget dr. *Janny Gyula* igazgató és dr. *Rapcsák* *Lajos* intéző főorvos vezették és a magyarázatokkal elsősorban gróf *Csekonics* *Endre* elnök, azután pedig dr. *Imrédy* *Béla*, dr. *Lumniczer* *József*, dr. *Walla* *Béla* és dr. *Szenásy* *Sándor* főorvos szolgáltak. Főleg néhány igen súlyos beteg és részben operált beteg állapotára és betegségük jellegére nézve tett az orvosokhoz kérdéseket. A főherceget a sanatorium és kórház berendezése és gyönyörű fekvése, valamint a hadi felszerelések nagy készlete rendkívül meglepte. A szemle befejeztével igen hízog szavakban mondott köszönetet és elismerést dr. *Janny Gyula* kórházi igazgatónak és dr. *Rapcsák* *Lajos* intéző főorvosoknak és kiváltképpen hálás köszönetét fejezte ki gróf *Csekonics* *Endre* elnöknek.

— **A kecskeméti ref. egyházmegye új gondnoka.** A kecskeméti református egyházmegyében a néhai *Antos* *János* halálával megüresedett gondnoki állásra a beadott szavazatok most bontották fel. Huszonegy egyház 48 érvényes szavazatából 47 szavazattal *Bagossy* *Károly* kir. tanácsos, jászkunszolnokmegyei ny. alispán lett a gyülekezetek csaknem egyhangú bizalmából az egyházmegye gondnoka.

— **Kossuth Ferencz Rozsnyón.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter *Szterényi* *József* államtitkár kíséretében holnap, szombaton este a 9 óra 40 perczkor induló személyvonattal Rozsnyóra utazik, hogy résztvehessen Kossuth Lajos szobrának leleplező ünnepén. Az országos függetlenségi pártnak számos tagja elkíséri. Kossuth Ferencz vasárnap este indul vissza a fővárosba s hétfőn reggel érkezik meg.

Rozsnyó bányaváros és környékének hazafias közönsége nagy előkészületeket tesz a vasárnap leleplezendő Kossuth-szobor ünnepségre. Ez lesz Felsőmagyarország első Kossuth-szobra, melyet a történeti nevezetességű rozsnyói Rákóczi-téren állítanak fel, ott, hol a nagy fejedelem 1707-ben, tehát éppen kétszáz esztendővel ezelőtt az ország nagyjával a szabad ég alatt tartotta a májusi híres öndi országgyűlés előkészítő tanácskozását. Kossuth szobra az ugynevezett Kis-sétány előtt áll, hátul az évszázados ortoronynak, melynek falai a szabadságharcok számos ágyugolyóit őrzik. Maga a szobor Kossuth Lajost másfélszeres életnagyságban, diszmagyarban mentésen és kardozan ábrázolja, amint jobb kezét kinyújtva, szónokol a néphez. A leleplezési ünnepélyre Kossuth Ferencz is bizonyosra ígerte előzetesen és társaságában lesznek a gömői országgyűlési képviselők valamennyien, élükön *Andrássy Géza* gróffal. Rozsnyó képviselőjéhez *Szterényi* államtitkár, *Szentiványi Árpád*, *Draskóczy László*, *Putnoky Mór*, *Szontagh Andor* és néhány abauji, hevesi és borsodi orsz. képviselő csatlakozik. Kossuth Ferencz és *Szterényi* *József* államtitkár *Balázs* *Lajos* rozsnyói püspök meghívására a püspöki palotában száll meg. Gömörmegye lakossága részéről mozgalom indult meg, hogy Kossuth Ferenczet méltón fogadják. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rvt. igazgatóságának utasítására a gömői bányák bányászai a *Concordia* vasyár munkásaival és a dernői bányászokkal, valamint az egyesült salgótarjáni és özdi bányász-zenekarral díszben, bőrkötényesen, égő méccsel alkotnak sorfalat a bevonulásnál. A menetet egy ötven főből álló lovasbandérium nyitja meg. Rozsnyó környékbeli magyar falvak legénységéből, valamint a 6-ik Württemberg huszárezred volt katonája. Kossuth Ferencz és az öt Rozsnyóra felkísérő képviselők, valamint a sajtó meghívott képviselői szombaton este a 9 óra 40 percki miskolci személyvonattal indulnak, mely Rozsnyóra reggel 7 óra 21 perczkor érkezik. A leleplezést déli egy órakor lakoma követi az ősrégi város háza nagytermében, hol egykor a nagy *Bercsényi* *Miklós*

fővezér és táborkara volt elszállásolva. Kossuth Ferencz vasárnap este utazik el Rozsnyóról, amikor tiszteletére kivilágítják a várost.

— **Bubics püspök halála.** A Badenben elhunyt *Bubics* *Zsigmond* kassai püspök holttestét hazahozták s hétfőn fogják eltemetni nagy gyászpompával Kassán. A püspöki aulába, — mint kassai tudósítónk jelenti — tömérdek kondoleáló távirat érkezett, a legelső volt gróf *Apponyi* *Albert* kultuszminiszteré. A temetésre most folyik az előkészület. *Kozora* *Endre* városi plébános, *Toszt* *Barna* pápai czeremoniarius kíséretében Badenbe utazott, hogy a halott Kassára szállítása dolgában intézkedjék. *Fischer-Colbric* püspök a papság számára részvételteljes hangu körlevelet adott ki, amelyben eseteli azt a veszteséget, amely *Bubics* püspök halálával az egyházmegyét érte. Fölhívja a papságot, hogy a temetésen lehetőleg teljes számban jelenjék meg. A templomokban szerdán gyászmisést mondanak, amelyre meghívják a hatóságokat is. A városi tanács a ravatalra koszorút tesz. A temetési szertartást *Fischer* püspök végzi. *Bubics* haláláról *Fischer-Colbric* püspök és a kassai székeskáptalan a következő gyászjelentést adta ki:

Fischer-Colbric *Ágost* kassai püspök és a kassai székeskáptalan szomorodott szívvel jelentik, nagyméltóságú és főtisztelendő *Bubics* *Zsigmond* urnak, valóságos belső titkos tanácsosnak, kassai megyés püspöknek, a Lipót-rend nagykeresztesének, a Vaskorona-rend I. osztálya tulajdonosának, a Magyar Tudományos Akadémia t. tagjának, Kassa városa díszpolgárának, stb. ma éjjel, munkás életének 87-ik évében, a betegek szentségeinek ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei Badenben beszenteltetvén, Kassára fognak átszállítani és itt folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor tartandó ünnepélyes szentmise után a székesegyház sírboltjában a boldog feltámadásig elhelyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozatok a székesegyházban és az összes egyházmegyei plébániatemplomokban, nemkülönben a többi kegyuri templomokban folyó hó 29-én fognak megtartatni. Elhunyt főpásztorunk halhatatlan lelket a tiszt. papság szentmise-áldozatába és a hívők buzgó imáiba ajánljuk. Kassa, 1907. évi május hó 22-én. — Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Japán tudós Budapesten.** A fővárosunkban időző japán tudós, *Kichisaburo* *Sasaki*, a tokiói tanárképző-intézet igazgatója, dr. *Gönczy* *Jenő* kultuszminiszteri fogalmazó kíséretében meglátogatta a Vakok országos intézetét, az Erzsébet nőiskolát és a budai *Ferencz* *József*-intézetet. A japáni tudós ez utóbbi helyen egy fél napot töltött, tanulmányozva a tanítás menetét és végignézte az internátus növendékei által tiszteletére rendezett torna és vívőversenyt. A japán tudós holnap Bécsbe és onnan Berlinbe utazik az iskolák tanulmányozására.

— **A drága Budapest.** A vásárcsarnok igazgatóságának 1905 évről most jelent meg az évkönyve, mely számszerű adatokkal illusztrálja, hogy drágul napról napra-Budapest s ezzel magyarázza, mi az oka annak, hogy egyre nagyobb teherrel nyom bennünket a megélhetés sulya. Ez adatok szerint négy év alatt a marhahús 25—28, borjúhús 23—26, juhús 23—42, sertés hús 23—26 százalékkal drágult. Ezen drágulás három év óta szakadatlanul tart és évről-évre fokozódott. Az élő baromfi ára is ily arányban emelkedett. Négy év alatt egy pár sütnivaló csirke I. rendű 62, II. rendű 51 fillérrel; tyúk I. rendű 82, II. rendű 74 fillérrel; kacsá hízott 133, sovány 74 f.-rel; liba hízott 406, sovány 80 f.-el lett drágább. A tejnek az ára a nagyeladónál literenként érte, még nyolcz év előtt 16 fillér volt, négy év előtt már 19 fillér lett s 1905-ben már 22 fillérre emelkedett. A darabos főzővaj ára négy év alatt kilonként 143 fillérről 174 fillérre emelkedett, tehát 21 százalékkal drágult. A különben olcsó tehénturó ára az említett idő alatt: az I. rendű 21 fillérről 33 fillérre, a II. rendű 17 fillérről 27 fillérre emelkedett. Négy év alatt a kiseladónál: 1 kg. lencse ára 36 fillérről 47 fillérre, 1 kg. borsó ára 30 fillérről 32 fillérre, 1 kg. bab fehér ára 29 fillérről 32 fillérre emelkedett, mi 30—7—44 százalék drágaságot jelent. Hasonló áremelkedést látunk a legtöbb zöldségnemünél. Kiemeiendő, hogy ezek az adatok 1905-re vonatkoznak s ma 1907-t írunk. E két esztendő alatt az árak hasonló, ha nem nagyobb arányban fokozódtak.

— **A kolozsvári Mátyás-szobor veszedelme.** Kolozsvárt a szakbizottságok délutáni ülésén a városi tanács jelentést tett a Mátyás-szobron észlelt repedésekről, melyek a ló lábain a cement kitágulása miatt keletkeztek. Műszaki vélemény szerint a cement kicserélendő olommal, am-

5500 koronába fog kerülni. A költséget az állam viseli.

— **A forradalmi Oroszország.** Abban a forradalmi szélvészben, amely most Oroszországon végigsivít s a régi társadalmi rend korhadt oszlopait éppen oly erősen rázza-tépi, mint magát a trónt, minden nap új, izgalmasnál izgalmasabb események bontakoznak ki. Szinte hihetetlen, hogy egyes napokon hány embert tartóztatnak le minden képzeltető okokból. Az emberek a szó igazi értelmében úgy vannak, hogy megtapogatják mindennap magukat, hogy meggyőződjenek, élnek-e, vagy nem. Senki sem bizonyos abban, hogy a legközelebbi napon odahaza, ágyban aluszik-e vagy a börtönben. Eközben folyik bőven az embervér. Lodzban a *Poznanszki-féle* gyár igazgatóját, *Rosenthal* *Dávid* mérnököt tegnap az utcán meggyilkolták. Az igazgató tegnap délután gyalog akart a gyárba menni, de az utcán több ismeretlen ember körülfogta s több törzsúrással megölte. Az utcán lévő emberek közül, akik látták a merényletet, senki sem sietett az igazgató segítségére. Moszkvában tegnap több embert letartóztattak, akiket azzal gyanúsítanak, hogy a forradalmi katonai szövetkezet tagjai. Lakásukon sok robbantó anyanyagot és bombát találtak. A letartóztatott embereket erős fedezettel Pétervárra vitték, ahol ki akarták őket halgatni, de a foglyok minden fölvilágosítást megtagadnak. A rendőrség megállapította, hogy a forradalmi katonai szövetkezetnek oly nagyszámú tisztje is tagjai, akik Ázsiában előkelő hivatalokban voltak. A testőr-vadászrezdek egy tisztjét is le akarták tartóztatni, de a tiszt jókor értesült a dolgról s megszökött. A szövetkezet iratait külföldön és Finnországban nyomtatják. A kormány husz rendőrt Finnországba küldött. — Az orosz birodalmi tanács tudvalevőleg táviratot intézett a cárhoz a kormány 20-iki nyilatkozata alapján, amelyben a cáz ellen tervezett merényletről értesítette a házat. A cáz a birodalmi tanács táviratára ma a következőképp válaszolt:

— Szívvel köszönöm a birodalmi tanács érzelmeinek kifejezését. Meg vagyok győződve, hogy minden törekvésemben és munkámban hűséges és szilárd támogatást bírok benne. Ami pedig az én életemet illeti, nem drága az nekem, ha Oroszország dicsőségben, békében és sikerben boldogan él.

Németország s különösen Poroszország ugyan csak segítségére siet az orosz kormánynak az üldözésben. Berlinben és Charlottenburgban tegnap este nagy rendőrségi razziát rendeztek orosz diákok ellen. Egy Kumanszki nevű diákok, az orosz olvasóterem elnökét, egy Seidenberg nevű diákok és *Manina* technikus leányt lakásukon letartóztatták. Ezután nyolcz rendőr fölállott az olvasóterem előtt s mindazokat letartóztatta, akik nem tudták magukat kellőképpen igazolni. Az olvasóterem igazgatóját letartóztatták. Valamennyi letartóztatottat a rendőrségre vitték, az olvasóteremben pedig lefoglalták az összes könyveket és iratokat. Charlottenburgban is számos orosz diákok és diákleányt letartóztattak.

Bebizonyosodott, hogy az orosz diákok összeköttetésben állottak a német anarchistákkal. A berlini orosz diákok az orosz terrorista szervezet tagjai. Henny egyetemi hallgatót és Seidenberg orvosnövendéket szabadon bocsátották, tíz diákok fogságban tartottak hamis névbejelentés és titkos üzemek miatt, ha pedig kitöltötték büntetésüket, mind kellemetlen idegeneket, a határon túl tolonczolják valamennyiüket.

— **Az államvasuti kezelőnek sérelme.** A Magyar Államvasutak kezelőinek tizenöt tagból álló küldöttsége kereste föl ma délbén a képviselőházban gróf *Batthyány* *Tivadart*, akit arra kértek, hogy eddigi hivatalnok lakásbérüket kapják meg a jövőben is. Az új vasutas javaslat ugyanis a kezelőnek lakásbérét az altszti lakásbérek csoportjába sorozta. Gróf *Batthyány* megígérte a közbenjárását.

— **Linné emlékezete.** Az uppszalai királyi egyetemen ma ünnepelték *Linné* *Károly*, a nagy természettudós születésének kétszázados emlékünnepét. Az ünnepségen megjelent a trónörökös, a királyi család több tagja és a külföldi államok képviselői. A külföldi tudósok mind az anyanyelvükön mondták el üdvözlő beszédüket. Az ünnepség után bemutatották a vendégeket a trónörökösnek.

— **A legkellemesebb házasságszerző.** A házasságközvetítők tudvalevően nem éppen a legkellemesebb emberek, különösen ha üzletszerűen foglalkoznak házasságszerzéssel. Nem nézik: összeillenek-e a párok s képzelhető-e, hogy a jövődöbéli házasságok lelki kötelékét kapcsolja-e össze. Ők csak a provizióra gondolnak s az náluk a földolog. De van olyan házasságközvetítés is, amely mindenképpen kellemes. Ösmerték fiatalok és vének, de nem igen jutott kifejezésre a dolog. Most azonban megnevezték s rámutattak s mindenki rá is ösmert: a táncz, a kedves, a kellemes táncz ez. Barczellonában ugyanis most kezdődött meg a világ minden részéből összesereglett tánczmesterek kongresszusa, amelyen persze sok szó esik a tánczmesterek hivatalának fontosságáról is. A legnagyobb tetszést keltette a kongresszuson *Giraudet*-nek, a párisi nemzetközi tánczakkadémia elnökének előadása, amelyben arról beszélt, hogy a tánczra már csak azért is szükség van, mert a táncz a legjobb házasságszerző, minthogy a legtöbb ember bálon vagy tánczmulatságon ismerkedik meg házastársával. *Giraudet* fölhívására 3096 tánczmester kérdést intézett ebben a tekintetben volt tanítványaihoz s összesen 1,097,503 választ gyűjtött össze. A válaszból kiderült, hogy Németországban a házasságok 97 százaléka, Svájcban 85 százaléka, Franciaországban 83 százaléka, Amerikában 80 százaléka, Görögországban 79 százaléka, Belgiumban 73 százaléka, Ausztriában 71 százaléka, Olaszországban 70 százaléka, Spanyolországban 68 százaléka, Hollandiában, Bulgáriában és Angliában 65 százaléka, Ausztráliában és Romániában 60 százaléka, Oroszországban 57 százaléka, Magyarországon 55 százaléka, Dániában és Szerbiában 53 százaléka, Svédországban 51 százaléka, Norvégiában 39 százaléka bálon vagy tánczmulatságon ismerkedett meg házastársával. Persze a statisztika csak azokra vonatkozik, akik táncziskolába jártak, de még így is nagyon meg lehetnek vele elégedve a tánczmesterek.

— **Házasság.** Ifjabb gróf *Beldi Kálmán* erdélyi földbírtokos június hó 16-án vezeti oltárköz br. *Wesselényi Pál* leányát, *Palma* bárónőt Zsibón.

Radó (Rechnitzer) *Adolf* e hó 26-ikán, vasárnap d. u. 12 órakor tartja esküvőjét *Sternberg Rózával*.

— **Schönherr Gyula családja körében.** Néhány héttel ezelőtt egy újsággözelemény révén aktuális lett dr. *Schönherr* Gyulának, a kiváló fiatal tudósának szomorú lelki tragédiája. Most úgy értesülünk, hogy dr. *Schönherr* családja kihozta a szanatóriumból és elvitte Nagybányára üdülni. A szanatóriumi kezelés nagyon jót tett a beteg tudósnek; állapota most határozott javulásban van.

— **A koronázási jubileum.** A főrendiház elnöksége a következő körözüvényt teszi közzé:

A m. kir. Miniszterelnök Ur f. hó keltezett 2.623 M. E. szám alatt kelt átiratával értesítette az elnökséget, hogy f. évi június hó 8-án, mint O. cs. és apostoli királyi Felsege dicsőségesen uralkodó királyunk megkoronázásának negyvenedik évfordulója napján, a koronázás színhelyét képezett budavári templomban ünnepélyes isteni tisztelet fog tartatni, melyre a Miniszterelnök Ur az országgyűlés tagjainak s az állami és udvari főméltóságoknak meghívó-, illetve belépő-jegyeket szándékozik küldetni.

Tekintettel az ünnepély színhelyének aránylag szűk méreteire, a Miniszterelnök ur az ezen ünnepélyen részt venni kívánó Méltóságos Főrendeknek névsorát mielőbb kéri vele közölni, megemlítve egyúttal, hogy a hölgyek közül csakis a főrendiház elnökének és két alelnökének, valamint a minisztereknek az egyenrangú főméltóságoknak, a belső titkos tanácsosoknak nejei, valamint a Magyarországon lakó palotahölgyek fognak meghívotni és — épp úgy, mint az ünnepélyen résztvevők általában — magyar diszruha viselésére felkérni.

A Miniszterelnök Ur a részvevő Méltóságos Főrendek névsorának folyó évi május hó 30-ig leendő beküldését kéri, van szerencsém a jelzett ünnepélyen részt venni óhajtó Méltóságos Főrendeket tiszteletteljesen felkérni, hogy ebbeli szándékukat a főrendiház titkári hivatalával — bezárólag e hó 29-éig személyesen, vagy megbízottjaik által közölni sziveskedjenek.

Kelt Budapesten, 1907. évi május 23-án.

Gróf *Desswffy* Aurél.

— **Japánok a csár előtt.** A csár ma fogadta Czarszkoje-Szeloban a japán küldöttséget, amely a hági békekonferenciára megy. A japán deputáció vezetője elhozta a csárnak a mikádó sajátkezű levelét.

— **Mikor az orosz tiszt bírál.** Katonatisztól mindenhol rossz néven veszik, ha bírál, különösen ha a hadsereget bírálja. Hagyján, ha a bírálattal kedvező és hizeleg a hadsereg vezetőségének, de ha gáncsoló vagy éppenséggel elítélő, akkor elverik rajta a port. Még rosszabb helyzetben van a bírálásra hajló tiszt Oroszországban, még akkor is, ha az illető tiszt a törvényhozó testület tagja és kötelességet teljesít, ha kritizál és kritikáját meggyőződéséből meríti. Történt még az első дума idejében, hogy egy *Jacobson* nevű orosz tiszt, mint dumaképviselő a dumában az orosz hadsereg züllöttségéről beszélt. Akkoriban Szmirnszki orosz hadnagy felelősségre is vonta *Jacobson*-t. És az a csoda történt, hogy nem *Jacobson*-on, hanem Szmirnszky-n verték el a port. Rövid idővel azután a „Ruszkoje Szlovo“-ban levél jelent meg, melyet állítólag ugyanazon ezred nyolcz tisztje küldött be. A levél szerint Szmirnszki hadnagy jogtalanul lépett fel a hadsereg nevében, mert *Jacobson*-nak mindenben igaza volt. Kétségtelen, hogy az orosz hadsereg sohasem volt harc-képes, ezt bizonyítják a Port-Arthurtól Karbinba való visszavonulás, a mukdeni pánik és az utolsó háború számos epizódja. Az orosz hadsereg teljesen züllött. Szmirnszki nyilvánvalólag azért lépett fel a hadsereg mellett, mert a mostani helyzetben kedvező előmenetelt akart magának biztosítani, a tisztikar azonban nem fogadja el őt képviselőjének. A levél közzététele után Szmirnszki a szerkesztőségtől az aláírók megnevezését kérte, mire a nyilatkozatért Quisszinov alezredez vállalta el a felelősséget. A hadnagy nem kért elégtételt az alezredestől, hanem feljelentette. Erre a többi hét tiszt is nyilvánossá tette nevét és egyetemlegesen felelősséget vállaltak. A hadvezetőség felszólította mind a nyolczat, hogy adják be lemondásukat, ezt azonban megtagadták és becsületbíróság összehívását kérték. Az ezred becsületbírósa azután valamennyiüket felmentette a vád alól. A magasabb katonai hatóságoknak ez nem tetszett s most már hadbíróóság elé állították az illető tiszteket. A vádlottak kijelentették, hogy nem ismerik be bűnösségüket. Ha Szmirnszki hadnagy a hadsereg becsületét tartotta volna szem előtt, akkor *Mencsikov*-ot kellett volna kérdőre vonnia, aki a „Novoje Vremja“-ban megírta, hogy az orosz hadsereg egyedül a menekülésre és a megadásra használható. A hadbíróóság a vádlottak védekezését nem vette figyelembe és a 8 tiszteket bűnösnek mondotta ki. Quisszinov alezredest, tovább két első osztályú és két másodosztályú kapitányt kizártak a hadseregből, két másodosztályú kapitánytól az előléptetés jogát vonták el és egyidejűleg két havi fogházra ítélték őket, míg egy katonarost 3 havi várfogságra ítélték.

— **Az önfeláldozás halottja.** Egy derék ember az életét áldozta ma fel azért, hogy másokat megóvjon a szerencsétlenségtől. *Bandisz* Mihály a neve ennek a derék embernek. Személtuvarozókocsis volt és ma délben csöndes lépésben hajtott szekerét az Üllői-úton végig, hazafelé. Egyszerre szemben vele, az út ellenkező vége felől vad iramban egy teherkocsi tünt fel előtte. Kocsis nem ült a bakon és a megvadult lovak fékvesztett száguldással törtek előre. *Bandisz* egy futó tekintettel látta, hogy a vágató lovak szerencsétlenséget okozhatnak, ha forgalmasabb utcákra érnek, azért tehát egy pillanatnyi habozás nélkül leugrott kocsijáról és elébe vetette magát a megvadult állatoknak, hogy rohanásukban feltartóztassa őket. A kísérlet azonban tragikus kimenetelű lett.

A lovak elütötték *Bandisz*-ot, keresztül gázoltak rajta, s teste a kerekek alá került. A mentők a szörnyű módon összetört szegény embert beszálították a Szent István kórházba, ahol rövid idő múlva kiszivedett.

A rendőrség megállapította, hogy a szerencsétlenséget okozó kocsi tulajdonosa *Barinka* József fuvaros, aki őrizetlenül hagyta az utcán lovait. Megindították ellene az eljárást.

— **A község ünnepe.** Kis-Komlóson most leplezték le *Bösz* István volt tanítónak emléktábláját és ezzel kapcsolatban gazdasági kiállítás is volt. Az ünnep fényesen folyt le és a vendégek tiszteletére 230 terítékű ebédet adtak.

— **Az ostendei sakkverseny.** A függőben maradt *Janowski*—*Marshall* játszma a francia mester győzelmével végződött, így tehát az első turnus végzetével, mikor már mindenki játszott mindenkivel, egy remis és egy vesztes mellett *Janowsky* egyformán állt dr. *Tarrasch*-sal, ki ugyan nem veszített játszmát, de volt három remisje. *Janowski* eredménye igen szép és törekvésén meglátszik, hogy rehabilitálni akarja magát a mult évi kudarcokért. A mesterversenyeken befejezték a *Lee*—*Rubinstein* és dr. *Perlis*—*Shories* játszmákat, melyekben az utóbbiak győztek, míg a függő *Shoosmith*—*Snosko Borowski* parti remisvel végződött. Ezen a versenyen meglepetést kelt a fiatal *Cohn* E. iramodása, mert olyan kiváló mestereket hagyott el, kik már több versenyen igen szép eredménnyel szerepeltek.

A pénteki hetedik forduló lefolyásáról tudósítónk a következőket táviratozza:

A nagymesterversenyen *Janowski* nyert *Csigorin* ellen, míg *Schlechter* legyőzte *Marshall*; a *Burn*—dr. *Tarrasch* játszma remisvel végződött. A mesterversenyen *Bernstein* legyőzte *Durast*, *Mieses* *Schewet*, *Blackburne* *Johnert*, *Metger* *Mortimer*, *Schüchting* nyert *Van Vliet* ellen, *Swiderski* *Lee* ellen, *John Shoosmith* ellen, *Snosko-Borowski* *Billcard* ellen, *Salve Shories* ellen, *Leonhart* *Tartacower* ellen és *Spielmann* nyert *Cohn* W. ellen. A dr. *Perlis*—*Jacob*, *Teichmann*—*Niemzowitsch* és *Rubinstein*—*Marco* játszma remisvel végződött. *Forgács* és *Cohn* E. között a parti függőben maradt. Állás a hetedik forduló után:

Nagymesterverseny: *Janowski* 5 $\frac{1}{2}$, dr. *Tarrasch* 5, *Schlechter* 3 $\frac{1}{2}$, *Burn*, *Marshall* 2 $\frac{1}{2}$, *Csigorin* 2.

Mesterverseny: *Cohn* E. 5 $\frac{1}{2}$ (1), *Mieses*, *Salve* 5 $\frac{1}{2}$, *Metger*, *Niemzowitsch* 5, *Swiderski* 4 $\frac{1}{2}$ (1), *Bernstein*, *Rubinstein* 4 $\frac{1}{2}$, *Forgács* 4 (1), *Blackburne*, *Marco*, *Süchting*, *Spielmann* 4, *Duras*, *John*, *Leonhardt*, *Snosko-Borowski*, *Tartacower* 3 $\frac{1}{2}$, dr. *Perlis*, *Shories*, *Teichmann* 3.

— **Bryans és Roosevelt.** *William Bryans*, a demokrata-párt vezére — mint *Lincolnból* jelentik — kijelentette, hogy abban az esetben, ha *Roosevelt* elnök harmadszor is elfogadja az elnök-jelöltséget, ő visszalép a jelöltségtől.

— **Útcai ismerettség.** Tegnap este a *Visegrádi* utca 39-ik számú háza előtt összerokadt egy fiatal leány. A rögtön előhívott mentők konstataálták, hogy marólugot ivott és súlyos belső sérüléseket szenvedett. A szerencsétlen teremtést beszálították a Rókus-kórházba, ahol még most is eszméletlenül fekszik. A rendőrség kiderítette, hogy az öngyilkos *Fehér Gizella*, dr. *Fehér* Gusztáv magyar államvasuti főhivatalnok leánya. Az alig tízen-hétesztendő csinos leány a *Vulkán-gépgyár* részvénytársaság *Váci*-ut 66. szám alatti irodájában volt alkalmazva, mint hivatalnok. Este, mikor szabad lett, rendesen hazajárt. Két hónappal ezelőtt az utcán megismerkedett egy fiatalemberrel. Azóta az mindennap megvárta hivatalánál és elkísérte haza. — Körülbelül egy hete *Fehér* *Gizella* megvallotta az apjának, hogy szerelmes. Az apának semmi kifogása sem lett volna a házasság ellen, kiderült azonban, hogy a fiatalembernek egyáltalában semmi foglalkozása nem volt. Szegény özvegy anyjának kicsi nyugdíjából tengődött. Dologkerülő, lusta ember volt, akit minden iskolából kicsaptak s az anyja minden kérése ellenére sem akart becsületes foglalkozás után nézni. *Fehér* megmondta a leánynak ezeket, aki aztán előlötti bánatában követte el öngyilkossági kísérletét. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **A trafikosok panaszja.** A gazdasági viszonyok átalakulásában minden megdrágult és minden téren kibontakozik az a kényszerűség, mely ezzel lépést tart. Csak éppen a kistrafikosok nem segíthetnek magukon, mert ők az államtól függnek. Pedig a kistrafikosok kénytelenek az áramlathoz alkalmazkodni; ők is drágábban fizetik a házbért, az ipari cikkeket, az élelmiszereket és egyéb szükségleteket abból a jövedelemből, mely már emberemlékezet óta nem hogy fokozódna, hanem inkább aránytalanul csorbul, mert a jutaléknak változatlansága mellett a kistrafikosok száma mindig több lesz. Évről-évre mindig többen próbálkoznak, hogy — családjanak és lehetetlenné tegyék a már meglévő kistrafikosok helyzetét is. A kistrafikosok és nagytrafikosok már sokszor jártak

küldöttségileg az illetékes hatóságoknál és alaposan indokolták a viszonyok tarthatatlanságát; ígéretet is kaptak, hogy ügyük végre sürgős rendezés alá kerül és állítólag kilátásba helyezték nekik azt is, hogy üzletüket — ha annak már 3 évig birtokosai — önállóan szabadon eladhatják. Az ígéret azonban máig is ígéret maradt! Mikor fog tehát már az ige testet ölteni?

— **A négyesfogat bravurja.** Megemlékeztünk tegnap arról az érdekes sportfogadásról, amelyet gróf Esterházy Pál meg is nyert pompás négyesfogatával, három nap alatt hajtván fel Debreczenből Budapestre. Az utról Kállay Tamás országgyűlési képviselő, aki Nyiregyházáról kísérelte el gróf Esterházy Pálnak, a következőket mondja el:

— Gróf Esterházy Pál — mondotta Kállay Tamás — a múlt hét végén kötötte meg ezt a különös fogadást néhány barátjával Debreczenben. Beszélgetés közben nagyon feldicsérte négyesfogatát és elmondotta, hogy ő három nap alatt megtenné az utat Debreczenből Budapestre. A fogadás mindössze 4000 koronába ment. Ezzel szemben a gróf négyszer annyit: tizenhatezer koronát tartott arra az esetre, ha a fogadást elvesztené. A fogadás feltétele az volt, hogy négyes fogatával kedden reggel indul el Debreczenből és csütörtökön éjfélig kell Budapestre megérkeznie. A fogadásban kikötötték azt, hogy egyik lovát a gróf felválthatja. Kedden reggel öt órakor indult el Debreczenből gróf Esterházy Pál egyedül, kocsisa kíséretében. A vállalkozásnak szép idő kedvezett s hozzá az ut is igen jó volt. Nagy könnyűséggel érkezett el Bodrogkereszturra, ahol gróf Wolkensteinnél szállt meg. Szerdán reggel Nyiregyházán csatlakoztam én hozzá és délben hajtottunk be Miskolcra. Innen Kompoltra mentünk, ahol gróf Károlyi Mihály vendégei voltunk. Kompoltról csütörtök reggel indultunk el és délben értünk Hatvanba, ahonnan három órakor indultunk el és hajtasban jöttünk Budapestre, ahova a külső kerepesi határon át kilenc óra öt perczkor érkezünk meg.

— Könnyű Kölber-féle gummikerekű kocsis és négy tüzesvérű szép magyar paripa: ez volt a négyes fogat. Az egész uton a gróf hajtott: egy pillanatra sem adta át a gyeplő szarát a kocsisnak, legfeljebb akkor, ha ő is kedvet kapott a puskázásra, amelylyel én az időmet töltöttem. Egyébként állandóan ő hajtott. Az ut sokkal nehezebb volt, mint ahogy a gróf hitte. Igaz, hogy mindössze háromszázhatvankilenc kilométer az ut, de ezt tetemesen megnehezítette a végtelenül sok lejtő, hegy-völgy, amelyen csak a legnagyobb nehézséggel közlekedhetett a négyes fogat. Megszámoltuk: huszonnyolcz nagyobb hegyet jártunk meg a kocsival.

— Feltétlenül szép ut volt. Három napon át a szabad ég alatt éjjel-nappal, rövid időközökben tartva csak pihenőt, sportszempontról mindenképen érdekes. Érdekes volt az is, amint a különböző és mégis hasonló, sokszor hasonló és mégis sokban különböző falvakon keresztül hajtottunk. Mindenestre felejthetetlen ut.

— Én, az utitárs egy nagy impresszióval vagyok gazdagabb. És még — tette hozzá mosolygva — egy helyes észrevétellel is: négyes fogaton három nap alatt Debreczenből Budapestre igen érdekes ut, de három óra alatt négy forintért a vonaton felrobogni sokkal okosabb, kényelmesebb és kellemesebb.

— **Mesterséges réz.** Ramsay William hírneves angol kémikusnak egy szenzációs felfedezéséről érkezik hír. Rájött ugyanis, hogy miként lehet rézét más értéktelenebb anyagból mesterségesen előállítani. Ramsay William felfedezése állítólag forradalmat fog okozni az egész réziparban. Ramsay tudvalevőleg hirdetője egy új teóriának, amely szerint egyik elem átváltoztatható egy másikká s ezt a tételét a gyakorlatban is bebizonyította már, amikor a rádiumot héliummá változtatta át.

— **Halálozások.** Dr. Harnos Gyulát, a Caritas vezérigazgatóját ma délután kísérték őszinte és nagy részvét mellett az új izr. temető halottas csarnokából örök nyugalomra. A végtisztességen ott volt a Caritas új elnöke Merényi József, az igazgatóság, az egyesület orvosi kara és tisztviselői, számos betegsegélyező egyesület elnöke, igazgatói és tagjai, a Deák Ferencz-pályó tagjai, számos jóbarátai az elhunytak és nagy-számu rokonság, stb. A sírnál dr. Weisz Mór rabbi vigasztaló szavai és imája után, dr. Ságody Gyula, a Caritas ügyésze, az egyesület igazgatósága nevében bucsuztatta el az elhunytat, ki büszkesége, disze volt az egyesületnek, ki a becsületézésének lett áldozata, mert inkább halálba ment, semmint ok nélkül megrágalmazni hagyja magát. Ezután a Deák Ferencz-pályó nevében egy testvére mondott bucsuztatót, végül a Caritas-egyesület tisztikara nevében Duma Miklós mondott isten hozzádót!

Kontra Kálmán, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye nyugalmazott főszolgabírája, a pesti református egyházmegye tanácsbírája, hatvan éves korában elhunyt Budapesten. Kontra Kálmán egészen a legutóbbi ideig élesen érdeklődött a vármegye dolgai iránt s halála által-

ános részvételt keltett. A vármegyházára kitézték a gyászlobogót.

Graselly Norbertné, született lengyelfalvi Eröss Ilona, május 21-én, életének 40-ik évében meghalt Békéscsabán.

Marjay Anna Mária, Marjay Péter országos képviselő leánya, 18 éves korában e hó 22-én elhunyt Nagylétán.

— **Erdei Sándor gyilkosa.** A legutóbbi idők legborzalmasabb gyilkossága 1902. július elsejére virradóra történt a fővárosban. Petró Gyulaasztalos felesége megölte Erdei Sándor ékszerészt. Az öreg ember ékszereket adott el részletfizetésre és a hónap első napjaiban rendszeren sorra szokta látogatni összes vevőit, hogy az esedékessé vált részletet felvegye. Petró Gyuláné is vevője volt, aki az Aradi-utca 64. számú házban lakott az urával. Julius elsején reggel ment oda Erdei és a pénzt követelte; közben vita támadt közöttük s ez olyan dühbe hozta az asszonyt, hogy nekirohant és megfojtotta. A holttestet aztán bevonszolta a másik szobába, egy nagy konyhakéssel szétdarabolta, belerakta a gyermekkoscsiba és elvitte egy visegrádi-utcai üres telekre. A bíróság hat eszter-dei fegyházra ítélte a gyilkos nőt, akit az elítélés után Mária-Nosztrára vittek. Petróné most töltötte le büntetésének háromnegyed részét és tegnap Mária-Nosztrán föltételes szabadságra engedték. Megérkezve a fővárosba, Petróné mindenek előtt a rendőrségre jelentkezni, onnan pedig egyenesen hazament férjének Ranolder-utca 24. szám alatt lévő lakására. A börtönlevégő ugylátszik nem értett meg neki; most is alig látszik többnek huszonhat-huszonnyolcz esztendősnél és friss, üde az arczsine is. Csak a nagy fekete szemek me-revek egy kissé és apatikusnak látszik. Egyébként nagy közlékenységgel beszél mindenről.

— Amit elköttem — mondta, — el akarom felejtani. Bár elfelejtenék az emberek is és megbocsátanának nekem, ahogy megbocsájtott nekem az én jó uram is. Ha ő nem volna, mi lenne most belőlem? Sokáig szenvedtem amiatt, megbocsájt-e nekem. Nem is képzelem, milyen kimondhatatlan öröm és boldogság fogott el, amikor az uram levelet írt Mária-Nosztrára, amelyben elmondja, hogy visszafogad a házába.

— Visszaemlékezik olykor arra, mi történt? Petróné ideges lett; az ajkai görcsösen vonaglottak, de nem tudott szólni. Könyek tódultak a szemébe és csaknem sirva szólt:

Kérem, ne beszéljünk erről. Nem akarok rá visszagondolni. Pillanatnyi örület volt. Érzem a bűnöm súlyát, amit a gyermekeimben fogok jóvá tenni.

Amikor gyermekeiről kezdett beszélni, egyszerre felderült az arca.

— Két gyönyörű gyermekem van: Gábor és Juliska. Őt esztendő óta nem láttam őket. Amikor elváltam tőlük, mindössze két és háromévesek voltak. Azóta, hogy megnőttek az én édes kicsinyeim...

— Hát még nem látta őket?

— Amikor Mária-Nosztrára vittek, az uram mindakettőt leküldte a szülőimhez. Gömörmegyébe, Felső-Szuhára. Már iskolába is járnak. A jövő héten leutazom a szülőim látogatására és akkor magammal hozom őket Budapestre. Földöntuli boldogság ragyogott az arcán, amíg a gyermekeiről beszélt és meglátszott rajta, hogy új, jobb életre készült.

— **A woolwichi arzenál munkásai.** Német ügy-nökök a woolwichi arzenálnak száz munkását állítólag varrógépgyár számára szerződtették s elszállították Németországba. Az angol újságok attól félnek, hogy ezek a munkások oly czégek szolgálatába lépnek, amelyek hadiszert gyártásával foglalkoznak s hogy a munkások ebben az esetben el fogják árulni a woolwichi fegyvergyár titkait.

— **Kitüntetett cseléd.** Galánthán a földmívelési miniszter Halub Mihályt, a Gülcher Jakab-féle uradalom gazdasági cselédjét elismerő oklevéllel és 100 korona jutalommal tüntette ki. Halub 60 esztendőig volt hűséges cseléde az uradalomnak. A 84 éves ünnepelt 27 unokája és a gazdaság összes cselédje jelenlétében vette át a jutalmát. Jandli Döbrentey Sándor főszolgabíró üdvözölte a gazdasági cselédet. Utána Horváth Jenő, a pozsonymegyei gazdasági egyesület titkára szólt az ünnepeltnek. Az ünnepélyt az iskolásgyermekek éneke zárta be.

— **Hamis pénz.** Az egész Délvidéken hónapok óta hamis pénzek vannak forgalomban és nem mulik el hét, amikor pénzhamisítók nyomára ne jutnának. Tegnapelőtt Kölnik krassószörény megyei községben fogtak el három parasztot, ma pedig Sós és Gertényes községekben hat pénzhamisítót fogtak el. Ezek a pénzt úgy készítették, hogy cinből 20 koronásokat öntöttek és azokat arannyal befuttatták.

— **Izgalom a párisi Operában.** A párisi nagy Opera tegnapi előadásán ugyancsak nagy volt az izgalom. Chialipin híres orosz baritonista vendégszerepelt. A közönséget az nyugtalanította és az izgatta föl, hogy a nézőtér tele volt rendőrséggel. Az a hír terjedt el, hogy a Párisban élő anarchisták előadás közben bombamerényletet akarnak elkövetni Wladimir nagyherceg ellen, aki azonban meg sem jelent az előadáson.

— **Földrengés.** Az Ampezzo-völgyben tegnap éjszaka 11 órakor erős földrengést éreztek. Dél felé több nagy repedés mutatja a földrengés hatását. Siliam közelében és Inichenben három földrengés volt és a második lökés meglehetősen sok kárt tett.

— **Nagy ékszerlopás.** New-Yorkban nagy fel-tűnést keltett egy ékszerlopás, amelynek következtében több ékszerész nagy összeg erejéig károsodott. Az ellopott ékszer értéke meghaladja az egy millió koronát. A tolvaj egy Boeck Eduárd nevű szélhámos, akire az ékszerészek nagyszegű ékszert bíztak rá, mert a saint-louisi kiállításon ő volt Kina képviselője s e miatt föltétlenül megbízható embernek tartották. Boeck azonban vissza-élt a bizalommal, a kapott ékszert elzalogosította, azután megszökött.

— **Rabló cigányok.** Csaczmaj jelentések szerint egy cigánykaraván már hosszabb idő óta állandó rettegésben tartotta Zágráb vidékét. Ismételtlen razzákat rendeztek, amelyeknek azonban eddig nem volt eredményük. Végül tegnap sikerült a csendőrségnek az egész karavánt elfogni. Csaczma közelében a csendőrök és a cigányok között valóságos harc keletkezett. Három cigány súlyosan megsebesült; ezeket a kórházba szállították, egy negyedik életét vesztette.

— **Letartóztatott mágnás.** Az aradmegyei Gyoron letartóztatták báró Fechtig Armand züllött mágnást, ki a bucsusokat fosztogatta. Kiderült, hogy több ezüstórát lopott. A letartóztatott az aradi ügyészség fogházába kísérték. Báró Fechtig aradi illetőségű. Bebarangolta már az egész országot, miközben sokszor tolonczolták haza.

— **Öngyilkos bombavető.** Egy londoni távirat szerint a guatemalai hatóságok felfedezték azoknak a merénylőknek a rejtekhelyét, akik április végén bombamerényletet követtek el a guatemalai köztársaság elnöke ellen. Amikor a rendőrség behatolt a kérdéses házba és felfeszítette a kaput, a merénylők lövöldöztek. Egy örnagyot megöltek, több rendőrtisztviselőt megsebesítettek. Amikor látták, hogy nincs számukra menekvés, valamennyien egytől-egytől öngyilkosságot követtek el.

— **Elhamvadt község.** Ménhárdon tegnap éjjel tűz támadt és 14 ház a melléképületekkel együtt elhamvadt. A kár tetemes.

— **Az ital miatt.** Petrozsényben Rábi Flóra munkás ittasan agyonütötte Drágos Péter munkástársát. A gyilkos áldozata zsebeit kezdte kikutatni és mindössze 60 fillért talált benne. Rábi a gyilkosságot azért követte el, mert pénze a korcsmában elfogyott és itatra újra pénzt akart szerezni. A gyilkost elfogták.

— **Gyujtóai cseléd.** Báró Sztójanovics György germáni birtokán néhány héten belül háromszor volt tűz. Mintegy 20.000 korona értékű buza és egy egész cséplőgép elégett. A buzát Boszta Tódor gazdasági cseléd gyujtotta fel, akit elfogták.

— **Életmentő hajós.** Bátor dolgot cselekedett az éjszaka Boross István vásárcsarnoki hajómunkás. Két életunt embert mentett meg a Dunából. Az egyik életunt Balácsi Eszter tizenöt éves kifutó leány volt, aki a Várház-térről ugrott a Dunába. A másik egy idősebb munkásnő volt, aki a Ferencz József-hídról vetette magát a hullámok közé. Boross István a partról látta a két öngyilkossági kísérletet s habozás nélkül a Dunába ugrott, a fuldoklókat után vetette magát s mind a kettőt sikerült meg élve kimentenie.

— **Gyilkosság az erdőben.** Poroszszenmihályon Farkas József tejszövetkezeti alkalmazottat ifj. Varga József az erdőben eddig ismeretlen okból agyonlőtte. B gyilkost elfogták.

— **Bizagolta a kocsija.** Grubier József újfalusi fuvaros, lát szállítván az erdőből, ittas állapotban lebukott a kocsiról, még pedig ogy szerencsétlenül, hogy a kerék keresztül ment rajta s ennek következtében meghalt.

— **Életunt asszony.** Szonlavy Amália magánzónó tegnap éjjel a Mészáros-utca 26. számú lakásán egy rozsdás késsel mellbe szurta magát. Az ötvennégy éves asszonyt halálos sebével az új Szent János-kórházba vitték. Nagy nyomora miatt akart az élettől megválni.

— **Öngyilkos fiatalember.** Esztergomban öngyilkosságot követett el egy Szombathy J. nevű fiatal ember. Az esztergomi hídról a Duna hullámai közé vetette magát. Amikor kifogták, a nála talált noteszből a nevét megállapították, de az illetőségi helyét ezideig nem sikerült megtudni. Leveleiből kitűnt, hogy szerelmű bánt kergette a halálba.

— **Magyar fürdőhelyek és ásványvizek.** A nyári fűrdőszezon közeledtével különös szolgálatot teljesít az a könyv, amely a magyar ásványvizek és fürdőhelyek ismertetését tartalmazza. Eltekintve tudományos részétől, főleg a nagyközönség érdekét tartja szem előtt. Pontos leírást nyújt a hazai fürdőhelyek berendezéséről, alaposan tájékoztat a különböző ásványvizek gyógyhatásairól. E mellett feltünteti egy-egy fürdő gazdasági viszonyait, vasuti hozzáférhetőségét. Olyan kézikönyv ez, amelyet a szakkörökön, gyakorló orvosokon kívül mindenki sok haszonnal forgathat. Az orsz. balneológiai egyesület megbízásából szerkesztették dr. Papp Samu és dr. Hankó Vilmos. Ára vászonba kötve 3 korona. Kapható Singer és Wolfner könyvkereskedésében (Budapest, Andrassy-ut 10.).

— **Rajecsfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdászoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalék, az egykoronás tükürfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasut-állomás a fürdőtelepen.

x **Nászajándékok** csakis a *Párisi Nagy Aruházban* csodás választékban és olcsó árban kaphatók Budapest, Kerepesi-ut 38.

x **Új csimbalm.** Mogyoróssy Gyula *hangszergyáros*, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az acélszerkezetű csimbalmot s így a csimbalmot a legtökéletesebb hangszernek közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld a föltaláló.

x **Zászlók,** czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb,** 10 f.
x **Podor-féle vivőterem** Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vivásra.

x **Nászajándékok** Rothauser, Deák-tér 6 sz.
x **Különös figyelembe ajánljuk** olvasóinknak a Szilágyi és társa hitel- és parcellázó vállalatát (Károly-körut 3.), amely czég azon kevesek közé tartozik, mely a pénzügyi letételek lebonyolítása körül a legnagyobb pontossággal s lelkiismeretesen jár el. Konvertál a legjutányosabb feltételek mellett pénzkölcsönöket.

x **Ósbudában** vasárnap tartják meg a kedvezőtlen idő miatt elmaradt pünkösdi rózsaszünetpályt. Minden látogató zárt borítékban vagy egy szabadjegyet kap valamely látványossághoz, vagy valami ajándéktárgyat. 30-án lesz az India bemutatója.

x **Kecskeméti búzások.** A pécsi országos kiállítás temérdek látványosága között van valami, ami már a legelső napokban is teljes mértékben magára vonta a közönség érdeklődését: az Alföldi Cognacgyár r.-t. kiállítása. Ez az agilis és gyönyörű telep, melynek népszerűsége immár páratlan Magyarországon, minden produktumából küldött mutatót a pécsi látárlatra s megint pompás bizonyítást szolgáltatott afelől, hogy az igazi érdem minden hangzatos frázisnál többet ér. Ennek a gyárnak nagy és maradandó érdemei vannak, mert a magyar közönséggel megszerettette az ő magyar gyártmányt. Igaz, hogy ez könnyű dolog volt, mert gyártmányai valóban kitünők. Barackpálinkája immár nemzetközi specialitás, cognacja, likőrei pedig a leghíresebb francia produktumokkal is kiállják a versenyt s e mellett lényegesen olcsóbbak, mint am azok. Szinte azt lehetne hinni, hogy öreg kolostorok titkait leste el a kecskeméti gyár, a pálinkagyártás igazi művészetének rejtelmét, melyeket a középkorban bölcs és gourmand szerzetesek őriztek a czelláik magányában. A pálinkákon kívül az alföldi cognacgyár a szeszifőzőinek modelljét is kiállította, ami méltán ejti bűmlatba a nézőket, mert ehhez fogható telep egész Európában sincs. Kecskeméten, az Alföldi Cognacgyárban, 45,000 hektoliter különböző pálinkát gyártanak éventenként. Ugy-e, hatalmas szám? Ime, hogyan tud föllendülni egy magyar iparvállalat is, ha nem a hazafiasság provokálásával, hanem becsületes munkával és szaktudással igyekszik híveket toborozni magának.

A miniszter kihallgat.

— Schächter Mózes Andrassy előtt. —

Budapest, május 25.

Akik ma a képviselőház folyosóján jártak, egy miniszteri ténykedésnek lehettek tanúi. Láthatták Andrassy Gyula belügyminisztert, amint egy szegény embert kihallgatott és kihallgatása után, egyszerűen, emberi módon megvizsgáltta.

Mély és megkapó volt a jelenet és akik látták, — pedig sokan látták, — azok előtt gróf Andrassy Gyula ma több lett, mint aki eddig volt. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszterről eddig is tudtuk, hogy tősgyökeres szabadelvű, őszinte, igaz ember, ma dél óta azonban azt is tudjuk róla, hogy mélyen érző, gyöngéd szíve van és hogy nem is leplezi ezt a gyöngeségét.

A szerencsétlen, agyonzaklatott Schächter Mózes fogadta ma a belügyminiszter kihallgatáson, akit jóakarói vezettek elébe, hogy egyenesen neki mondja el szomorúságát.

Schächter Mózes déltájban jelent meg a képviselőházban, Burgán Aladár, Grätz Gusztáv képviselők és Márkus Miksa, a „Magyar Hirlap“ főszerkesztője társaságában, akik magukévá tették a szerencsétlen ember ügyét, és vállalták, hogy a miniszter elé viszik. Andrassy Gyula Burgán Aladár mutatta be az apró, erősen szláv típusú emberkét, és egy pár meleg, rábeszélő szóval kérte, hogy fogadja jóindulatába.

A miniszter mindig komoly és elgondolkodó vonásaira ebben a pillanatban, valami véghetetlen lágy, jóságos kifejezés suhant. Egyenesen odafordult a sápadtan, remegve várakozó Schächterhez és egyszerűen, pöz nélkül kezét nyújtott a kiutasított, üldözött szegény orosz zsidónak.

A váratlan kitüntetés úgy megkapta a szerencsétlen embert, hogy a szíve egyszerre túláradt és felszakadt belőle a zokogás. A miniszter biztató szavaira aztán elfúló, csöndes sirással mondta el az ő szorongatott voltát és nagy szomorúságát.

Gróf Andrassy Gyula mindvégig figyelmes részvétellel hallgatta meg Schächter szavait s a szomorú történet fordulatainál világosan tükröződött az arcán a lelkeben támadt jóságos szánalom meghatottsága. Egyszerre neki is fátyolos lett a tekintete és gróf Andrassy Gyula nem szégyelte, hogy könyezik, — akár csak Schächter Mózes.

Szavai végén Schächter arra kérte a minisztert, hogy engedje meg pörének újra fölvetését. És Andrassy még egyszer kezét szorította vele, megígérte neki, hogy helyet fog adni perfelvételt kérő folyamodványának és mindent el fog követni, ha a bírtfai határrendőrség kitiltó rendelete igazságtalan, hogy az megsemmisíttessék.

Schächter valósággal sirva köszönte meg gróf Andrassy Gyula belügyminiszter jóindulatát és most meg fog mindenkit, akit uton-utfélen előtalál, hogy áradozva feldicsérje az Andrassy Gyula szívének jóságát, akit nem győz az egekig magasztalni. Annyi bizonyos, hogy Andrassy Gyulának, a miniszternek, sok tisztelője és híve van ebben az országban, de nincs egy se olyan fanatikusa, mint Andrassy Gyula az embernek van Schächter Mózesben ma reggel óta.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A **fiumei községi választások.** A községi választások ma folytak le Fiumében. Az autonóm párt már a választás előtti napokban nagy agitációt fejtett ki. Az autonóm pártnak azonban ezuttal volt ellenzéke, melyben a fiumei magyarság a horvátok, a mérsékelt fiumei olaszok és a szocialisták foglaltak helyet. Már tegnap este nagy volt az izgalom a városban. Az autonomisták a Fiumei Naplónak, mely az autonomisták agitációját bírálta, több példányát nyilvánosan elégették. A választás rendben folyt le s csak kisebb incidensek fordultak elő. Délután egy órakor zárták le a szavazást és az esti órákig tartott a szavazatok összeolvasása, mikor is kitűnt, hogy az autonóm párt, bár nem valami nagy fölényvel, de győzött. Az autonóm pártnak mind a 31 jelöltje

betejutott a reprezentanzába. Este kisebb demonstrációk voltak. Az autonomisták tömegesen jártak be a várost irredenta dalokat énekelve. A tüntetők a „Fiumei Napló“ szerkesztősége előtt nagy tüntetést rendeztek. Zanella Richard lakása előtt a tömeg megállott. Zanella beszédet intézett a tömeghez, amelyben lelkesedésre buzdította őket. A reprezentanzába Zanellát is beválasztották. Az alközségekben a választás rendben folyt le. Megválasztották 3 új autonomista jelöltet.

A **kéményseprők esalója.** A budapesti és pest-vármegyei kéményseprők egyesülete panaszt adott be Pest vármegye alispánjához, hogy egy Tareczky Kálmán nevű foglalkozás nélküli egyén magát az egyesület titkárának adta ki, ilyen minőségben hatóságoknál közbenjárásra vállalkozik. A panasz folytán az alispán figyelmeztette a megyei főszolgabírákat, polgármestereket és községi előljáróságokat, hogy az áltitkár minden megbízás nélkül jár el, mert az egyesület a hatóságok előtti képviselével egyedül rendes titkárat, dr. Dobsa Lászlót bízta meg.

Temes vármegye a kulturáért. Temes megye kulturális bizottsága Kapdebo Gergely főispán elnöklésével tartott ülésén az elnök lelkes szavakban intézett buzdítást a magyar kulturának a megyében való istápolása és virágoztatása érdekében, majd Lendvai Miklós tb. főjegyző bejelentette, hogy a vármegye közönsége a Délmagyarországi Történelmi és Régészeti Múzeum-Társulatnak és a Délmagyarországi Természettudományi Társulatnak 1125 K-t, az Arany János Irodalmi Társaságnak 1000 K-t s további 250 K-t irodalmi pályatétellel kitűzésére, a Temesvári Szabad Liczumnak 500 K-t és a vadászterdői állami népiskola internátusának 1000 K-át juttatott. Dr. Szura Szilárd előadó indítványára a bizottság az évzáró vizsgák alkalmával a magyar nyelv tanításában és hazafias szellem terjesztésében kitűnt néptanítók és a magyar nyelv elsajátításában legszebb eredményt elért népiskolai tanulók jutalmazására 500 K-t fordít; a megye magyar lakossága négy községében: Majlátfalván, Székelykevény, Temesrékason és Végváron a népiskolával kapcsolatosan internátusokat létesít idegenajku gyermekek ellátására. A bizottság ezután egyhangulag kimondta a Temesmegyei Magyar Közművelődési Egyesület megalakításának szükségességét s az előkészületek megtételére Kapdebo Gergely főispán elnöklésével szűkebb bizottságot küldött ki. A Temesváron felállítandó Hunyadi-szobornak már ismertetett ügye után a bizottság elhatározta, hogy előterjesztést intéz a vármegyehez a temesvári kulturpalota megépítésének sürgetése céljából.

Községek önállósága. Trencsénmegyében dr. Schwertner Antal alispán időszerű jelentése szerint a megye több járásában némely községnek önállóságát meg kell szüntetni, mivel azok 100—180 %-os községi pótdadó mellett sem képesek magukat fenntartani. Az illető községek más községekhez fognak közigazgatásilag csatlakozni.

Vas vármegye törvényhatósági bizottsága tavaszi közgyűlését Bezerédy István főispán elnöklése mellett tartotta meg. Jelentőségteljes mozzanata volt a közgyűlésnek az az indítvány, melyet a vármegye alispánja a tisztviselői nyugdíjalap fizetőképességének helyreállítása céljából terjesztett elő, hogy t. i. az eddigi 1¹/₂% pótdadó helyett 2% egységes pótdadó szedessék, melyből 1¹/₂% a kulturális gyarapítására, 1¹/₂% pedig a vármegyei tisztviselők nyugdíjalapja javára legyen fordítandó. Az indítvány heves ellenzésre talált, de azért megszavazták. A szombat-helyi-pinkamindszenti vasút céljaira megszavazott 120.000 korona segélyt még 16.000 koronával emelték. Somogy vármegye a kormányhoz intézett bizalmi nyilatkozatához való csatlakozásra szólította fel a vármegyét. Az állandó bizottság pártolással terjeszti a közgyűlés elé az átiratot. Az előadó szavai után felállott Okolicsányi Dénes, a volt szabadelvű párt egykori vezére és élénk ellentmondás közepette bírálta a koalíciós kormány ténykedéseit. Szerinte a kormány tizenhárom hónap alatt semmi olyan nevezetesebb alkotást sem tett, amelyért annak üdvözlés vagy bizalom járna. A kormány elvállalt kötelezettségeinek sem felelt s ezért nem viseltetik iránta bizalommal és a maga részéről nem járul hozzá a javaslatához. Gotthard Sándor képviselő azonnal reflektált Okolicsányi beszédére. A legnagyobb bűmlatallal hallotta — ugymond — az előző szónok támadásait a kormány ellen. Tagadja, hogy a kormány nem alkotott volna eddig jelentős dolgot. Szerinte nem dolgoztak az előző kormányok, azon kormányok, melyeknek ügyét Okolicsányi is szolgálta. Meggyőződése, hogy a kormány ígretét be fogja váltani. Az alkotmánybiztosítékokról szóló törvényjavaslat is mihamarabb a Ház elé kerül. A kiegyezés ügye is a legjobb irányban halad. A községi szolgálat terén működő emberekért még egy kormány sem tett annyit, mint a mostani. Szóla a koalíciós kormánynak hűséges támogatója és visszautasítja a darabantörbe illő vádakokat, melyeket e teremben érvényesíteni nem lehet. Gotthard zajos éljenzés közben fejezte be beszédét és utána a főispán konstatálta, hogy az állandó választ-

mány bizalmi javaslatát magáévá tette a közgyűlés. Ezután a közszeg-soproni vasút ezéjaira szavaztak meg az állandó bizottság javaslatával szemben kilométerenként 4000 koronát. *Jakab* Bódog czellódömölki főszolgabíró nyugdíjazta a törvényhatóság. A közgyűlés elhatározta, hogy Dalmácia visszacsatolása tárgyában felir az országgyűléshez.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap szombaton a *Cyrano de Bergerac*, Rostand legnépszerűbb színműve kerül előadásra. A czimszerepet ezúttal is *Pethes* fogja játszani. Vasárnap délután Kemechey Jenő siremléke javára *A föld* című színművet adják elő a Nemzeti Színházban. *Jászai* Mari, *Rákosi* Szidi, *P. Márkus* Emma, *D. Ligeti* Juliska, *Császár*, *Szacsavay*, *Gyenes*, *Gál*, *Gabányi* és *Rózsahegy* fognak benne játszani. Este az *Egy eszményi férjet* adják elő. Hétfőn az Operaházban is rendez előadást a Nemzeti Színház, és pedig a Petőfi-ház javára. Színpadon a *Két pisztoly* című népszínmű elsőrendű szereposztásban. A második felvonásban hangverseny is lesz, amelyben a jótékony czéla való tekintettel *Jeszenskinné* Náday Ilonka, *Fráter* Loránt, *Zemplénné* Révész Aranka, *Beregi* Oszkár és *Tarnay* Alajos működnek közre.

(*) **Tóth Imre örökös tagsága.** A belügyminiszter Tóth Imrét, a Nemzeti Színház főrendezőjét, a Nemzeti Színház örökös tagjává nevezte ki. Tóth Imre, akit pályatársai csak nemrégiben ünnepeltek színészjubiléuma alkalmából, a kulisszák világában általános népszerűségnek örvend, így hát kitüntetését közörmű fogadja. A Nemzeti Színház új örökös tagja aránylag még fiatal, így hát remélhető, hogy gondos és szakszerű rendezésével még sokáig járulhat első műintézetünk sikeréhez.

(*) **Új darab a Nemzeti Színházban.** A Nemzeti Színház legközelebbi újdonsága *Zsirus* István „Fátum” című háromfelvonásos eredeti társadalmi színműve lesz, amelynek előadását a jövő hétre tűzte ki az igazgatóság. Főszerepeit Lenkey Hedvid, Szacsavayné, Gál, Császár, Beregi, Pethes, Dezső, Mihályfi, Horváth Zoltán, Bonis és Bárdos fogják játszani.

(*) **Szoer Ilonka és Küry Klára.** A Magyar Színházban még hat estén éneklő M. Szoer Ilona, a magyar királyi opera kintő művésznője Glavari Hanna szerepét. Bucsfellépése csütörtökön, május 30-án lesz. „A vig özvegy” jövő heti 200-ik előadásán ismét Küry Klárát üdvözölni a közönség „A vig özvegy” együttesének élén. A kintő primadonna négy heti pihenés után újabb vendégszereplést kezd a Magyar Színházban, ahol már ebben a szezonban hatvanszor játszott a diadalmas Lehar-operett czimszerepét. A jubilaris est emlékére az igazgatóság a művésznőnek és népszerű partnerének, Ráthonyi Ákosnak a tánckeringőt ábrázoló kettős szobrocskáját adja ajándékkul a közönségnek. A szobrok kiosztása részben előadás előtt, részben a fölönásközölkben fog történni. A 200-ik előadásra elsőrangú páholy, továbbá első és másodemeleti jegy már nem kapható. A közönség rendkívüli érdeklődésére való tekintettel az igazgatóság figyelmezteti azokat, akik a jubilaris este előjegyveztek, hogy félretett jegyüket váltsák ki, mert vasárnapotól, május 26-ikától fogva azok is előadásra kerülnek.

(*) **Pálmay Ilka Budapesten.** Váratlanul érkezett Budapestre *Pálmay* Ilka, aki az utóbbi hónapokat Amerikában töltötte. A bájos művésznő csak néhány napot tölt idehaza, s azután nyári üdülésül karinthiai birtokára utazik. Azonban megtörténhetik, hogy ez a program némi változást fog szenvedni, mert a divát annyi oldalról ostromolják szerződési ajánlatokkal, hogy nehéz lesz ezekkel szemben könyörtelennek maradnia.

(*) **Mahler távozása.** Bécsből jelentik, hogy Mahler Gusztáv június végével fog megválni állásától. Lemondási kérvényét még nem nyújtotta be.

(*) **A kir. Zeneakadémia pályázata.** A Lipótvárosi Kaszinó által kiűzött Erikel Ferencz-pályadíj ügyében a bíráló bizottság Mihalovich Ödön elnöke alatt ma ülést tartott. A legutóbbi pályázatra, amely egy költemény megzenésítését kívánta, magánénekre zenekarkisérlettel, két mű érkezett be. A bizottság elhatározta, hogy a díjat egyiknek sem adja ki. A jövő évre ismét 1000 koronát tűzött ki és pedig egy zongora-kvintettre. Pályázhatnak azok, kik az orsz. magy. kir. Zeneakadémia zeneszerzési tanszakot az 1905., 1907. években elvégezték. Pályaművek (partitúra és szólamok) 1908. évi május 1-éig névtelenül, jelíggel levéllel ellátva a Zeneakadémia titkári hivatalához (VI., Liszt Ferencz-tér) küldendők be.

(*) **Szép Ilonka Budán.** A budai nyári színházban holnap, szombaton *Szavay* és *Vágó*. „Szép Ilonka” című eredeti daljátéka kerül színpadra, melynek zenéjét *Szabados* Béla írta. A czimszerepet *Füti* Frida, Mátás királyt *Albert* Erzsé, az udvari bolondot *Ujvári*, míg a többi főbb szerepet *Peterdi* Etelka, *Bárdos* Irma, *Neczkyné*, *Molnár* Aranka, *Tábori*, *Gere* és *Kövessi* játszzák. Az előadást vasárnap megismétlik.

(*) **A „Berger Zsiga” szereposztása.** A Városligeti Színházban Stoll Károly főrendező vezetése alatt nagy gondal folynak a rendezés színpadi próbák a „Berger Zsiga” című eredeti énekes bohózatból, melynek főszereplői a következők: *Viki*—*Turcsányi* Olga, *Czili*—*Dobsa* Margit, *Dorotya*—*Láng* Etel, *Lila*—*Fehér* Olga, *Fischer* Bernát—*Bihari*, *Berger* Zsiga—*Virág*, *Keleti* Max—*Magyari*, *Lustig*—*Gabányi*, *Klein*—*Keller*, *Szalai*—*Vándori*. A darabnak a jövő héten lesz a bemutatás előadása, s addig is a rendkívül nagyszerű *Lehar*-operette, a „Pesti asszonyok” van műsoron.

(*) **70 éves Wieniawski.** Wieniawski József, az ünnepelt lengyel zongoraművész és zeneszerző, aki egész sereg komoly irányú zongorakompozíciót és zenekari műveket is írt, tegnap ünnepelte meg hetvenedik születésnapját Brüsszelben, ahol jelenleg, mint a konzervatórium tanára él. Az agg zeneköltőt ez alkalomból nagy ünnepségekben részesítették s elárastották levelekkel és üdvözlő táviratokkal.

(*) **Kis-Színház.** A városligeti Kis-Színházban holnap, szombaton délután 4 órakor kezd meg öt napra tervezett vendégszereplését *Kiss* Mihály, a Népszínház kedvelt tagja. *Kiss* Mihály a „Csikós” czimszerepében fog fellépni. E hó 29-én a „Tul az Ozeánon” című látványos amerikai operette kerül bemutatásra.

(*) **Ösztöndíjpályázatok.** A Kohner-féle szolnoki művészeti ösztöndíjpályázat határideje holnap, 25-én déli 12 órakor jár le, míg az állami ösztöndíjpályázatoknak határideje június 15-én déli 12 óra. A pályázatokra a mutatóműveket a városligeti Műcsarnokba kell beküldeni. Ugyancsak június 15-én déli 12 óra a *Halmos* Izor-féle siremlékpályázat is.

(*) **Lejáró pályázat.** A Nemzeti Zenede igazgatósága figyelmezteti a hazai zeneszerzőket, hogy a gróf *Zichy Géza*-féle 200 koronás pályadíjra a benyújtási határidő f. évi május hó 31-én lejár. A pályaművek a Nemzeti Zenede igazgatóságánál (VI., Semmelweis-utca 12. szám) nyújtandók be.

(*) **A Műcsarnokból.** A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlata e hó 26-án, vasárnap délután bezárul. Hétfőn aztán nyomban hozzá fognak a tárlat leszereléséhez s még a jövő héten hazaszállítják tulajdonosaiknak a megvásárolt műveket. A jövő esztendői bíráló bizottságnak tagjaira a szavazatok legkésőbb 18-áig kell beküldeni a műcsarnok titkári hivatalába posta útján, vagy ott személyesen leadni. A szavazatokat még 28-án délután egy a választmány által külön erre a célra kiküldött bizottság bontja fel, melynek elnöke *Hauszmann* Alajos, a társulat alelnöke. A szavazás eredményét, illetőleg az új bíráló bizottság tagjainak névsorát nyomban közléstessük.

(*) **Nemzeti Szalon.** A Nemzeti Szalon művészegyüttesét új választmánya május 25-én, szombaton délután fél 5 órakor ülést tart, melynek egyik legfontosabb tárgya új igazgatóság választása.

(*) **A Kóber-kiállítás meghosszabbítása.** *Kóber* Leó gyönyörű képeinek kollekczióját a *Könyves* Kálmán műintézet Nagymező-utcai szalonjában annyira látogatják és a kiállítás iránt oly nagy az érdeklődés, hogy az igazgatóság tekintettel erre, nyitva tartja egész május 28-ika estéjéig. A megvásárlás igen élénk, de az eddig megvásárolt képek a kiállítás bezártig helyükön maradnak. A szalont hétköznaponként 9-től 7-ig, vasár- és ünnepnapokon pedig 9—1-ig minden belépődíj nélkül lehet megtekinteni.

IRODALOM.

* **Ajánok a Nemzeti Múzeumnak.** *Almágy* György hazánkfia, aki a Khina és Turkesztán határán emelkedő Tian-san hegységet kutatta át, értékes szolgálatot teljesítve ezzel a földrajzi tudományok, nagybecsű gyűjteményt hordott össze, melyet most a Magyar Nemzeti Múzeum állattárának ajándékozott. A gyűjtemény, mely a Tian-san hegység faunájának egész képét adja, különösképp madártani szempontból értékes; de emellett sok rovar, kigyó és gyík, meg több közszáli kecske is becsessé teszi.

* **Tudósok tanulmánytája.** A Magyar Nemzeti Múzeum állattani szakosztályának több tudós tisztviselője vidékre ment, hogy a magyar birodalom állatvilágát tanulmányozza és gyűjtésével gazdagítsa a Múzeumot. Így dr. *Méhely* Lajos igazgató-őr Dalmácia délvidekét, dr. *Madarász* Gyula igazgató-őr Futtak vidékét és *Soós* Lajos segédőr Lika Krbava megyét kereste fel.

* **Az Erdélyi Irodalmi Társaság e hó 20-án, déli 11 órakor,** a városháza közgyűlési termében tartja meg nyilvános közgyűlését Kolozsvárrt. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Titkári jelentés. 3. Kalcok Leó vendég: Juskevics Simon „Az éhség” (Golod) című orosz társadalmi drámájának ismertetése. 4. Révai Károly r. tag: „Delelő” című legújabb verseskötetének bemutatása. 5. Hegyesy Vilmos r. tag: Elbeszélés. 6. Szabolcska Mihály r. tag. Költemények. Felolvassa a költő, Vendégeket szívesen látnak.

* **Linné-ünnep.** A Magyar Természettudományi Társulat állat- és növénytani szakosztálya tegnap ünnepelte Linné születésének kétszázévesztendő évfordulóját. Ebből a díszgyűlésből táviratilag üdvözlést menesztettek az ünneplő stockholmi akadémiának és az upsalai egyetemnek, hódolatukat fejezve ki benne a tudomány nagy mestere emlékének és köszöntve az ünneplő tudós kartársakat.

FŐVÁROS.

(*) **Jön a taxaméter!** Elkészült a bérkocsiipar gyakorlásáról szóló új szabályzatot tervezett s erre nézve a főkapitány ma hosszabb előterjesztésben tette meg észrevételeit. Kijelenti például, hogy a bérkocsi számok szaporítását nem tartja megköltőnek. Elég az 1321 kocsi, amelyből 350 legyen kétfogatu, 971 egyfogatu. Kívánja a rendőrség, hogy a kétfogatu kocsi tulajdonosoknak joguk legyen a lófogat helyett gépjárműt használni. Amennyiben erre önként nem vállalkoznának, a tanács a rendőrséggel együttesen minden megüresedésnél csakis automobil-bérkocsit engedélyezzen. Új számok vagy automobil-engedélyek kiadásánál kötelező a taxaméter használata. A díjszabás eldugása a kocsi szigorúan tilos. Ezzel együtt említi, hogy az automobil-bérkocsi engedélyekért folyton érkeznek a kérvények s ma is több vállalkozó folyamodott a tanácshoz, köztük a bérkocsi-segéd-ek egy csoportja is, amely a taxaméter kötelezővé tételét sürgeti.

(*) **Tulzsfuolt tébolydák.** A fővárosban csak a bolond ember nem tudja, hogy a tébolydákban nincs hely, annyira, hogy ha minden betegápolásra szoruló elmebeteg el kellene helyezni, egy-egy tébolydai ágyra négy beteg jutna. Ez nem tulzás, mert a fővárosi hivatal igazolja ez adatokat. Jellemző, hogy a mai nap folyamán dr. *Szabó* Sándor helyettes tisztifőorvos jelentést tett a tanácsnak, hogy az elmebetegítő-intézetek teljesen megteltek; sőt nemcsak megteltek, hanem túl vannak zsufolva. A főorvos panaszkodik, hogy egy veszedelmes elmebeteg nem tudott elhelyezni, mert nincs hely. A kórházakban különben a legkésőbb-bejöttök az állapotok. A főorvos felhívja a tanács figyelmét erre a tarthatatlan állapotra és azt ajánlja, hogy az ujonnan jelentkező elmebetegeket ideiglenesen a Vöröskereszt-Egyesület üres barakjaiban kellene elhelyezni, mert még sem lehet tümi, hogy a közveszélyes elmebetegek szabadon szaladgáljanak az utcán.

(*) **Új tanügyi állások.** A főváros különböző iskoláiban megüresedett állásokra hirdett pályázat tegnap lejárt. A százhát különböző állásra 1247 pályázatot adtak be. A legtöbben, 519-en, tanító-női állásra pályáztak. A különböző állásokra pályáztak: az egy reáliskolai tanári állásra 7, a négy felsőkereskedelmi iskolai tanári állásra 13, a két felsőleányiskolai tanári állásra 7, a két polgári iskolai igazgatói állásra 19, a huszonkilenc polgári iskolai tanítói állásra 272, a három elemi iskolai igazgatói állásra 104, az ötvennyolc tanítói és tanítónői állásra 218 tanító és 519 tanítónő, a hét ovónői állásra 88. A választás a kormányhatósági jóváhagyás után valószínűleg június második felében lesz.

(*) **Jelentés a vásárcsarnokokról.** Amit ma megtehetsz, halaszd el egy évre! Valószínűleg így travesztálta *Ziegler* Nándor, a vásárcsarnok igazgatója azt a régi halogatást nem tűrő közmondást, mert csak most adta ki a vásárcsarnokok 1905 évről szóló jelentését könyv alakjában. A megjelent évkönyv számos adatának ma már csak a tudományos kutató számára van jelentése. Azt mondja *Ziegler* Nándor igazgató az évkönyv bevezetésében, hogy az élelmiszerek, állandó és általános drágulása jellemzi az 1905. évet. Adatokkal bizonyítja, hogy 1902-től 1905-ig a marhahús ára 25—28, a borjúhúsé 23—26, a juhhúsé 23—42, a sertésúsé 23—26 szálalékkal emelkedett, a csirke párja 51—62 fillérrel, a tyúk 74—82 fillérrel, a kacska 74—133 fillérrel, a liba párja 80—406 fillérrel lett drágább. És az emelkedés nem szűnt meg. Annyira nem, hogy bizony a főváros lakossága örülhetne, ha azon az áron vehetnék az élelmiszereket, mint 1905-ben a rendkívüli árak idejében vásárolhattak. Ma egy fej kalarábé tizenkét fillér és belefér egy csesemő öklébe, húst csak a milliomosok ehetnek; ma holnap a közeposztály eledelé az lesz, amit Tisza Kálmán a diákokoknak ajánlott — krumpli.

(**Óbuda panaszkodik.** A III. kerületi egyesült polgári kör ma három kérvényt adott be a tanács-hoz a kerület érdekében. Az elsőt az kéri, hogy a *propeller-járatot* a tanács bővítsse ki s az óbudai állomástól a Margithid pesti oldaláig, esetleg az Árpád-utczáig új járatot rendezzenek be, a másodikban a Fő-terre *új bérkocsi-állomást* kérnek, a harmadikban pedig azt akarják, hogy a közúti vasut a vörösvári-uti végállomástól a Törökkő-dűltől 5ben létesítendő új temetőig *építse ki a villamos vasutat.*

(**Új építkezések.** A magánépítési bizottság újabb a következő építendőket adta ki: A Magyar textil- és festőgyár r. t.-nak, a III. ker. Homokos-dűltől 8129. hr. sz. földszintes gyárépületre, tárházra, műhelyekre és két munkásházra. — Heinrich A. és fiainak, VIII. ker. Üllői-ut 5513. hr. sz. kétemeletes vasműhelyre. — Jellinek Frigyesnek, VII. ker. Dembinszky-utca 4281. hr. sz. háromemeletes házra. — Schlosnik Ferencnek és nejeinek, X. ker. Hölgy-utca 7364. hr. sz. földszintes lakóházra, egyemeletes tárház-épületre és istállóra. — Polgár Károlynak, VII. ker. Alsó-erdőcsor 4432. hr. sz. háromemeletes házra, a Magyar rugyanta-gyár r. t.-nak, X. kerület, Kerepesi-ut 7280. hr. sz. földszintes gyári épületre — a budapesti ügét-versenyegyesületnek, VI. ker. Erzsébet királyné-ut 1851. hr. sz. pénztár-bódéra és étkező-helyre — Schlesinger Alajosnak, V. ker. Váci-ut 12821. hr. sz. műhely-épületre.

(**Fertőző betegségek.** A tisztí főorvosi hivatal jelentése szerint az elmúlt héten a következő fertőző betegségek fordultak elő a főváros területén: Tífusz 7, kanyaró 167, vörheny 59, szamárhurut 12, difteritisz és gégegyulladás 27, bárányhimlő 28, fültőgyulladás 16, egyiptomi szembetegség 15. Halálozás: Tífusz 1, kanyaró 4, vörheny 5, difteritisz és gégegyulladás 3.

EGYESÜLETEK.

(**—) Frigyes főherceg látogatása.** Már a napokban jeleztük, hogy Frigyes főherceg Budapestre érkezik, hogy mint a Vöröskereszt Egyesület legfőbb védnök-helyettese megismerkedjék az egyesület vezető egyéniségeivel, megtekintse az Erzsébet-kórház berendezéseit és megvizsgálja a hadi felszereléseket. Ma reggel hét óra negyvenöt perczkor csakugyan megérkezett a főherceg főudvarmestere, gróf *Saint Quentin* kíséretében a nyugati pályaudvaron, ahol gróf *Csekonics* Endre az egyetlen elnöke fogadta.

Dél előtt tizenegy órára a magyar Vöröskereszt Egyesület díszterti házában nagyszámu és előkelő közönség gyűlt össze, és pedig megjelentek a központi választmány és igazgatóság, a számvizsgáló bizottság és a Machlup-üdölőház kezelőbizottságának tagjai, a főmegbízottak és megbízottak, az egészségügyi tanácsosok, a központi iroda tisztviselői, az Erzsébetkórház orvosai és a kormány részéről az egyesülethez beosztott tanácsadók. Névszerint a többek között: gróf *Csekonics* Endre elnök; gróf *Zichy* Nándorné társelnök; *Josipovich* Géza miniszter, II. alelnök; gróf *Pejácsevich* Tódorné II. alelnök; dr. *Farkas* László kir. tanácsos, főjegyző; *Latinovits* János igazgató; *Csávósy* Béla igazgató; *Babics* József jegyző; *Szerb* György jegyző; dr. *Széki* Antal ügyész; *Burghard-Bélaváry* Konrád, *Huszár* Kálmán, gróf *Hugonnai* Béla, *Terbócz* István, gróf *Jankovich* Aladár, özv. *Adler* Antalné, *Benedek* Sándorné, *Besseney* Ferencné, özv. *Hérid* Károlyné, *Horváth* Zsigmondné, özv. gróf *Károlyi* Gyuláné, özv. gróf *Károlyi* Viktorné, özvegy báró *Orczy* Szatalinné, gróf *Károlyi* Istvánné, özvegy *Tatay* Adolfiné, gróf *Zichy* Nándor, dr. *Bezdény* Viktor államtitkár, *Ludmann* Gyula altábornagy, dr. *Kepes* Gyula vezérőrzorvos, *Besseney* Ferencz ny. vezérőrnagy, dr. *Scholz* Gyula törzsoorvos, *Hozler* Emil hadbiztos, gróf *Karátsonyi* Jenő, *Argay* János kir. tanácsos, *Algya* Sándor nyug. vezérőrnagy, *Jekelfalussy* Zoltán, gróf *Karátsonyi* Aladár, *Tabódy* József, *Eckermann* Ede, *Hetyey* Kálmán, *Szalay* Győző, dr. *Réczey* Imre, dr. *Dollinger* Gyula, dr. *Goldzieher* Vilmos, dr. *Korányi* Frigyes, dr. *Walla* Béla, dr. *Imrédy* Béla, dr. *Szendy* Sándor.

Frigyes főherceget az egyesületi ház bejáratában az elnökök fogadták, érdeklődéssel nézte az ott elhelyezett márványtáblákat és rövid időre az elnöki szobába ment.

Amint a főherceg a gyűlésterembe lépett, gróf *Csekonics* Endre elnök a következő üdvözlő szavakat intézte:

„Fenséges cs. és kir. Főherceg ur! Védnök-helyettes! A magyar szent korona országainak Vöröskereszt Egyesület nevében hódolattal üdvözlöm Fenségedet és mely hálával köszönöm, hogy körünkben megjelenni méltóztatott. Ebben újabb zálogát látjuk annak a kiváló, magas érdeklődésnek, melylyel Fenséged egyesületünket kitüntetni kegyeskedik.”

Általános éljenzés után Frigyes főherceg a következő választ adta:

Köszönöm az elnök urnak meleg üdvözlését. Őszinte örömmel jöttem körükbe, hogy tanuja legyek annak az őnzetlen hazafiai munkálkodásnak, melyet önök a Vörös-Kereszt szolgálatában a legmagasabb trón és a haza érdekében kifejtettek. Igen sajnálom, hogy a közgyűlésen meg nem jelenhettem; de ismerem a működés eredményéről szóló jelentést és azért különös megelégedésemre szolgál a magyar Vörös-Keresztnek ügybuzgó törekvése; fogadják mindnyájan elismerő köszönetemet.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után gróf *Csekonics* Endre elnök az összes jelenlevőket bemutatva a fenséges védnök-helyettes urnak, aki mindenkit barátságos megszólítással tüntetett ki, különösen érdeklődve az egyesületi ügyek minden mozzanata iránt.

(**—) A Nőképző-Egyesület jubileuma.** Megalakulásának negyvenedik évfordulóját ma délelőtti közgyűlés keretében ünnepelte meg az Országos Nőképző-Egyesület, amely azóta annyira fejlődött, hogy immár négy leányiskolát tart fenn s valamennyi valóságos mintaintézet.

Az ünnepi közgyűlésen nagy és előkelő közönség jelent meg. Ott voltak: *Molnár* Viktor államtitkár, *Zsúszky* Mihály nyugalmazott államtitkár, *Thaly* Kálmán, *Mikszóth* Kálmán, *Vargha* Gyula, *Hermann* Ottó, *Mosdóssy* Imre királyi tanfelügyelő, *Elek* Pál, *Petri* Elek és *Szabó* Aladár református lelkészek, azonkívül nagy és díszes hölgyközörség, mindégylek hölgy piros rózsát hozott magával, hogy a közgyűlés után letegye *Veres* Pálné szobrára.

Az egybegyűlteket özv. gróf *Teleki* Sándorné elnök üdvözlölte, a ki megnyitó beszédében röviden elmondta, hogy negyven évvel ezelőtt 22 hazafias magyar nő *Veres* Pálné indítványára miként alakította meg az egyesületet s mint fogott nemes munkájának kivételéhez. Az akkor együtt volt úrnők közül ma már csak heten vannak életben, s valamennyien ma is támaszai, tevékeny munkásai az egyesületnek. Jelentette azután az elnök, hogy az egyesület a mai ünnepies alkalomból elkészítette három elnöktársának, *Rudnay* Józsefnak, *Emich* Gusztávnak és özv. *Csiky* Kálmánnak arcképeit.

A megnyitó beszéd után négy fehérbe öltözött leánya megkoszorozta *Veres* Pálnékat és özv. gróf *Teleki* Sándornékat arcképeit, majd egy kis leány *Torkos* László alkalmi költeményét szavalta el.

Utána *Bernáth* Gyuláné üdvözlölte a negyven év előtti alakulásánál jelen volt és még életben levő hét tagot: *Balogh* László Annát, *Besseney* Jánosné, *Beniczky* Gyulánét, gróf *Fesletich* Leonét, herceg *Odescalchi* Gyulánét, *Rudnay* Józsefnét és özv. gróf *Teleki* Sándornét.

Sebestyén Gyuláné *Stettina* Iona mondott ezután szép emlékbeszédet *Veres* Pálnéről, mire *Rudnay* Józsefné a hét legrégebb tag részéről megköszönte az üdvözlést.

A közgyűlés meghallgatta ezután az igazgatóválasztmány jelentését az egyesület évi működéséről, jóváhagyta a pénztári számadásokat s megválasztotta újból a régi választmányt. A közgyűlés tagjai ezután *Gruz* Albertné felhívására testületileg az Erzsébet-terre vonultak, *Veres* Pálné szobrához, ahol híki letette a maga virágját a szobor talapzatára. Este lakoma volt a Margitszigeten.

(**—) Magántisztviselők az Államias választójogért.** A nagyváradi magántisztviselők május 26-án, vasárnap délelőtti nyilvános nagygyűlést tartanak, melyen követelni fogják a törvényes munkaszüneti napokon, titkosan és községenként gyakorlandó általános és egyenlő választójognak még ez év folyamán való törvénybe iktatását. A nagygyűlésen képviselve lesznek a magántisztviselők s kereskedelmi alkalmazottak összes egyesületei, valamint a Nőtisztviselők Országos Egyesülete.

(**—) Magyar rajzolók országos nagygyűlése.** Az építési és műszaki rajzolók szociális és társadalmi érdekeik megvitatása céljából június hó 29-én, Péter és Pál napján országos nagygyűlést tartanak. A szervező-bizottság megalakult és naponia permanenciában van az egyesület helyiségében (Rákóczi-ut 30. l. 7). A nagygyűlésen megvitatandó tárgyak fölélik az ország összes rajzolóinak érdekeit s az eddig tartott nyílt ülésen nagy részt már megvitatottakat.

(**—) Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület** ma felolvasó ülést tartott a képviselőház egyik bizottsági termében. Dr. *Fayer* Gyula gyorsíró revizor az országgyűlési gyorsíróda újjászervezésének tervét ismertette, amely szerint a hivatalnoki létszámot fokozatosan apasztani kell és ösztöndíjakkal kell a munkát elvégeztetni.

(**—) A Magyar Építőművészek Szövetsége** holnap, szombaton este 6 órakor tartja V-ik évi rendes közgyűlését saját helyiségében. Közgyűlés után este 8 órakor estebéd a Fészek-klubban (Kertész-utca 36.) Részvételi jegy ára 6 korona.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A komáromi rablógyilkos. *Óváry* Lajos rablógyilkos ügyében a komáromi törvényszék mint esküdttörvényszék ma délelőtt hozta meg ítéletét, *Kövér* László hirdette ki az esküdtek verdiktjét, mely szerint *Óváryt* a gyilkosság és rablás büntetésének elkövetésében hétnél több szóval büntönek mondták ki. A verdikt kihirdetése után dr. *Bárdoss* Géza kir. ügyész halálos ítéletet kért a bűnösre, mert 18 éves korától kezdve állandóan büntetve volt és a gyilkosságot nagy kegyetlenséggel követte el. Azután dr. *Szabó* Kálmán védő enyhítő körülmények tekintetbe vételét kérte. A bíróság visszavonult és fél órai tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely szerint *Óváry* a büntetőtörvénykönyv 278. és 344. szakaszai értelmében a 91. szakasz figyelembe vételével *élet-hossziglani fegyházra* ítéltetett. A bíróság súlyosbító körülménynek vette vádlottnak 15 éves rovvolt multját, a büntetnek kegyetlenséggel és vadsággal való elkövetését, de enyhítőnek vette kevés intelligenciáját és a kínálkozó alkalmat a büntet elkövetésére. Az ügyész az ítéletben megnyugodott. A védő és az elítelt több alaki okból semmisségi panaszt jelentett be.

§ A terrorizál színesznő. E rovatunkban annak idején már szó volt arról az esetéről, mikor *Szécsi* Magda cabaret-énekesnő zsarolás miatt a büntető bíróság elé állította a Herceg és Garai női divatáru czég egyik tagját, *Garai* Dezsőt. A czégnek t. i. a színesznő egy színházi köpeny árával tartozott, amely ismételt sürgetésre sem tudta a pénzt megkapni. *Garai* Dezső többször járt a színesznő lakásán. A múlt nyáron éppen abban a pillanatban érkezett, amikor *Szécsi* Magda utazásra készült. A színesznő kérte, hogy várjon még egy ideig a követelésével, most szerződötték egy vidéki színtársulathoz s majd ha ott kap pénzt, elküldi a színtársulát. De *Garai* Dezső hallani sem akart erről, hanem azzal fenyegette meg, hogy letartóztatja, ha meg akar szólni, mert a rendőrségnél elfogató parancsot eszközölt ki ellene. Sőt bérkocsiban még a vasúthoz is követte a színesznőt, aki végül egy

§ A Szegényház-terti gyilkosság. Országszerte szörnyű hatást kelített az a bestiális garázdalkodás, melynek ezelőtt négy héttel a Szegényház-terén megszurkált *Herz* Dezső magánhivatalnok áldozatul esett. A gyilkost a rendőrség másnap letartóztatta *Varga* János napszámos személyében, aki meg is vallotta bűnét. A kihallgatott tanuk azonban azt vallották, hogy a szerencsétlen véget ért bankhivatalnokot két ember támadta meg. Ez a másik ember egy híres korcsmai verekedő napszámos, *Sikó* Tamás volt, aki a gyilkosság előtt, a korcsmában kiabált, hogy még aznap valakit a más-világra küld. Ez az ember a gyilkosságot követő napon elünt s éppen verekedő természete miatt az elfogott *Varga* János nem mert rávallani. *Sikó* lakásán a detektívek megtaláltak egy hosszú pengéjű kést, amely *Herz* Dezsőnek egyik halálos sebébe kellett. Miután a rendőrség *Sikó* Tamást azóta sem tudta kézrekeríteni, a vizsgálóbíró ma elfogató-parancsot adott ki ellene.

§ A villamos-vasúti sztrájk utóhangjai. A villamos sztrájk alkalmával a „Népszava” élesen támadó cikkekben részesítette a fővárosi rendőrséget. Azt írta a rendőrökről és rendőrtisztviselőkről, hogy a villamos társaságok pénzéből pálinkázott pribékek, akik sok gázságot követtek el a sztrájkolók megfélemlítésére. A cikkek miatt az ügyészség rágalmazás miatt sajtópört indított a Népszava ellen. A cikkekért *Jónás* Mayer és *Jeranek* Gyula vállalták a felelősséget. Ma volt az ügyben az esküdtszéki tárgyalás, amelyen a rendőrség képviselőjében dr. *Boda* Dezső főkapitány is megjelent. A tárgyalás elején a vádlottak kijelentették, hogy állításuk valótlanágáról meggyőződtek s azért bocsánatot kérnek. A főkapitány a bocsánatkérést elégtétlenül elfogadta s kijelentette, hogy a vádlottak megbüntetését nem kívánja. Az ügyész is eljette a vádat, mire a bíróság a további eljárást megszüntette.

§ Előítelt korosó zugírás. *Beregi* Miklós hirlapíró lapjában két évvel ezelőtt hírt adott egy törvényszéki tárgyalásról, amelynek vádlottja zsarolás kísérlete és becsületsértés miatt *Szikosfalvi* Sikosy Aladár nevű ügyvéd írnok volt. Tudósításában megírta *Beregi* a vádlottról azt is, hogy rendszeresen üzi a zugírásokat. *Szikosfalvi* Sikosy Aladár sértőnek vette magára a zugírás elnevezést s rágalmazási sajtópört indított *Beregi* ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék *Szepessy* bíró elnöklete alatt. A tárgyaláson *Beregi* elvállalta a közlemény szerzőségét s kijelentette, hogy állításainak valódiságát közérdek czimén bizonyítani kívánja. A bíróság helyt adott a valódiság bizonyításának s rövid tanácskozás után felmentette *Beregi* Miklóst és a panaszost 60 korona költség megfizetésében marasztalta. Az ítélet indoklása szerint a vádlottnak a valódiság bizonyítása teljesen sikerült s így büntethetőségről szó nem lehet. Az ítélet ellen a panaszos felebbezett.

ismerősehez utasította, akitől a kereskedő azután megkapta a pénzét. Szécsi Magda erre a főkapitánysághoz sietett, hogy az elfogató parancsot visszavonassa, de legnagyobb meglepetésére arról értesült, hogy ellene senki sem tett följelentést. Panaszára a büntető törvényszék zsarolás vétsége miatt három hónapi fogházra ítélte Garai Dezsőt, akinek büntetését ma a budapesti királyi tábla harmadik büntető tanácsa száz korona pénzbüntetésre szállította le.

§ Verés a hólabdától. Ifj. Röck István gépgyáros január havában alaposan elpáholta egy Győri Géza nevű iskolásfiút, mert ez jegecs hólabdával köszöntötte, midőn automobiljával ó-budai gyártelepére igyekezett. A gyermek anyja ezért könnyű testi sértés vétsége miatt panaszt emelt a gépgyáros ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető járásbírósnál Nagel járásbíró. A tárgyaláson ifj. Röck István beismerte, hogy elpáholta a gyermeket. Védője dr. Herczel Árpád ennek daczára felmentését kérte azon okból, mert a kiskoru sértett helyett a panaszt anyja tette meg, holott erre a törvény értelmében csak az atya, mint törvényes képviselő lett volna jogosítva. A bírő helyt adott az érvelésnek s felmentő ítéletet hozott. A sértett felebbezést jelentett be.

§ Orvosi reklám. Érdemes polgári perben hozott határozatot a budapesti törvényszék mint felebbezési bíróság. A per tárgyát hirdetés díj fejében követelt összeg képezte. K. J. fővárosi orvos ugyanis képes folyóirat hasábjain hirdést tett közzé ilyen formában: Dr. K. J. egyet. orvost-nak rendelőintézete... Néhány hétig a hirdetés így is ment, később azonban a nyomdász téves szedése folytán ily módon jelent meg: Dr. K. J. egyet. orvostanárnak rendelőintézete...

Ez a hirdetés hónapokig volt a folyóiratban olvasható, míg azután a lap tulajdonos beperelte az orvost, ki a hirdetés díjakat nem fizette.

Alperes azzal védekezett a perben, hogy ő a követelt díjakat nem tartozik megfizetni, mert a hirdetés nem megrendelészerűen történt: őt akarata ellenére orvostanárnak tüntetvén fel. Ezt pedig ismerős páciensei az ő részéről joggal szélhámos-ságnak tarthatják, tehát a hirdetés inkább árthatott, mint használt neki. A járásbíró el is fogadta az orvos védekezését és a lap tulajdonost keresetével elutasította. A törvényszék, mint felebbezési bíróság azonban megváltoztatta ezt az ítéletet és kötelezte az orvost a hirdetés díjak megfizetésére. Indokolásul azt hozta fel, hogy már maga a hirdetés — azon formában, ahogy megrendeltetett — bizonyos félrevezetési czállal történtetett az orvos részéről. Az „egyet. orvost-nak“-féle kitélt ugyanis a nagyközönség egyetemes orvostanárnak értelmezheti. A hirdető orvos tehát jóhiszeműséggel nem védekezhetik.

SPORT.

Bécsi nyári meeting.

— Második nap. —

A bécsi nyári meeting mai második napjának kiemelkedő száma a 20000 koronával dotált Marchfeldi-díj, melynek 1300 méteres távján rendszeren a legjobb hároméves és idősebb flyerjeink mérkőz- nek egymással. Az idén különös érdekességet nyújt e versenyben a 2 év előtti Ausztria-díj győztesé- nek „Mac G.“-nek a részvétele, mely már hetek óta e díj nagy favoritja. Mac G. classis ló, ezidő szerint határozottan legjobb négy éves flyer-ünk s tekintve a mértföldön aluli távolságu versenyekben tavaly mutatott kiváló formáit, bár accident el sem veszítheti a versenyt. Az idén Mac G. kétszer szerepelt már a nyilvánosság előtt. Először a bécsi tavaszi meetingen futott, itt azonban az akkor még conditiójának tetőpontján levő Blizzardtól szenvedett vereséget. Másodszor a pesti tavaszi meeting első napján az 1600 m-es Batthyány-Hunyady-díjban futott, azonban e neki meg nem felelő hosszabb távon erős küzdelem után Rother Stadlnak kellett az elsőséget átengednie. Esélyeit a holnapi versenyen ennél fogva ideí futásai is megerősik s így a Marchfeldi-díj 20,000 K-ja minden valószínűség szerint Mac G. zsákmánya lesz, míg helyre a Taral által lovagolt Beau méritét és Grey tick-et várjuk.

Jelöltjeink az egyes versenyekben a következők:

- I. Superba—Lancelot.
- II. Midshipman—Useful.
- III. Geständniss—Mauthner ist.
- IV. Mac G.—Beau merité.
- V. Tolbiac—Dorca.
- VI. Curry—Corea.
- VII. Gyöngyössy—Originell.

( ) Motorverseny a Jánoshegyen keresztül. A Magyar Motor-Kerékpározók Egyesületének sportbi- zottsága dr. Jordán Károly vezetésével autombi- lokon, motorkerekeken és pótkocsikkal tegnap tar- totta a június 2-iki hegymászó verseny utvonala- nak műszaki bejárását. Az ut kitünő állapotban van s csak egyes helyeken kell az illetékes hatóság támogatását kérni az ut javítását illetőleg, egyben elhatározták, hogy az egész utvonalon locsolni d. u. 3 órától kezdve éppen az éles fordulókra való tekintettel nem szabad, a végleges utvonala- t követendő: indulás a Szép Ilonától a Budakeszi uton a Szép Juhásznég, innen a Jánoshegyi-uton a Jánoshegyi vendéglő érintésével a Norma-fáig. A célvonalat oly jól választották meg, hogy a közönség 600 méteren keresztül láthatja a finisht, mely igen érdekesnek ígérkezik. A tiz értékes tisz- telefdíj, melyet a tiz legjobb időt elérő számára tüztek ki, igen sok versenyzőt fog a tizhez von- zani s így daczára az öt percenkénti indításnak, igen érdekes végküzdelmekre van kilátás. Nevezési zárlat június hó 1-én péli 12 órakor van. Nevezési díj 5 korona, mely Puch (Erzsébet-körút 48.) czi- mére küldendő. Elkészít nevezések a dupláját fizetik. A gyönyörű tiszteletdíjakat a versenyt meg- előző 3 nap Puch kerékpár-raktár kirakataiban az Erzsébet-körúton teszik közzé.

( ) Az első uszóverseny. Az idény első uszóver- senye a Magyar Uszó Egyesület rendezésében 1907 június 2-án a Szent Lukácsfürdő uszodájá- ban fog lefolyni. A változatosan összeállított pro- gramm mindenesetre összegyűjti uszóink javát s a versenyre kiirt vízipóló-mérkőzésre is több csapat készül. A versenyen a következő számok kerültek eldöntésre: Kezdők versenye 88 m. Junior mell- uszás 200 m. Ifjúsági staféta verseny 3x44 m. 400 m. főverseny. Plunging handicap. Melluszás handicap 88 m. Junior műugrás. Junior-verseny 88 m. Staféta-verseny 44 m. mell, 44 m. hát és 44 m. magyar tempóval. Junior-verseny 800 m. Handicap 44 m. Hátonuszás handicap 88 m. Középsiskolai tanulók handicapja 200 m. Vízipóló. A nevezések 1907 május 26 este 8 óráig Schu- bert Alfréd titkárhöz, VI., Teréz-körút 24 | a, Edi- son kávéház küldendők.

( ) A pozsonyi sportélet. A tavaszi szezonban a Pozsonyi Torna-Egyesület ligeti sporttelepén oly mozgalmas élet uralkodott, hogy hasonlót a mil- lenárius és margitszigeti pálya kivételével egyetlen sporttelep sem mutathat fel az országban. Bécsi, gráci, prágai s leginkább a budapesti egyesületek csapatainak vendégszereplései tették gazdaggá a PTE tavaszi programját s a pozsonyiak nevé- hez fűződik a Magyarországon először rendezett gyepphockey bemutatásának eseménye is. Jövő va- sárnapon a pozsonyiak nagy eseményre készülnek. A Budapesti Torna-Clubnak az utóbbi nemzetközi mérkőzéseken oly szenzációs diadallal szerepelt csapata látogat el Pozsonyba, hogy a PTE-vel erejét összemérje. A PTE ezen alkalomra értékes ezüstserleget tüzött ki a győztes csapatnak.

( ) Junior athletikai viadal. A Magyar Testgya- korlók Köre június 2-án d. u. 3 órakor az Erzsé- bet királyné-uton levő pályán országos junior- versenyeket rendez a következő számokkal: 1. 100 yardos síkfutás. 2. 120 yardos gátfutás. 3. 880 yardos síkfutás. 4. 220 yardos síkfutás handicap. 5. Távugrás. 6. Magasugrás. 7. Rudugrás. 8. Discos- dobás. 9. Súlydobás. 10. Gerelyvetés. — A ver- senyen a M. A. Sz. szabályai mérvadók. Nevezé- sek a Magyar Testgyakorlók Köre választmányához intézendők, VII., Wesselényi-utca 38.

( ) Galambloveszet a Margitszigeten. Az Országos Magyar Galamblovesz-Egyetel mai versenynapja nagy érdeklődés mellett folyt le a margitszigeti verseny- pályán, ahol előkei és nagyszánu közönség jelent meg. Gróf Apponyi Henrik tiszteletdíját gróf Keg- levich Miklós nyerte meg, a második gróf Zichy Kázmér, a harmadik gróf Apponyi Henrik lett. Az első tétverseny győztese lett gróf Keglevich Miklós, a második és harmadik gróf Apponyi Hen- rik, a negyedik Mocsonyi Antal. — A legköze- lebbi verseny holnap, szombaton lesz, amikor a Margitay-tiszteletdíj kerül döntésre.

( ) Nemzetközi lawtennis-verseny. Jövő hét ele- jén kezdődik meg a Magyar Athletikai Club nem- zetközi lawtennis meetingje, melyre a legkiválóbb külföldi versenyzők jelentkeztek. A külföldi egye- sületekkel hónapokon át folytatott tárgyalások végleges s váratlanul kedvező eredményét nagyban elősegítette az a hathatós agitáció, amelyet a legjobb magyar hölgyjátékosok, Madarász Margit és Cséry Katica a prágai nemzetközi tennis- versenyen kiéjtettek. Madarász Margit Razny cseh bajnokkal együtt megnyerte a vegyes né- gyest Prágában Wilding és Schneykalné ellen s az ő közbenjárása alapján a következők jelentkeztek a részvételre: Wilding, aki jelenleg egyike a legjobb játékosoknak a világon, Kreuzer testvérek, Németország legjobb erői, Wessely, Kinzl, Bertraud testvérek, Salm gróf s az angol Adams s esetleg Struwe br., egy kiváló orosz játékos. A hölgyek közül Mascha, Amende s a Klima nő- vérek tavalyi ismerősei a budapesti közönségnek.

Ezekhez járul a bécsiek teljes gárdája. A verseny díjazása szenzációt fog kelteni s méltó lesz nagy hírnevéhez. Díjakat adtak eddig József főherceg és Augustza főhercegnő a verseny védnökei, gróf Andrassy Géza, gróf Nákó Sándor, gróf Szá- páry Pál, herceg Esterházy Miklós, báró Vécsey Miklós, Haupt-Stummer Lipót, Cséry Lajos, Egyedi Artur, gróf Wenckheim Frigyes, Littke Ernő, Zsol- nay Miklós. A versenyek május hó 28-án kezdőd- nek a M. A. C. margitszigeti pályáin.

( ) Lovas-póló. A pólóversenyek 10-ik napján több mint 200 mágnás és mágnás hölgy jelent meg a nézőtérre. Angol és német csapat vegyc- sen mérkőzött a magyar Póló-club tagjaival. A verseny 4 órakor vette kezdetét a következő bes- osztással: pirosak voltak az angolok. Névszerint: W. Melles, Ritch H., Lawson Johnston, L. Shed- den, fehérek a magyarok: Sigray A., Károlyi L., Pallavicini Gy., Andrassy G. Az első mérkőzésnél bár gróf Sigray Antal ügyes játékával az első goolt már majdnem headta, a fél idő letelt és eredmény: 0:0. A második félidőben heves küz- delemmel folyt a játék. A két csapat ismét egyenlően 0:0-ra végzett. A harmadik mérkőzésnél gróf An- drassy Géza lovának lábát megütötték és ennek tud- ható be, hogy az angol csapat a magyaroknak két goolt adott. A negyedik mérkőzésnél helyre- hozták a magyarok a vereséget és Pallavicini György örgróf két goolt, gróf Andrassy Géza egy goolt ütött be az angolok kapujába. Végeredmény- képp 2:3 a magyarok javára. A versenyt megelőzte egy nyílt handicap, melyben Mrs Cardezza-díjért, mely 4 arany doboz, versenyzett az angol, német és magyar csapat. A díjakat gróf Pallavicini György, Windisch-Grätz herceg, Rohonczy Lőrincz és Flintsch német nyerték. Ezt követték tréfás játékok. — Labdaverseny, melynél az a győztes, aki a lapdát lóháton hajta be tudja ütni a kapuba. Győztesként Flintsch német került ki, második lett gróf Károlyi Lajos. A díj Augustza főhercegnő által adott serleg volt. Babaverseny. A győztesnek fel kell kapni a földön heverő alakok közül egyet és vele a ki- tűzött célhoz elsőnek kell megérkezni. Első lett Schedden, nyert egy ezüst serleget. Ezt követte a szivarverseny, mely abból áll, hogy a versenyzők vágatva érkeznek meg egy bizonyos ponthoz, hol több szivarok fekszenek, melyre rá kell gyujtaniok, visszaülve a lóra égo szivarral kell beérkezniök. Első lett Schedden, második Riitsch, harmadik Windisch-Grätz herceg. Holnap, szombaton lesz a versenyek utolsó napja, mely rendkívül érdekese- nek ígérkezik, gátversenyek, tréfás ponyv versenyek és ghymkana kerül bemutatásra. Ugyancsak an- golok, németek és magyarok mérkőznek. gróf Andrassy Géza különben mindent elkövet, hogy a versenyek érdekességét fokozza és a közönség érdeklődését felkeltse.

( ) A váczi sportegyesület tagjai Csongor és Tünde hajójukon bevezették az Ipoly folyót. Szobb- ról az Ipolynek a Dunába való betorkolásától in- dultak és két nap alatt értek Ipolyságra. Utjukban sok akadálytal kellett megküzdeniök. Néhol való- ságos tenger volt az Ipoly árterülete. Nem kevese- sebb, mint 11 malomzugón és négy halászgáton kellett átevezniök. Ipolyságon a honti sportklub vezetősége fogadta a vácziakat és ott tartózkodá- suk alatt az ő vendégeik voltak.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

A májusi esőzés országszerte sokat javított a vetések állapotán, úgy hogy ma már meg lehet ál- lapítani azt, hogy országos átlagban legalább jó közepes termést várhatunk. A legutóbbi tiz nap leforgása alatt a vetések állásáról három tudósítás jelent meg; az első a földmívelésügyi miniszte- rium tudósítónak jelentése alapján tette közzé; a miniszterium tudósítói nagyon kedvezőtlen színben tüntetik fel a mezőgazdasági helyzetet, tekintve, hogy még az esőzés bekövetkezte előtt tették meg jelentésüket. A második tudósítás a kormány felhiva- talos tudósítójától eredt, ez már valamivel ke- zedőbb terméskilátásokkal kecsegtetett. Legkompe- tensebb azonban az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek a tudósítói jelentései alapján ma köz- zétett jelentése a mezőgazdasági helyzetről, mert a tudósítók maguk is gyakorlati gazdák, akik sze- mélyes tapasztalatok alapján irták meg tudósítá- saikat. Ezek szerint a vetések állása nem a leg- kedvezőtlenebb s jó közepes termésre van kilátás. Az O. M. G. E. jelentését az alábbiakban kö- zöljük:

Arad. A hosszas szárazság után pünkösöd má- sodzaján végre megjött a várva-várt eső, ami a

vetésekre rendkívül jó hatással volt, úgy, hogyha májusnak még hátralevő része és június is elég csapadékos lesz, akkor még közepes termésre lehet számítani.

Baja. Kedvező időjárás, kellő időben elegendő eső a vetéseket látszólag megjavította, nálunk nincs panasz, a vetések kétharmad része szépen áll és jól fejlődnek, zab és tengeri nagyon jól állanak.

Debreczen. A pár napi eső a terméskilátásokra kedvező befolyással van.

Kaposvár. A legutóbbi háromnapos esőzés az egész kultúrát felvidítette s úgy az őszi, mint a tavasziak és a kapások erős fejlődésnek indultak. A nagy szárazság után a csapadék a növényzetet a végpusztulástól mentette meg. A kapások szintén erősen fejlődnek, a kukoricipára pedig különösen áldásos volt az eső.

Győr. A hét elején kiadósan esett az eső, ez az őszi vetéseken sokat segített, de különösen a tavasziakra kitünően hatott. A terméskilátások javultak és kedvező időjárás mellett türhető közepes termésre számíthatunk. A kapások látszólag javultak.

Kassa. A mostani esők után úgy az őszi, mint a tavaszi vetések feltünően javultak.

Léva. Az idő szép, kellemes, meleg jó eső volt az egész környéken, a három napos csapadékos idő jó hatással volt mindenre, sokat javult az őszi gabona, a tavaszi igen szép, a takarmányféle is sokat javult, ez idő szerint közepes termés várható.

Miskolc. Az őszi buzagabona az eső és meleg után sokat javult, különösen a buza, takarmányféle keveset ígér. Tavaszok többnyire szépek, de az őszi több helyen ki kell szántani, hol még meradt, az eső és meleg után szépen javul, ugyanarra, hogy a buza ára már jóval alábbszállott.

Nagybecskerek. Az egyelőre kielégítő esőzés után a jelenlegi derült, kedvező időjárás jó hatást gyakorol az összes vetésekre, minnek folytán a buza ott, ahol kilégítőbben állott, továbbra is fejlődésnek indult. Ha az időjárás továbbra is kedvező marad s a kalászképződés jól fog megindulni, a kilátások még javulhatnak is. A tengeri szépen kelt ki s jelenleg kapálás alá kerül. A zab szintén jól fejlődik, ugyszintén a tavaszi árpa és vetemények is.

Nagyszentmiklós. Több órai áldásos lassu esőnk volt, mely főleg a visszamaradt ősziakra hatott jótékonyan. A tavasziak, melyek az idő körülményeihez képest jobban is állottak, mint az őszi, szintén feljavultak. A tengeri szépen kelt, burgonya szintén.

Nagykanizsa. Utolsó napokban esőzés volt, de csak helyenként kielégítő és még kívánatos volna, hogy a vetések javuljanak.

Nagyvárad. Május 20-án az egész megyére kiterjedő eső volt, mely úgy a tavasziakra, mint az ősziakra kitünő hatással volt.

Nyiregyháza. Két napos jó eső egészen megváltoztatta és természetesen megjavította úgy az őszi, mint a tavasziaknál a terméskilátásokat. Késsé későn jött, de csaknem mindent pótolni látszik.

Nyitra. Az annyira óhajtott májusi esőből Nyitrának is bőven kijutott, sőt jég is esett, de kárt nem okozott.

S.-A.-Ujhely. Az őszi buzában közepes termésre van kilátás, a rozs silány, tavaszi vetemények fejlődésben.

Szatmárnémeti. Pünkösd hétfőjén 5-6 óra hosszúra tartó záporos eső volt, mely ugyan később csendes esővé vált, de azért két nap múlva teljesen felszáradt. Rétek, legelők és kapásnövények rég várták, de mégis idejében kapták ezt az esőt, a kalászosoknak azonban későn érkezett, mert ezek tenyészete igen elmaradt.

Szentés. A kedvezőre vált idő most már nagyon sokat segített a még megmaradt őszi vetésen, úgy hogy gazdáink biznak, hogy a buza közepes termést ad, árpa jó, tengerit most kapálják először, szépen kikelt.

Verecz. Viharos esőt kaptunk, mely a vetéseknek meg nem felelt. Buzavetések nagyon rosszak, úgy hogy 3 q-ás átlagtermés várható. Tavaszi vetéseknek és a kukoriczának egy jó eső kellene.

Zalaegerszeg. A hét vége felé beállott esőzés jótékonyan és üdítőleg hatott a növényzetre. A gabonák szépen fejlődnek. Szénatermés kevésbé jónak ígérkezik. A nagy takarmányszükség miatt a kisgazdák a buza és rozs egy részét zölden fektetik. A szőlő erősen fejlődik, a permetezés és kötözés felé közeledik.

Zenta. Pár napig volt csendes esőnk. A vetések javulnak. Zab és buza jól áll egészen. Tengeri szépen kikelt, az időjárás kedvező, az első kaszáláshoz hozzá fognak.

A Kassa-Oderbergi Vasút közgyűlése.

— Falk Miksa az új elnök. —

A Kassa-Oderbergi Vasút ma tartotta XXXV. évi rendes közgyűlést *Loisch* Ede elnöklété alatt. A közgyűlés elfogadta az igazgatóság jelentését, amelyből kiténik, hogy a társaság tiszta nyeresége az 1906. évben 7,655.100 korona 35 fillér volt, az 1905. évi 6,543.717 korona 10 fillérrel szemben. A közgyűlés a felmentvényt minden irányban megadta s az igazgatóságba *Mauthner* Izidort 2 évre, *Ormódy* Vilmost pedig egy évre beválasztotta. A közgyűlés után igazgatósági ülés volt, amelyen dr. *Loisch* Ede, az igazgatóság eddigi elnöke ismételte a legutóbbi igazgatósági ülésben tett nyilatkozatát, mel szerint magas korára való tekintettel az elnöki tisztséget továbbra nem láthatja el. Az igazgatóság az elnök ezen elhatározása felett mély sajnálatát jegyzőkönyvben fejezte ki és köszönetet mondott azért az odaadó munkásságért, amit eddig a társaság érdekében kifejtett.

Ezután az igazgatóság elnökévé egyhangulag dr. Falk Miksát választotta meg, aki az összeférhetetlenségi törvény következtében az igazgatóságból történt kilépése előtt, évek során át az igazgatóság elnöke és újból való belépése után ennek alelnöke volt. Alelnökké pedig *Gerhardt* Gusztáv udvari tanácsost választották meg.

A közgyűlés lefolyásáról tudósításunk a következő:

Ma délelőtt tartotta meg a cs. kir. szab. Kassa-Oderbergi Vasút XXXV. évi rendes közgyűlést *Loisch* Ede elnök vezetésével. Miután az elnök konstataálta, hogy a közgyűlésen 57 részvényes jelent meg több mint 23000 darab részvény képviselőben, üdvözölte a kormány képviselőiben megjelent *Hollán* Ernő min. titkár s a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte dr. *Kollár* Lajos és *Kunváry* Fülöp részvényeseket.

Az igazgatóság jelentéséből kiténik, hogy a lefolyt évben a vasút forgalma általában emelkedett s az üzleti eredményre kedvező befolyással volt. A zárszámadás szerint a tavalyi 22,960.140 kor. 72 fillér bevétellel szemben 15,305.040 kor. 37 fillér kiadás szerepel, úgy hogy az üzleti felesleg 7,655.100 kor. 35 fillért tesz, az 1905. évben elért 6,543.717 kor. 10 fillérrel szemben. Az előző évhez képest elért 2,567.010 kor. 83 fillérnyi többlettel szemben felmerült 1,455.627 kor. 58 fillérnyi többletkiadást főleg az 5:81 százalékkal nagyobb teljesítmény, továbbá a függő kölcsön növekedése s a kamatláb emelkedése, valamint az is okozta, hogy elavult és használhatatlan személykocsik helyett új kocsikat kellett beszerezni.

A forgalom a múlt év őszén váratlanul annyira megnövekedett, hogy a jelenlegi forgalmi eszközökkel, akadálytalanul nem is volt lebonyolítható. Ennek következtében árutorlódás következett be s az áru felvételt időnként be is kellett szüntetni. A fokozódó nehézségek csakis a régóta kilátásba vett beruházások, nevezetesen a zsolnai-oderbergi vonalrészben a második vágány megépítése által volna megcsinálhatók. Ez irányban már régóta folynak a tárgyalások, de eddig még nem vezettek eredményre. A pálya teljesítő képességét továbbá a régi mozdonyok kiselejtezésével és újak pótlásával igyekeztek pótolni. A lefolyt évben a társaság a pályájához csatlakozó rózsahegy-környezeti helyi érdekű vasutal a szokásos feltételek mellett üzemi zerződést kötött. A 765.100 korona 35 fillér üzleti felesleg annyiban volt kielégítő a részvényes kötvénytörke kamatozására, hogy az állami kamatbiztosítást az osztrák vonalra a társaság igénybe sem vette, mert még 920.882 korona 51 fillér tiszta jövedelem éretett el, míg a társaság magyar vonalain összesen 87.673 kor. 10 fillér vételtet igénybe a m. kir. államkincstártól.

A felügyelőbizottság jelentését dr. *Hauser* vezértitkár olvasta föl, amelyet a zárszámadásokkal és évi jelentéssel együtt a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett s a felmentvényt minden irányban megadta.

Vége a választások következtek: A kilépő *Havany-Deutsch* Béla és dr. *Stiller* Mór igazgatósági s dr. *Szelényi* Aladár felügyelő-bizottsági tagokat újból választotta meg. Az igazgatóság kiegészítésül *Mauthner* Izidort 2 évre, *Ormódy* Vilmost pedig egy évre választották meg. *Kunváry* Fülöp elismerő és köszönő szavaival a közgyűlés véget ért.

A közgyűlés után követő igazgatósági ülésen a társaság elnökévé dr. *Falk* Miksát, alelnökévé pedig *Gerhardt* Gusztávot választották meg.

Kereskedelmi szerződéses tárgyalások a balkán-államokkal. Amint megírtuk, a balkán államokkal megkezdett kereskedelmi szerződéses tárgyalásokat május végére halasztották. A balkán államokban, úgy Szerbiában, mint Bulgáriában és Romániában minden áron azon vannak, hogy a monarchiával a kereskedelmi szerződések megkötődjenek. Szófiából jelentik ugyanis, hogy a bolgár miniszterelnök értekezett a külügyminiszterrel és a pénzügyminiszterrel, továbbá a szerződési tárgyalásokra kijelölt delegátusokkal. Főképpen arról van szó, hogyan lehetne Magyarországot állategészségügyi egyezmény kötésére bírni. A szerb és román kormányok törekvése is az, hogy legalább az állathatározatra vonatkozó rendelkezéseiket vonják vissza egyelőre a magyar és osztrák kormányok, mert ez nagy sérelmet jelentene úgy a szerb, mint a román állatkereskedelemnek.

Pénzügyi hírek. *Néptakarékpénztár r. t. Kaposvárott* 200.000 korona alaptőkével új bank van alakulóban. — *Zsolnai hitelbank r. t.* 300.000 koronával új pénzügyintézet alakult Zsolnán. — *Szegedi gazdasági és iparbank r. t.* cím alatt 300.000 korona alaptőkével új bank van alakulóban. — *Pécel és vidéke tkptár r. t.* cég alatt 100.000 koronával Pécel községben új pénzügyintézet alakult. — *„Pescana“ gazd. és hitelintézet* cím alatt Pészakon (Torontál m.) román nemzetiségi pénzügyintézet alakult. — *Vári-i népbank r. t.* cím alatt 100.000 koronával új intézet alakult. — *Nagyszőlősi általános tkptár r. t.* cég alatt 200.000 koronával új r. t. alakult. — *Arad-Csani gazdasági tkptár* 2 millió korona alaptőkéjét 5000 drb. 400 kor. névértékű részvény kibocsátásával négy millió koronára emeli fel. A művellet keresztülvitele után az intézet saját tőkéi 7 millió koronát fognak kitenni. — *Komáromvidéki tkptár* 200.000 korona alaptőkéjét 300.000 koronára emeli fel 250 drb. 400 kor. névértékű részvény kibocsátása által. — *intézet* 1 millió saját vagyonnal bír. — *Nagyvárad tkptár r. t.* 600.000 koronás alaptőkéjét 1,200.000 koronára emeli fel. 3009 drb. 2000 kor. névértékű, 4000 kor. árfolyamu részvény által. Az intézet saját vagyona 2 1/2 millió korona. — *A Biharmegyei keresk. ipar- és terményhitelbank* Nagyváradon 630.000 koronás alaptőkéjét 900.000 koronára emeli fel a tartaléktörke részben felhasználása és 750 drb 300 kor. n. é. részvény kibocsátása által. Az intézet saját vagyona körülbelül 2 millió. — *Délmagyarországi gazdasági bank Temesvár* 1 millió korona alaptőkéjét 2 millióra emeli fel 5000 drb 200 kor. n. é. 260 kor. árf. részvény által. — *Győri általános tkptár* június 3-án közgyűlést tart, melyen 500.000 koronás alaptőkéjét 800.000 koronára határozza fel emelni. 1500 drb 100 kor. n. é. új részvény kibocsátása által.

Az államvasuti beruházások. A vasuti beruházásokra fölvetett százmillió kereskedelemügyi budget-tételből közelébb már megkezdődnek az építkezések. *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter rendeletéből ugyanis több nagyszabású építkezés kerül legközelebb munkába, amely építkezések költségei közel 53 millió koronára rugnak. Ezek között van a *balatonvidéki vasút* építése 18 millió korona költséggel, a *komárom-érsekújvári vasút egy része* 7 millió és a *székely vasutak* kiépítendő vonala 18 millió korona költséggel. Ezekre a nagyszabású építkezésekre a versenytárgyalási határnapok sűrűn egymásután vannak kitéve május 28. és 29. napjain, amikor a beérkezett ajánlatokat fel fogják bontani.

Románia gazdasági helyzete. Romániában a parasztlázadás után a gazdasági helyzet nem olyan aggasztó, amilyennek azt az európai sajtó eleinte feltüntette. *Turn-szeverini* értesítés szerint a parasztlázadás hatása kevésbé mutatkozik olyan károsnak következményeiben, mint ahogy attól tartottak. A romániai vetések állásáról eddig érkezett hírek sem felelnek meg a valóságnak, mert jó közepes termésre van kilátás. A lázadás folytán a parasztnak maguk és a lakosságnak kevésbé vagyonos osztálya egyáltalán nem szenvedett kárt, mert hisz ez volt a lázadó. Sőt a turnszeverini kertület nagybirtokosainál is sokkal kisebb volt a veszteség, amint amilyenre azt eleinte becsülték, amennyiben a gabona legnagyobb részét elhordták, még a gazdasági épületek felgyújtása előtt. A gabonát a lázadók

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ

Igmandi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székeszékletben szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Kizárólag Komáromban.

a zavargások elnyomása után a büntetéstől való félelemből ismét visszafoglaltatták a tulajdonosoknak.

A kereskedelmi körök az üzletmenet teljes pangása alatt egyideig szüneteltek, mivel a parasztnak a kerület főbb városaiba való berándulása tiltva volt. Az országos vásárok sem voltak megtarthatók, aminek következtében a bevételeknek egy nagy része elesett. Ez a körülmény már annál is inkább kellemetlen volt, mert a kisebb kereskedőknek legnagyobb része aránylag nagy váltóhitelet kénytelen igénybe venni. Ellenben a pénzügyet, ott ahol szükségesnek mutatkozott, elnézők voltak és priongációkat engedélyeztek. Miután a kedélyek ismét lecsillapultak és ismét visszatér a bizalom: a kereskedők bevételei is emelkednek, ami az általános szükséglet fedezésére vezethető vissza, úgy, hogy a gazdasági és pénzügyi viszonyok immár rendezetteknek tekinthetők.

A szombathelyi takarékpénztár csődje. Az „Egyetértés” annak idején bővebben foglalkozott a szombathelyi takarékpénztár zavarával s megírtuk azt is, hogy a takarékpénztár ellen a hitelezők csődöt kértek. E csődüggyben — mint értesülünk — tegnap tartotta meg a kir. törvényszék a felszámolási tárgyalást. Bejelentettek összesen 1.442.931 korona követelést. A csődösszegmondok az első osztályba tartozó követelések közül kifogásolt 1.021.430 koronát, valódinak ismert el 407.687 koronát. A második osztálybeliek közül kifogásolt 11.408 koronát, valódinak ismert el 2409 koronát. Itt említjük fel, hogy a csődleltározás eredményeképp az intézetnek 228.000 korona aktívája van, ebből 110.000 korona a másik Udvary-féle pénzügyet, a Vas-Zalamegyei takarékpénztárral szemben áll fenn s az ezáltal fizetendő kvótától függ, hogy ebből mennyi fog megtérülni, a 228.000 koronából fennmaradó 118.000 korona pedig nagyrészt kétes követelésekből áll, amelynek csak felerésze lesz behajtható.

A Folyamhajózási r.-t. közgyűlése. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság igazgatósága ma ülést tartott, melyen véglegesen megállapította a kereskedelemügyi miniszter által már jóváhagyott 1906. évi mérleget s elhatározta, hogy az évi rendes közgyűlést június 27-én, délelőtt 10 órakor fogja megtartani. Az igazgatóság a közgyűlésnek 925.984 K 24 fillér leírását, 20.110 K 30 fillérnek a biztosítási alapra való fordítását, továbbá az elmult üzletévre részvényenkint 9 korona, vagyis 4 $\frac{1}{2}$ % osztalék kifizetését fogja indítványozni. Ez az osztalék az elmult évben fizetett osztalékkal azonos.

A pozsonyi kamara és az olcsóbb vasuti viteldijak. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara már régebben mozgalmat indított az iránt, hogy Budapest és Pozsony között a kereskedelemügyi miniszter olcsóbb vasuti viteldijakat állapítson meg. A kamara a kereskedelmi miniszter előtt most felújította azon 1899. óta állandóan hangoztatott kívánságát, hogy Pozsony városa és a kamarai kerületet képező nyugati és északnyugati országúrsz Budapest fővárosával olcsóbb vasuti menetdíjak életbeléptetése által szorosabb összeköttetésbe hozassék. A kamara ezúttal is kimutatja, hogy az államvasutak által eddigelig hangoztatott azon ellenetés, mintha az olcsóbb menetdíjakat az osztrák utazók vennék igénybe, helyt nem álló, de azon nemzeti és gazdasági érvek mellett, melyek az ország nyugati részének a fővárosához való közelebb hozatala mellett szólnak, ilyen ellenetés helyt sem állhat.

A nemzetközi sütőipar-kiállítás megnyitása. A nemzetközi sütőipar-kiállítás — mint már megírtuk — e hó 28-án nyílik meg. Az ünnepélyes megnyitáson részt vesznek József főherceg és Augustia főhercegnő, a kiállítás védnökei s Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, a kiállítás diszelnöke. A megnyitó ünnepély programja a következő: Délelőtt 11 órakor gyülekezés az iparcarnok főbejárata előtt. Pont 11 órakor a kiállítás előkiszágotja üdvözli a meghívott vendégeket és ismertetvén a kiállítás célját, felkéri Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert a kiállítás diszelnökét, hogy a megnyitás iránt intézkedjék. Kossuth Ferenc diszelnök üdvözli a főhercegi párt és fölkéri a védnököt a kiállítás megnyitására. József főherceg megnyitó beszéde. Köszönet a kiállítás területén és pedig először az iparcarnokban, azután a szabadban, a rózsaligetben keresztül.

Gazdák és a hadsereg-ellátás. A gazdatársadalmi szervezetek évek óta sürgetik azt, hogy a hadsereg élelmiszer-szükségleteinek beszerzése, szemben a közvetítő kereskedelemmel, közvetlenül a gazdáktól való vásárlás útján eszközöltessék. Most a honvédelmi és közös hadügyminiszter átiratilag értesítette a földmivelésügyi minisztert, hogy az összes élelmiszeri raktárak már elkészítették jövő évi szükségleteik jegyzékét s azt az egységárak és szállítási feltételekkel együtt a gazdákkal való legszélesebb meghirdetés végett az összes gazdasági egyesületekhez megküldötték. A földmivelésügyi miniszter föl hívja a gazdasági egyesületek figyelmét arra, hogy közöljék tagjaikkal az élelmiszeri raktárak szükségleteit, hogy az érdekelt gazdák eladásra való készleteiket értékesíthessék.

Az Iparegyesület a győri kamara felavatásán. Már többször megírtuk, hogy a győri kereskedelmi és iparkamara székházát e hó 26-án avatják fel. Az ünnepélyen az Országos Iparegyesületet Gelléri Mór igazgató fogja képviselni.

Kendergyár az ecsedi lapon. Az ecsedi lap alsó részén Bórvylen nagyszabású kendergyár kezdte meg működését. A gyár tisztán az ecsedi lapon termelt kender dolgozza fel s már kezdetben 300 munkást foglalkoztat. Az ecsedi lap különösen alkalmas a kendertermelésre és a kigazdák oly érdeklődéssel fogtak a termeléshez, hogy a gyár előreláthatólag első lesz az országban.

Magyar kereskedelmi kamara Berlinben. Berlinben magyar kereskedelmi kamara van alakulóban. A kamara nemcsak a kereskedelmet és ipart akarja Magyarországon és Németország között emelni, hanem különös súlyt fektet arra, hogy a német kereskedők és iparosok a magyar viszonyokról hiteles tudósítások útján kellőleg felvilágosítottassanak. Német körökben nagy érdeklődéssel kísérik a magyarok akcióit, melynek előmunkálataival a magyar kereskedelmi egyesület foglalkozik.

Osztrák vasgyártmányok tarifafelemelése. A bécsi vasbánya- és gépgyár-tulajdonosok egyesülete felírt a vasuti miniszteriumhoz a vas- és vasgyártmányok tarifafelemelése ellen. Kifejti a memorandum, hogy az osztrák vas- és gyáripar elveszti versenyképességét és úgy az orosz, mint a magyar vasgyártmányok könnyű szerrel fognak konkurrenciát csinálni az osztrák iparnak Ausztriában.

A Gazdatisztai egyesület évkönyve. A Magyar Gazdatiszták és Erdőszték Országos Egyesülete most adta ki az elmult évi működéséről szóló évkönyvét, melyet az egyesület ügyvezetője Jeszenszky Pál állított össze. Az egyesület az elmult évben igyekezett az okleveles és nem okleveles gazdatiszták közötti érdekellentéteket végleg elsimítani s kérelmezte a már teljes hatályba lépett gazdatisztai minősítésről szóló 1900. évi XXVII. törvényzikknek a nem okleveles gazdatisztákra vonatkozó rendelkezései olyaténképpen való enyitését, hogy a törvény életbeléptekor tényleg gyakorlati terén működő nem okleveles gazdatisztáknek a földmivelésügyi miniszterium még ez évben adjon alkalmat a gyakorlati gazdatisztai szakvizsga letételére. Lépéseket tett az egyesület illetékes helyen a gazdatisztai jogviszony további szabályozása tekintetében, ugyiszint a kötelező gazdatisztai nyugdíjazás ügyében is s kérelmezte a földmivelésügyi kormánytól, hogy a gazdatiszták agkori nyugdíjbiztosítását törvényes uton szabályozza. Mozgalmat indított az egyesület a gazdatiszták gyermekeinek befogadására és ellátására alkalmas internátus létesítésére is. Foglalkozott az egyesület a gazdasági szakoktatás reformjával, közreműködött új gazdatisztai körök létesítésénél, segélyalapjából pedig több segélyre szoruló állás nélküli gazdatisztát és azok árvaít és özvegyeit jelentékeny összeggel gyámoltotta.

Vásáregedélyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Torontál vármegye területéhez tartozó Zichyfalva községben a minden évi április 4-ére és október 15-ére eső országos vásárok ezenül állandóan olyképen tartassanak meg, miszerint azon esetben, ha fentnevezett határnapok nem vásárnapra esnek, hanem hétfő, kedd, vagy szerdára, akkor a határnapokat megelőző vásárnapon, ha pedig a határnapok valamelyike csütörtök, péntek vagy szombati napra esik, úgy a következő vasárnapon tartassanak meg.

Házalókereskedés eltiltása. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, Vas vármegye által a házalókereskedésnek Körmen, Czeldömök, Jánosház, Németújvár, Pinkafő és Rohonc községek területére való eltiltása tárgyában alkotott szabályrendeletet jóváhagyta.

Pénzügyeti körzet közgyűlése. A Magyarországi Pénzügyeték Országos Szövetsége Békésmegyei bizottsága május 26-án, vasárnap d. e. 10 órakor tartja közgyűlését a Szövetség központja és az Aradi ipar- és kereskedelmi kamara kiküldötteinek részvételével a Békéscsabai Kaszinó nagytermében. A gyűlés főbb tárgyszorozata: A váltóóvás reformjának kérdése, a magánkölcsonök konverziójának kérdése, közérdekű kérdések, egyöntetű kamatláb kérdése, a Szövetség választott bírósága, a kis jelzőkölcsonök olcsóbbá tételéről, a Békésmegyei bizottság területén működő hitelszövetkezetek ügye, stb.

Pótvásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Bihar vármegye területéhez tartozó Komádi községben a folyó évi április 19. és 20-ikára esett, de elmaradt országos vásár helyett május 31-én és június hó 1-én pótvásár tartassék.

Elvi határozatok iparügyekben. A minisztertanács legutóbb kimondta, hogy a kereskedő által segédjével szemben kötbér megfizetése iránt támasztott követelés elbírálása az ipartörvény 176 §-a alapján az iparhatóság hatáskörébe tartozik. — A kereskedelmi miniszter legutóbb két elvi határozatot hozott. Az egyikben kimondta, hogy a városi szabályrendeletben a hirdetés joga csak a város tulajdonát képező vagy közterületekre korlátozható. A másikban azt mondta ki, hogy kiskorúak nevében és javára, azok korára való tekintet nélkül, lehet ipart üzni.

Vásárváltozások. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Szabolcs vármegye területéhez tartozó Nyírbátor községben a május 30-ára eső országos vásár ez évben kivételesen június 6-ikán tartassék meg. — Továbbá, hogy a Bihar vármegye területéhez tartozó Berettyó-újfalú községben a május 30-ára eső heti vásár május 29-én, — hogy a Somogy vármegye területéhez tartozó Tat községben a június 2-ára eső országos vásár június 4-én, a szeptember 21-ére eső országos vásár pedig kivételesen szeptember 20-án és végül, hogy a Szepes vármegye területéhez tartozó Lőcsé sz. kir. rend. t. városban október 16-ikára eső országos állatvásár ez évben kivételesen október 17-én tartassék meg.

A szőlősgazdák németországi tanulmányútja. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete július hó folyamán tanulmányutat rendez Németország kiválóbb szőlőtelepeinek megtekintése, valamint a német borértékesítési viszonyok tanulmányozása végett. A tanulmányuton résztvevők, terv szerin megtekintik a müncheni és stuttgarti városi borpinczákat a manheimi kertészeti kiállítást a heidelbergi szőlőkert a deidesheimi pinczeszövetkezeteket, az oppenheimeri hercegi szőlészeti és kertészeti intézetet a reingau szőlőskerteket, a wiesbadeni városi borpinczét valamint a frankfurti a moseli és triervidéki szőlő és pinczegazdaságokat. A tanulmányút két hetet vesz igénybe. Eddig már is számos kiváló magyar szőlősgazda jelentette be részvételét.

Hajózási ügyek. A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság közli, hogy Budapest állomását (jobb és balparton) az árvíz miatt megszüntetett árufelvétel e hó 25-én ismét megnyitja.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékként nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB

ÖVSZEREK

Gummi és halbólgy, 30% engedmény tucatonként 1-10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-5 frt. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Önkéntes birói árverés.

Néh. Markbreit Adolf hagyatékához tartozó tiszavárkonyi uradalomban az u. n. számtartó tanyán és illetve Tiszavárkony községben f. hó 27-én délelőtt 8 órakor önkéntes árverésen fognak eladtni: ökrök, tinók, tehének, juhok, lovak; szalmanemtek, gazdasági gépek s eszközök és butorok. Az érdeklődők az ingóságokat megtekinthetik. Az esetleg Budapestről leutazókat kocsivárja a tiszavárkonyi délutáni vonatnál.

Dr. Pap József

hagyatéki zárgondnok
Budapest, IV., Kötő-utca 2-4.

A száraz
sen olcsóbb
nem tud me
folytatja a v
laton kötött
telefon a vé
vetkeztében
napok esőze
ken és főleg
volt, olyan
lényegesen
naphoz októ
évi májusi t
drágábbak.

Az egy
szombati zá
táblázat mu

májusi buza
októberi buza
októberi rozs
októberi zab
májusi tenger
júliusi tenger

Ifj MECHLOVITS TIVADAR
 mű- és czimfestő
 kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
 TELEFON 66-72

Csekély havi részletfizetésre

2 kor. -tól kezdve szállítunk.
 Önműködő és egyéb hangszereket

rendkívül mérsékelt árakon

Aufrecht és Goldschmied

Budapest, VI., Andrássy-ut 17. sz.
 Tesők hangszere árjegyzékünkkel kéri, mielőtt megrendelést bízhat megtenni.

Nászajándékok és ezüstlakodalmi ajándékok

Rothauser M. Ignác és Fia
BUDAPEST,
 Deák-tér 6. Anker-udvar
 Király-utca sarkán.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

Gabonátözsde.

A szárazság ismét kísért. Daczára a lényegesen olcsóbb külföldi jegyzéseknek a vidék csak nem tud megbarátkozni az olcsóbb árakkal és folytatja a vételleket. Kezdetben még a tegnapi zárlaton kötöttek üzleteket, később azonban a vidéki telefon a vételmegbízásokat közvetítette, minek következtében a hangulat szilárdra fordult. Az utóbbi napok esőzései csak részben segítettek a vetésen és főleg a tavasziakon. De ezeknek is kevés volt, olyannyira, hogy délután a zab és tengerik lényegesen megszilárdultak. Egyenlegként a tegnaphoz októberi buza 36, júliusi tengeri 24, jövő évi májusi tengeri 34 és októberi zab 24 fillérrel drágábbak.

Az egyes gabonafajok mai záróárfolyamait a szombati zárlathoz összehasonlítva a következő táblázat mutatja:

	19-én	21-én	22-én	23-án	24-én	
májusi buza	18.74	19.80	—	—	—	—
októberi buza	19.74	20.80	21. —	20.76	21.12	+ .36
októberi rozs	16.60	17.12	17.44	17.42	17.56	+ .14
októberi zab	13.36	14. —	14.04	14. —	14.24	+ .24
májusi tengeri	11.44	11.74	11.92	12.08	12.32	+ .24
júliusi tengeri	11.56	11.82	12.16	11.90	12.24	+ .34

Különbözet
 + több
 — kevesebb

Felmondaiott ma 500 mm. buza, 1500 mm. rozs, 11.000 mm. tengeri és 1000 mm. zab e hó 29-én leendő átvételre.

Készbuza mérsékelt kínálat és jobb vételkedv mellett kellemes irányzatú volt. Elkelt mintegy 23000 mm. buza, eleinte 10 fillérrel drágább, utóbb változatlanul tartott árakon. Legdrágábban 21.40 koronán tiszavidéki 500 mm. 80 kgos és legolcsóbban 18.50 koronán bácskai 100 mm., 75 kgos üszkös buza adódott el. Rozs élénk kereslet mellett 30—40 fillérrel drágább és mintegy 12000 mm. forgalom mellett budapesti paritásra 16.30 koronáig elhelyezhető. Árpa el van hanyagolva, zab gyenge forgalom mellett tartott, míg új tengeri gyenge érdeklődés mellett szilárd.

Határidők csendes kezdet után véleményes vásárlásokra szilárdultak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 k. 21.40 K, 1000 mm. 81 k. 21.40 K, 200 mm. 81 k. 21.20 K, 100 mm. 80.5 k. 21.10 K, 800 mm. 80 k. 21.30 K, 500 mm. 80 k. 21. — K, felső, 100 mm. 80 k. 21. — K, 100 mm. 80 k. 11. — K, 100 mm. 80 k. 21. — K, 200 mm. 80 k. 21. — K, 450 mm. 80 k. 20.95 K, 250 mm. 80 k. 20.95 K, 300 mm. 79.5 k. 20.95 K, 200 mm. 79 k. 21. — K, 600 mm. 80 k. 20.95 K, 300 mm. 79 k. 20.90 K, 100 mm. 79 k. 20.80 K, 1000 mm. 78 k. 20.60 K, 100 mm. 76.5 k. 19.90 K, 200 mm. 79 k. 20.80 K, mind három hónapra.

Fejérmegyei: 1000 mm. 76 k. 20. — K, 200 mm. 76 k. 19.85 K, 200 mm. 76 k. 19.30 K mind három hónapra.

Pestmegyei: 100 mm. 78.5 k. 20.70 K, 100 mm. 79.5 k. 20.60 K, 100 mm. 79.5 k. 20.60 K, 200 mm. 79 k. 20.60 K, 100 mm. 78.5 k. 20.70 K, 150 mm. 78 k. 20.20 K, 200 mm. 78 k. 20.35 K, 100 mm. 77 k. 20.10 K, 100 mm. 76 k. 20.10 K, mind három hónapra.

Tolnai: 3000 mm. 75.6 k. 19.90 K, 2000 mm. 7.48 k. mind három hónapra.

Bácskai: 100 mm. 75.5 k. 20.10 K, 250 mm. 77 k. 20. — K, 100 mm. 75 k. 18.50 K, mind három hónapra.

Törökbecsei: 2000 mm. 75.5 k. 20.30 K, három hónapra.

Ó-Becsei: 4200 mm. 74.5 k. 19.70 K, három hónapra.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 79 k. 20.20 K, három hónapra.

Rozs. 400 mm. 16.30 K, 500 mm. 16.10 K, 5000 mm. 16. — K, készpénzfizetés mellett, 450 mm. 16.40 K, május 33. szállításra, 500 mm. 16.65 K, 400 mm., 100 mm. 15.95 K, 100 mm. 15.80 K, 100 mm. 15.90 K, 200 mm. 15.90 K, 400 mm. 16 K, 500 mm. 15.50 készpénzfizetés mellett paritásra.

Zab. 100 mm. 16.60 K, 100 mm. 16.30 K, 200 mm. készpénzfizetés mellett paritásra.

Tengeri. 100 mm. 12. — K, mind készpénzfizetés mellett, paritásra.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. május 22-től május 23-ig.

	Érkezett;	Elszállított;
Buza	33995	102
Rozs	1243	6843
Árpa	1699	243
Zab	2336	—
Tengeri	23617	30
Liszt	938	14469
Korpa	—	2435

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza októberre 10.35, 10.52, 10.46, 10.52, 10.50.
 Rozs októberre 8.74, 8.80, 8.74, 8.80.
 Zab októberre 7.04, 7.01, 7.04.
 Tengeri júliusra 6.13, 6.15, 6.07, 6.11.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre — — — — — 10.52—10.54
 Rozs októberre — — — — — 8.79—8.80
 Zab októberre — — — — — 7.02—7.04
 Tengeri júliusra — — — — — 6.12—6.13

Délutáni forgalom.

Délután az árak még pár fillérrel emelkedtek.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza	10.56—10.57
októberi rozs	8.77—8.77
októberi zab	7.09—7.10
júliusi tengeri	6.17—6.18

Terménytözsde:

Szesztözsde.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám üzleti jelentése:

Budapesti zárlatjegyzés:

Nagyban kicsinyben koronákban

Finomított szesz adózva	155. —	158. —
" adózatlan	56. —	59. —
Élesztőszesz adózva	—	—
" adózatlanul	—	—
Nyersszesz adózva	154.50—	157. —
Denaturált szesz	43. —	45. —

Ertéktözsde.

A mai börze, kedvezőtlen külföldi tudósítások hatása alatt, gyengébb irányzattal nyílt meg. Később némi vételkedv jutott kifejezésre osztrák bankrészvényekben, mire az alapirányzat is megszilárdult. A déli tözsde kedvezőbb tudósításokra barátságosabb volt, a forgalom azonban nem öltött nagyobb arányokat, mert a spekuláció a közeledő ultimóra való tekintettel tartózkodóan viselkedett. A helyi értékek piacza igen kedvező képet nyújtott, amennyiben élénk üzlet mellett egyes értékek tetemesen emelkedtek. Az összes téglagyárak részvényei iránt élénk érdeklődés mutatkozott és jóval magasabb árfolyamon záródnak. Drasche téglá 5, ujlaki téglá 10, kőbányai téglagyár 20 koronával emelkedtek. Nagyobb vételkedvben részestültek továbbá a Budapesti gőzmalom részvényei, melyek 100 koronával magasabb árfolyamon kerültek ki a forgalomból. Ganz-féle vasgyár 50 koronával javították jegyzésüket.

Előtözsde.

Az előtözsde alacsonyabb külföldre kissé elgyengült.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 661. — 662.25, Magyar hitelbank 761.75—762.75, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank — — — — —, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 484.75 — — — — —, Osztrák-magyar államvasut 677.50—678. —, Déli vasut 126. — 126.50 Rimamurányi vasmű 547.25—547.50, Magyar koronajáradék 94. — — — — —, Közúti vasut 543.50 — — — — —, Városi villamos vasut — — — — —, Orosz járadék — — — — —, Hazai bank — — — — —.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 661. — 661.50, Magyar hitelbank 762. — 762.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 499. — 500. —, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 485. — 486. —, Osztrák-magyar államvasut 678. — 678.50, Déli vasut 126.50—127. —, Rimamurányi vasmű 547. — 547.50, Magyar koronajáradék 94.05—94.10, Magyar aranyjáradék 111.75—112. —, Közúti vasut 543.50—544. —, Városi villamos vasut 294. — 295. —.

Déli tözsde

A déli tözsde berlini vásárlásokra kissé megszilárdult.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 660.75—662. —, Magyar hitelbank 761.75—762.25 Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 498.50—499. —, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 584. — 585. —, Osztrák-magyar államvasut 677.50—678. —, Déli vasut 127. — 127.50, Rimamurányi vasmű 546. — 547.25, Magyar koronajáradék 94. — — — — —, Magyar aranyjáradék — — — — —, Közúti vasut — — — — —, Városi villamos vasut — — — — —, Orosz járadék — — — — —, Hazai bank 285.25—286.50

WIKUS CSOKOLÁDEGYÁR
 BUDAPEST
 IV. DEÁK FERENCZ UJTOZA 12.

WIKUS TÁTRA TEJCSOKOLÁDE
 WIKUS CACAOPOR

Salgótarjáni kőszénb. —, Konvertált sorsjegy —, Kereskedelmi bank 34.30 34.35 Magyar agrárbank —

Helyi értékekben kötetett: Salgó —, Ujlaki téglá 335-340, Danubius 229.—, István téglá —, Drasche 534.—, Budapesti gőzmalom 1503-1544, Ganz 2850-2900.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 662.—662.50, Magyar hitelbank 762.—762.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 499.—500.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.—486.—, Osztrák-magyar államvasut 678.—678.50, Déli vasut 127.—128.—, Rimamurányi vasmű 547.—547.50, Magyar koronajáradék 94.05-94.10, Közúti vasut 543.50-544.—, Városi villamos vasut 294.—294.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 3-4, nyolcz napra 6-8 K. Junius végére 16-18 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde alacsonyabb berlini jegyzésekre gyengébb volt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 661.75-661.—, Magyar hitelbank 762.—761.25, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II kib. —, Osztr.-m. államvasut 677.50-678.—, Déli vasut 127.—127.50, Rimamur. vasmű 546.50—, Magy. koronajáradék —, magy. aranyjár. —, Közúti vasut —, Városi villamos vill.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 661.—661.50, Magyar hitelbank 761.50-761.75, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 498.—500.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.—486.—, Osztrák-magyar államvasut 677.50-678.—, Déli vasut 127.50-128.—, Rimamurányi vasmű 546.50-547.—, Magyar koronajáradék 94.05-94.10, Magyar aranyjáradék 111.75-112.—, Közúti vasut 543.50-544.—, Városi villamos vasut 294.—294.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, május 24. (Az Egyetértés távirata.) Buza: Tiszavidéki 10.65-11.20, bánati 10.25-10.85, mosoni és az őrvideki 10.15-10.55, tótfelvidéki —, marchfeld —, K. Rozs: Tótfelvidéki 8.50-8.70 K, csepelzigei 8.45-8.60, pestmezei 8.55-8.75, külön-

féle magyar —, osztrák 8.40-8.65 K, Arpa: tótfelvidéki —, déli vasuti —, tiszavidéki — K. Magyar tengert: 6.50-6.75 K, cinquantin — K. Magyar közepes zab: 8.50-8.70 K, elsőrendű 8.60-8.80, válogatott 8.75-9.05 K.

BÉCSI ÉRTEKTŐZSDE.

Bécs, május 24. (Az Egyetértés távirata.) A new-yorki tőzsde ujabbi lanyhasága és az orosz járadékok érzékeny árfolyamhanyatlása a mai előtőzsdét kedvezőtlenül befolyásolta, úgy hogy a tegnapi nap barátságos hangulata után ma ismét kedvetlen irányzat uralkodott. A realizálások a termés-valószínűség kedvező megítélése következtében szűk keretben mozogtak. A hitelrészvények árfolyama változatlan maradt, a többi jegyzett értékek pedig jelentéktelen árfolyameltéréseket mutatnak. Az alpesi bányarészvények és török sorsjegyek jelentékeny áreszkendést szenvedtek. Az üzleti forgalom csekély maradt. A kedvetlen irányzat az előtőzsdé végéig uralkodó maradt, jellehet jelentéktelen érkeztek a budapesti gabonátőzsde ujabbi áremelkedéséről. Járadékok és valuták üzletelenek maradtak.

11 órakor záródnak:

Osztrák hitelr. 661.50, Magyar hitel 763.—, Allamvasut 677.75, Déli vasut 126.—, Alpesi bányarészvény 596.25, Rimamurányi 546.—, Májusi járadék 98.40, Magyar koronajár. 93.95, Orosz érték —, Török sorsjegy 188.25, Német márka 117.71, Prágai vasmű —, Unio-bank —, Laenderbank —, Bankverein 542.50, Elbavölgyi —, alpesi bánya —.

A déli tőzsde lanyha irányzattal nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 661.75, Magyar hitel 763.—, Landerbank 447.—, Unio-bank 564.—, Allamvasut 677.75, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 125.75, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 595.50, Májusi járadék 98.40, Magyar koronajáradék 94.—, Török sorsjegy 187.75, Német márka 117.75, német márka —, Elbavölgyi

vasut 429.—, Rimamurányi —, Orosz jár. —.

Bécs, május 24. (Osztrák értékek zárata.) 4-2 százalékos papír-járadék 98.35, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.85, 1860-as sorsjegy 151.60, Osztrák hitelsorsjegy 435.—, Angol osztrák bankrészvény 305.50, Bécsi Bankverein 542.20, Osztrák-magyar bank 1765.—, Déli vasut 126.75, Dunagőzhajózási társaság 1015.—, Dohány részvény 417.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.70, Osztrák Lloyd 472.—, 4.2 százal. ezüst járadék 98.15-98.60, Osztrák koronajáradék 98.30, 1864-es sorsjegy 254.50, Osztrák hitelintézeti részvény 661.—, Union-Bank 563.50, Osztrák Landerbank 446.40, Osztrák-magyar államvasut 677.25, Elbavölgyi vasut 429.—, Alpesi részvény 595.25, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 240.60, Lipótkohó 480.—, Töröksorsjegy 186.30, Gyengült.

Bécs, május 24. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 111.85, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 145.50, Magyar hitelbank részvény 761.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 498, Rimamurányi 544.75, Magyar cukoripar 17.50, Adria hajózási részvénytársaság 427, Magyar koronajáradék 94.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 9395, Magyar nyer.-k. sorsjegy 195.—, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank —, M. keresk. bank —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 24. (Tőzsdjelentés.) Az üzlet a Reinisch Westphälische Zeitungnak azon híre, hogy a vasipar konjunkturája kedvező, lanyha irányzattal indult, aminek a lotharingiai bányavidekről érkező sztrájkhírek, valamint a tegnapi newyorki tőzsde lanyhasága is hozzájárult. Átmenetileg fedezésekre ugyan mérsékelt javulás volt tapasztalható, az irányzat azonban általánosságban kedvetlen. Vonatott üzletmenet mellett vége felé a nyugati tőzsdék gyengeségéről szóló hírek következtében az értékek jelentékeny csökkenése elkezdhetetté vált. Magánleszámítási kamatláb 4 1/2%, napi pénz 4%, ultimópénz 4 3/8%.

Záratok jegyzetetik: 4-2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, Osztrák hitelrészvény 206.90, Déli vasut 21.75, Orosz bankjegyek 214.45, 4 százalékos orosz kölcsön 72.—, Disconto Commandit 169.50, Dinamit-

Table with columns: Buza, Kilo, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára, Egyéb gabonaművek, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Burgonya, Különféle termények, Faj, disznószőr, szalonna, szilva készáru, szilvaiz készáru, heromág.

Table with columns: Államadósság közközsönök, Zalogcvelek, Elsőbbségek, Biztosító-társaságok, Sorsjegyek, Gőzmalom, Különféle vállalatok.

Table with columns: Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Sorsjegyek, Gőzmalom, Különféle vállalatok.

Szomb... truszt 163. járadék 93. 4 százalé Magyar k államvasut járadék Gelsenkirch Frankfu papírjáradék járadék 99 94.—, Osztr magyar áll —, Bust —, 204.35, Béc —, 3 s százalékos o dék 98.05, magyar ban Elbavölgyi váltóár 813. bányarészvé Hamburg ezüstjáradék 21.60, 4 sz hitelrészvény 144.50, Olas aranyjáradék London. Páris, n járadék 94.6 aranyjáradék vény 1896. dek 102.67, 5 százalékos kos 1890. F Kons. amort Amort. romá Orosz járadé utalvány 190 —, 4 száza lékos unifik. 153.75, Török hitelintézet 1 gyar Jelzáló Banque Ott vasut —, Keleti vasuta géppár 669. 43, Tula 456 kőszén 145, C Rand 96.75 50.25, Trans terdamra (ró rövid) 122.8 Belgiuma (Váltó magánkamata UZLI Se Budapest, Hizott sertés, hész (páronk fillér. Közép terjedő súly (páronkint 3 140 fillér. Fia grammig terj (páronkint 23 Nehéz (páron fillérig, köz súlyban — kilogrammig Sertést volt készlet felhajtott 20 elszállított maradt készí irányzata: cs Budapest, radt 163 dar malacz, össze 1 darab na series, 221 d sen 122 dar malacz. Elac sildő, 3 dar 19 darab se Mai áruk: Zs felül 107-1 350 kg-ig 142-145 kg felül korona, fiata korona, cletsu nyú 220 kg-ig 140-148 kg

truszt 163.—, Harpeni 207.50, Unifikált török járadék 93.75, 4/2 százalékos ezüst-járadék 98.—, 4/2 százalékos magyar aranyjáradék 93.80 Magyar koronajáradék 93.75, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Bécsi váltóár 84.85, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 199.90, Gelsenkirchener 195.25, Laurakohó 224.—, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) május 24. 4/2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.15, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.—, Osztrák. hitelintézet részvény 206.90, Osztrák-magyar államvasut 144.30, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.35, Bécsi Bankverein 135.70, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar kölcsön 75.50, 4/2 százalékos ezüstjáradék 99.45, Osztrák koronajáradék 98.05, Magyar koronajáradék 93.80, Osztrák-magyar bank 126.50, Déli vasuti részvény 21.75, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 848.75, Párisi váltóár 813.25, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 300.—, Bányadát.

Hamburg, (Zárlat.) május 24. 4/2 százalékos ezüstjáradék 99.10, Sorsjegy 152.20, Déli vasut 21.60, 4 százalékos Aranyjáradék 99.10, Osztrák hitelrészvény 206.70, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Olasz járadék 102.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 83.70, Nyugodt.

London, május 24. Angol consol 84.63. Páris, május 24. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.67, Osztr. aranyjáradék —, Magyar aranyjáradék 95.10, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 490.—, 4 százalékos Olasz járadék 102.67, Déli vasut elsőbbségi kötv. 320.—, 5 százalékos Marokkói járadék 523.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 92.50, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 88.75, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 87.50, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. —, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 93.85, 4 százalékos unifikált török jár. 93.85, Török sorsjegy 153.75, Török dohányrészvény 441.—, Osztrák föld-hitelintézet 1089.—, Osztr. Länderbank 475.—, Magyar Jelzálogbank 515, Banque de Paris 1471, Banque Ottomane 709.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 133, Meridionalvasut 713, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 669, Rio Tinto 22.65, Sucrerie d'Egypte 43, Tula 456.—, Thomson Houston —, Urikanyi köznél 145, Chartered 34.50, De Beers 652.—, East Rand 96.75, Jagersfontein 223.50, Transvaal Consols 50.25, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra (rövid) 122.81, Váltó Bécsre (rövid) 104.37, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra 1/16, Csek Londonra 251.30, magánkamatláb 1/16, tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 24-én. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magya elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 138—140 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 140—141 fillér. Könnyű (páronként 250 klg-r-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg felüli súlyban) fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm stulyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig. Sertélszámla: 1907. évi május 22. napján volt készlet 30989 drb., 1907 május hó 23-án felhajtatóit 265 darab, 1907 május 23. napján elszállítottait 176 darab, 1907 május 24. napjára maradt készletben 31078 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, május 24. (Hiv. tud.) Tegnapról maradt 163 darab sertés, 69 darab süldő, 1 darab malacz, összesen 163 darab sertés, 69 darab süldő, 1 darab malacz. Mai napi felhajtás 950 darab sertés, 21 darab süldő, 3 darab malacz, összesen 1226 darab sertés, 90 darab süldő, 4 darab malacz. Eladatott 1207 darab sertés, 83 darab süldő, 3 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 19 darab sertés, 7 darab süldő, 1 darab malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 107—113 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kg-ig — fillér, ételsuly levonással 142—145 korona, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — korona, ételsuly levonással — korona, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, ételsuly levonással 144—148 korona, könnyű 220 kg-ig — korona ételsuly levonással 140—148 korona, Belföldi süldő 100—116 ko-

rona. Horvát süldő 90—112 korona. A vásár irányzata élénk, s az árak változatlanok.

Borjuvásár.

Budapest, május 24. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 1298 darab élő borjut. Az irányzat igen élénk volt. Fizettek elsőrendű élő borjuért 114—120 fillért kivételesen 124 fillért; középminőségűért 104—110 fillért kilónként.

Időjárás.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1907. május 24-én reggel 7 óraker.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Az oroszországi depresszió elvonulóban van. míg a nyugati, depresszió helyét megtartotta. Északon kisebb maximum fejlődött. Európában az idő változóan felhős. Leccsapódások Nyugat-Európában, Németországban és Oroszországban forptak elő. A hőmérséklet Oroszországban aránylag alacsony. — Boszniában tegnapi d. u. 3 ó. 31 p.-kor gyenge földrengést észleltek.

Hazánkban az idő változóan felhős és száraz. A hőmérséklet tovább emelkedett és a normális körül van: a maximum: Eszéken 28 C°, a minimum: Tátrafüreden 5 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg és tulnyomóan száraz idő várható.

Table with columns: Állomás, Legnagyobb hómagasság, Hőmérséklet, Szélirány és erő, Felhőzet, Csapadék, Hőmérséklet. Lists various locations like A.-Szátlina, Ungvár, Kőszeg, etc.

allíztet a kaposvári törvényszéki fogházhoz fogház-ormesterré nevezte ki. Athelyezés. Az igazságtgyminiszter dr. Králík Árpád dnnszerdahelyi közjegyzőt Nagyszombatra helyezte át.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: május 23., május 24., május 23., május 24. and rows for various locations like Inn, Duna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Szava, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Eng, Pétercsény, Tisza, M.-Sziget, Tekeháza, V.-Namény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Becso, Títel, Óndava, Hoór, Tapoly, Bártfa, Bodrog, Ladmóc, Sajó, Zsoltza, H.-Nómeti, Margitta, B.-Ujfalu, Csucs, N.-Várad, Belényos, Tonko, Gurshone, Boroslenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Soborsin, A. ad, Makó, K.-Kostély, Kiszető, Temesvár, Becskerek.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Advertisement for 'Specialista' featuring an illustration of a man in a suit and a diagram of a human torso showing internal organs. Text: 'Sérben szenvedők! A cs. es. kir. szab. Keleti-féle sérvkötő, pneumatikus gummi-pelottával, a legújabb sérvket a legnagyobb könnyűséggel is visszatartja. Ara: Egyoldalú — K 12 Kétoldalú — K 24 25 év óta fennálló testi-egyeszeti (orthopaediai) műintézetben egy fővárosi gyakorló szakorvos állandó felügyelete mellett a leg-tökéletesebb technikai kivitelben készülnek: Műlábak és műkezek, mű-füzők és egyenestartók. Járó és támogatók, haskötők. HAZAI IPARI GUMMI görccsérharisnyák stb. Fontos hölgyeknek: Női kiszolgálás. Kérje ingyen és bérmentve ezernél több ábrával ellátott képes árjegyzékemet. KELETI J. orvoseszéki műszergyáros, BUDAPEST, Gyár: IV., Koronaherceg-utca 17a. Alapított 1878.

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 24.

Kinevezések. Az igazságtgyminiszter Pap István tordai törvényszéki joggyakornokot a kolozsvári törvényszékhez aljegyzővé, Kiss Károly vágsellyei járás-bíróági díjnokot a vágsellyei és Tefán Árpád lőrcsei törvényszéki díjnokot a lipótújvári járásbíróshozoghoz végrehajtókká, a budapesti ítélőtábla elnöke Szűcs Lajos gyöngyösi lakos, ügyvédjelöltet a budapesti ítélőtábla területére díjas joggyakornokká, a nagyváradai pénzügyigazgatóság a belényesi adóhivatalnál üresedésben volt segélydíjas gyakornoki állásra Krupiczter Kálmán erórtéségi vizsgát tett tiszaléki adóhivatali napidíjast, a pécsi főügyész Murányi Péter igazolványos

Advertisement for 'MELŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST' featuring an illustration of a man in a hat and a steam engine. Text: 'Legtökéletesebb rendszerű gőzcseplőkészletek, úgyszintén macánjárak (uti-mozdonyok) cseplési, vontatási és szántási célokra (a mozdony utánakaszott egy ölet fogó okével). Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről'

KÜLÖNFÉLÉK.

Az Arno partján.

Azok a hársak ott az Arno partján,
Azok a kéklő, koszos hegyek,
Mint hű, mosolygó, meghiű ismerősök.
Felénk derűsen, vigan intenek.

Jertek közelb zöld sátrink ölébe
Így szól a hegy, s száz lomb bólint re,
Mint ha szülénk kezünk egymásba tenné,
S szerelmünkre az Áment mondaná.

És forrószívű, édes asszony párom
Remegve széles mellemre simul . . .
O szép tavasz, mely rámragyog szeméből,
S virágözönként szó foly ajkírul.

— Azok a hársak tán az ungi hársak,
A mi virágzó, kedves ligetünk,
A Kárpátalján vadvirágos rétje,
Édes uram: jó volna intetünk! —

S karunk kitarva lépünk ringatózva
Az idegen föld bársony ösvényén . . .
Az ungi hársak rámborulnak lágyan . . .
Ez álomélet . . . édes költemény.

Szívünkben vágy . . . a halmok illatoznak,
Mámorba ejt az élet tavasza . . .
O forrószívű, édes asszony párom,
Ahol szeretünk: ott van a haza.
(Firenze.)

Vidor Marczl.

(A bűnről.) Mosef, a párisi javítóintézetekben való orvosi gyakorlata közben szerzett tapasztalata alapján kézzel foghatóvá tette a bűn keletkezését. Szerinte a bűnt nem ott kell keresni az emberelőtti őseinkről reánk maradt elrejtett jelekben, hanem keresni kell annyi szülő megfejthetetlen hanyagságában, akik elhagyják gyermekeiket. Ki hinné, hogy az említett intézetekben egy évben 400 gyermek közül 300-at nem látogatott meg a szülője, sem az apja, sem az anyja. A teljesen, vagy erkölcsileg elhagyott gyermekek száma pedig napról-napra növekszik. Ebben kell keresni a bűntények szaporodásának titkát, nem

pedig a járomcsont kiállóságában, a nyakszirtcsont mélyedésében, vagy az ornyílás alakulatában. Ezek semmi szín alatt sem jelezhetik valamely bűnös hajlam valószínű létezését. Igaz, hogy Corday Sarolta koponyáján megvan az a híres mélyedés, s látható rajta a laposfejűség is, de ez a felfedezés nem világítja meg valami tökéletesen e valóságban szereplő nagy hősnő pszichológiáját; kedves költői jobban megmagyarázzák. Az anatómiai jegyeknek tulajdonított fontosság azon föltevésre van alapítva, hogy a bűnös hajlamok lokalizálva vannak az agyvelőben. Bronardel arra figyelmeztet, hogy ha „ép eszű ember mérgezi is meg magát belladonnával, azonnal kitör rajta a dühöngés.” Esetleges bűnös hajlam létrehozására tehát elegendő az összes agyállomány táplálásában előidézett bármilyen zavar minden lokalizáció nélkül, amint ez esetben a méreggel történt. A bűn élettani magyarázatát tehát az agysejteknek nem egyik-másik csoportjában és e csoportok megjelenésében kell keresni, hanem minden egyes sejtecskének kifürkészhetlen, titkos belsejében.

(A Hodsa (a török Csalóka Péter) tréfiából.) Gyerekenber volt még a Hodsa, mikor egy halottas menettel találkozott az utcán. Kérdezi az apjától, hogy mit visznek ott?

— Embert, mondja az apja.

— Hova viszik? — faggatózik tovább.

— Olyan helyre viszik, magyarázza az apja, ahol se enni, se inni való nincsen, ahol se kenyér, se víz, se fa, se tűz, se arany, se ezüst nem található.

A gyerek elgondolkozik és ily szókkal fordul az apjához:

— Apám, ezt az embert bizonyosan a mi házukba hozzák.

(A londoni motoromnibuszok.) 1904. január 1-én 8 motoromnibuszt állítottak forgalomba Londonban. Egy év múlva 20, 1906-ban 230 és ez év január havában 818 motoromnibusz volt üzemben. Ezzel szemben a lóval vontatott omnibuszok száma 1904 január 1-én 3551, 1905-ben 3484, 1907-ben 2964 volt. A motoromnibusz sokkal több utast tud szállítani, gyorsabban is jár, mint a lóval vontatott és így sokkal több személykilométert lehet vele elvégezteni. Ezzel szemben azonban sok balesetről panaszkodnak. Sok javítás is kell. A kocsiknak 24 százaléka szokott üzemképtelen lenni. Ezzel szemben a lóval vontatott kocsik egy évben legfeljebb

20 napig szünetel. Ennyi idő alatt alaposan megjavítják és felújítják. Arra kell törekedni, hogy a motoromnibusz motorai könnyen kicserélhetők legyenek, vagyis hogy a motor hibája a kocsiszekrény vesztését ne okozza.

Egy „napi hír“ a XVII. századból.) Ójni kellene az ifjakat valójában mindenféle Románoknak is kivált szerelem történetek olvasásától, mert azok az ártatlan erkölcsöt, és indulatokat a legjobb nevelés mellett is meg rongálhatják. Szomorú példáját adta ennek Bétsben egy Nagy Familiából való és a legjobb nevelésű Kis-Asszony, a ki midőn eljegyeztette lévén, látta volna, hogy többé semmi reménysege nem lehet ahoz a kit már Mátkája előtt szeretett; nem gondolta hogy szerelmes indulatnak megnyihetésére más mód lehetne, hanem a 4. emeleti (Kontignázióju) magas épületnek, melyben laktak, fedele alá menvén, onnan egy ablakból az udvarra kiugrott és teste össze zuzván mingyárt szörnyű halált halt. Ezen szerentsélen szerelem, még szerentsétebb kimenetelére azon Románokból vehette a' példát, melyeknek olvasásában nagy kedvét találta.

(Mit olvassanak a gyerekek.) Dr. Laquer wiesbadeni orvos egy nemrég megjelent művében rámutat a modern gyermeknevelés hiányára és egyebek közt arra a sajnálatos tényre is, hogy a gyermekek közt ugys egyre terjedő idegességet meg azzal is fokozzák, hogy szesz italokat adnak nekik, színházakba, hangversenyekre elviszik őket és újságot olvastatnak velük.

Laquer szerint egyetlen gyermeknek sem volna szabad izgatató hatású regényt olvasnia egész a 12-13-ik évéig. Az olvasás egyáltalán ne foglaljon el sok időt a gyermek életéből. Annál fontosabb a bőséges alvás; gyermekeknek napi 12-13 órai álomra van szükségük. A nap hátralevő óráit észszerű tanulás, játéksport és pihenés közt kell elosztani. Igen hasznos dolog, ha a gyermek érzeit, kivált látását élesítjük, gyakoroltatjuk. Ellenben a művészetek, különösen a zene, sok kárt tesznek a gyermekek idegrendszerében. Laquer a zenetanítást leányoknál a 16-ik, fiuknál a 18-ik évtől kezdve tartja megengedhetőnek.

Az ideges terheltség legfeltűnőbb jelei a gyermekeknél: az állhatatlanság, a folytonos ön-ellenzés, félénkség, akaratgyengeség. Ilyen gyermekeknek utleírások, józan történetek, nagy, erős akaratú emberek életrajza legyen az olvasmányja. Humoros könyvek hatása is jó. A szórakoztató olvasó gyermekeket olyformán lehet gondolataik összpontosítására szoktatni, hogy az olvasottakból tömör kivonatokat készítettünk velük.

INEZ.

— Regény. —

20

Irtá: Skram Amália.

Flemming mozdulatlanul állt, mint egy kőszobor. Egy k karját kinyújtotta s a keze úgy maradt a levegőben, mintha valamit fogni akart volna. Ugyanakkor egy ló a fejével hátra vágta és erre magához tért. Összeszedte magát s ugyanazon uton, amelyen jött, újból visszament.

Inez pedig belépett a kápolnába, áhitatosan keresztet vetett, szentelt vizet hintett magára és egy sekrestyés fiutól viaszgyertyát vásárolt. Meggyújtotta, végigment a padsorok közt, a középen a nagy kereszt alatt újból keresztet vetett, azután egy oldaloltárhoz sietett a szent szűz szobrához, ki felemelt karjával és glóriával a feje körül ott állt egy mélyedésben és el volt halmozva színes szalagokkal, virággal, égő viaszgyertyákkal.

Inez megerősítette kék-sárga gyöngyökkel diszített gyertyatartóban a gyertyáját, harmadszor is keresztet vetett, aztán besurrant egy imaszékbe, letérdelt és lemorzsolva néhány latin imádságot, miközben méltatlankodva és csalódva gondolt Flemmingre.

Mialatt az éghez fohászokodott, hogy gondolatai és cselekedetei tiszták maradjanak, egy pillanatig bünbánatot érzett, de aztán azonnal megvigasztalódott, hogy Prinhipóból való hazatérése után rögtön meggyón és bűnbocsánatért könyörög.

Tíz percz múlva felkelt és megnyugodva elhagyta a kápolnát.

Néhány óra múlva pedig már újból a szultán Achmet-szálloda terraszán ült körülveve udvarlótól s délután ki is rándult velük. Este, mikor lefeküdni készült, a Flemminggel való esetet már egészen elfeledte, elmosódott az emlékezetében.

A következő reggelen a posta levelet hozott Flemmingtől. Az írás telve volt könyek-

kel, itt-ott el is mosódott s a tartalma így szólt:

Kedves Inez!

Bár attól tartok, hogy nem szívesen látod az írástomat, mégis írok néked. Meg kell tennem, nem tudok másként cselekedni.

Itt ültem egész nap a szobámban. Bezárkozva anélkül, hogy megmocczantam vagy bármit is ettem volna. Mikor elhagytál, haza jöttem és jelenttem az irodába, hogy beteg vagyok.

Megőrültem, nem tudok semmiről, nem emlékszem semmire. Már régen besötétedett, mikor arra gondoltam, hogy világosságot kellene gyujtanom . . .

Egyetlen egy cigarettát sem szívtam el, még inni sem volt kedvem.

Ki tele van örömmel, vagy bánattal, annak nincs szüksége az itala és mámorra. Csak az unalom készíti erre az embert. Ezt most saját magamon tapasztaltam.

Oh Inez, Inez! ne vedd el tőlem a fájdalmat, mint ahogy az örömet is elvetted tőlem.

— Engedd meg, hogy néha valamit halljak felőled. Néha lássalak. Mondd azt, hogy nem akarsz felőlem tudni semmit, mint ahogy ma reggel is tudomásomra adtad. Csak néha lássalak! . . . Hogy a fájdalom megújuljon bennem és ne legyen üres, tartalmatlan az életem.

Mit csináltál belőlem Inez?

Mit tettem néked, hogy ilyen kegyetlen fájdalmat okozol nékem? Miért engedted őt napig ilyen boldogságban élni, ha utána meg akartál ölni? Ott a sziklabarlangban tudtam meg először, mi az élet, addig csak tengődtem.

Haragszol azért, mert tegezek?

Nem tudok másként szólni hozzád.

Nem látok, nem hallok semmit, előttem minden sötét.

Nem bírok egyebet, csak sirni sirni . . .

Ne tudja meg senki, milyen érzelmeket

tápláltam és sajnos táplálok még mindig irántad.

Szentségtörésnek látszana!

Én pedig esküszöm, hogy mindazt ami kettőnk között történt, örök titok gyanánt meg fogom őrizni.

Halálíg hűséges

Arthurod.

Inez rögtön válaszolt rá:

Kedves egyetlen Arthur!

Leveled szomorúvá, de egyszersmind boldoggá is tett. Bocsáss meg ma reggeli viselkedésemért.

De honnan tudhattam, hogy te azt annyira a szivedre veszed. Hiszen csak áltál ott és mosolyogtál és a tegnapi leveled után ítélve az volt a benyomásom, mintha te az egész dolgot egészen mindennapi esetnek vennéd. Ez pedig nem tetszett nékem.

Én azt akartam, hogy sokkal jobban örülj, hogy ámulj el, de ne légy olyan közömbös, mint amilyennek látszottál.

Azután az sem tetszett, hogy azt irtad leveledben „őszinte hived.” Ez olyan nyárs-polgáriasan, közönségesen hangzik.

De most már kezdem észre venni, hogy csak a kifejezéseid olyan furcsák, azaz — nem tudod magad jól kifejezni. Valamint azt se, amit érzel. Azért én mégis szeretni foglak.

De most újból légy vidám. Édes, kedves fiam, menj szépen az irodába, miután már ugys sokat mulasztottál. Hétfőn találkozunk a Boporus-parkban, a Pera-utca végén levő nyilvános kertben. Ott következik a Teohsun-kaszárnya. Ott légy! Tizenkettő és egy között. Akkor van a lunch idő és te is szabad vagy. Együtt fogunk valami vendéglőben étkezni, és lesz alkalmam, hogy téged megint vidámmá csokoljalak.

Inezed.

Erre a levélre csak úgy este kapott Inez rövid köszönő levelet, melyet nyugodt, unalmas hangon fogalmazott meg.

(Folyt. köv.)

Cyrano
Drama 5 fel
tand Edmon

Cyrano de B
Christian
Guiche gróf
Ragueneau
Le Brot
Carbeau
Lignère
Valvert
Jullerose
Bodelet
Rulgy
Grissaille

Kezde

M. ki

Uj

Mano

Opera 4 f
szerzette G
vegét ford
Manon Lesca
Lescaut
René dos G
Gérardo de
Edmund
Kereszmáros
Tánczmestor
Egy ének

Uran

Cir

Ma sz

IV-i

az int

Fő

Ha

L

The

és a t

3 órak

A tállikert

Ki

Dac

a nagy v

női

vász

o o

RO

BUI

Alapít

Orléai

26

SZINHÁZAK

Szombaton, 1907. május 25-én

Nemzeti Színház

Cyrano de Bergerac. Dráma 5 felvonásban. Írta: Rostand. Fordította: Abrányi Emil.

Cyrano de Bergerac Pethes Christian Berekli Guicho gróf Ivanli Raguenau Mihályi Le Gros Szaó-vai Lignere Nádai Valvert Molnár Jelléro Gones Bónis Criessillo

Kezdele 7 óraker

M. kir. Operaház

Uj belanulással

Manon Lescaut.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerezte Giacomo Puccini. Szövegét fordította Radó Antal. Manon Lescaut V. Kammerer Lescaut Beck René des Griens Arányi Geronte de Ravoir Várdy Edmund Piebler Korcsmáros Ney B. Hecódius Tanczmester Beris M. Egy énekes Beris M.

Kezdele 8 óraker.

Urania Színház

Zárva

Királyszínház

Előszór

Göre Gábor Budapesten.

Latványos fővárosi életkép, enykel és táncszal, 9 képben. Írta Veró György.

Göre Gábor Németh Lepéndi Lidiko Fedák S. Tseh Árpád Szirmai Bütyök Elvira Tarnoki L. Stanczi Szegedi E. Franczi Csizsér Ká sa cigány A szanatórium igazga ója Papp Saroglyás Vágó Rudi Ráikai Hangszergyáros Körmen di A listes bohóc Z. Molnár A cillinderes bohóc Tarnai

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban. Írta Leon és St. Zsibist szerzői. Magyar Színház Zéta, montenegrói követ Paul Valencionne-társasága Batizfalvi Danilovic gróf Ráthonyi Glavari Hanna Szoyer Rosillon Camil Bálint B. Bogdanovic Abonyi Sylviana, a felesége Talian A Praskovia Orley P. Kromow Kóváry Olga, a felesége Szászvári Raul de St. Briscoe Bozóródi

Kezdele fél 8 óraker

Aki találmányára SZABADALMAT

akar szerzem, az forduljon

TÖRÖK LÁSZLÓ okl. gépészmérnök

hites szabadalmi ügyvivőhöz

Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. Telefon 87-0

ZÉRO Tisztaság, egészség! Szab. higiénikus klozetvatta.

Végbél Aranyér Czukorbetegeknek Gyermekegysagoknak Csecsemőknek Meggátol minden horzsolást és infektit. Használatban olcsóbb a papirnál! Zér ó szab. vattaárugyar Rpest. TEL: FON 87-52.

SCHMIDT M szijgyártó, nyerges és bőröndös Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz. Ajánlja saját gyártmányu koosizó- és lovagló - szorszámait. Mindennemű utazó és kézi bőröndök, pénz, szivar, cigaretták stb. tárczáit - Arjogyzék bé

BLAUNER VICTOR mőbtor-asztalos Bpest, Teréz-körut 23. Saját készítményű modern stíli butorok a legújanyosabb árakban és szell kivitelben kaphatók. Butorok saját tervezetek után készíttetnek.

Egész éven át nyitva! Szent-Margitszigeti gyógyfürdő BUDAPEST. Vizgyógyintézet, teljesen új berendezéssel, szel, elektromosfény- és elektromos vízfűrdők, arzénavas fürdők központi berendezéssel a legelőreletesebb módszer szerint. Naphelmi gyógymód (dr. Bohott módszere szerint), svéd gyógygymnasztika, forró légfűrdők, massage és vibrációs massage, hydrotérapia, elektroforézis, Eránkel és Goldscheider-féle eljárás hátge-mozbajok ellen. Szóványító és hűtő kúrák, Balling inhalatórium. A vizgyógyintézet teljesen új butorokkal berendezett szobákkal. Hűtőház, konyha, általános ismert kitchén konyha, kívánatra teljes penstó. Április 1-ig kedvezményes árak. Telefon 41-23. Fejlvégostással szivesen szolgál! A Szent-Margitszigeti Gyógyfürdők és Szállodák Részvény-Társaság Igazgatósága.

Konkolyozók (trieurók) minden gabonanom osztályozására Graepel Hugó géngyáraonál BUDAPEST, V., Külső Váci-ut 46. Mintegy 10 kgr. gabonaminta beklődése esetén különleges trieur kősrítetik.

CIMBALMOK! legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangját, hangtartását más gyártmány meg sem közelítheti, részletesre is legmesszebb menő jóállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedők, fuvolák, citerák, okarinák stb. olcsón, legjobbak kivételre elismert jó munkáit. Arjogyzékot ingyen küld! Mogyoróssy Gyula k. ir. szabadalm. hangszergyára Budapest, VII., kor., Rákóczi-ut 7L TELEFON 88-20.

RADIAL ELIXIR ALFÖLDI COGNACGYÁR RADIAL ELIXIR KECSKEMÉT

Cirkusz Beketow Városliget.

Ma szombaton május 25-én este 7/8 óraker. IV-ik Nagy High-Life az intelligencia találkozója. - Disz műsor. -

Fővárosi Orfeum Waldmann Imre, igazgató. VI., Nagymező-utca 17. szám. Uj műsor Hansi Fűhrer a bécsi Danzer-Orfeumból. Lucie König a berlini Metropol-színház tagja. Nirvana The Brunins Max York és a többi elsőrendű attrakció. - Az előadás 8 óraker kezdődik. - Elővételt a nappali pénztárnál 10-1 és 3-6 óráig. A Műkerben reggel 6 óráig a V. R. O. U. ELER előnyzesokara hangszeregyez.

Ki akar takarítani?! Daczára a folytonos áremelkedésnek. a nagy választékban felhalmozódott arkozésletünköl a következő cikkekkel női divat kelméket asztalneműeket vászon árakat szőnyeg és függönyöket és jó mosó szefirek és delaneket és jó szállított árakban árnsítjuk. ROSENBERG ES QUITT BUDAPEST, VI., kerület, Királyatorzá 32. szám. Alapítatott 1895. Telefon 538. Oriasi vialasztók. Olcsó árak.

FILLÉRES KÖNYVTÁR Magyar fiuk, magyar leányok számára. Szerkeszti PÓSA LAJOS. Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, szindarabok és utloirások gyűjteménye. Egy-egy kötet ára szines borítéku bekötésben 50 fillér. Megrendelésnél minden címér 54 fillér (4 fillér portóra való küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért tíz korona küldendő be. Minden kötet külön is kapható. - Iskoláknak, tanítóknak szivesen küldünk egy mintakötetet, valamint teljes jegyzéket a Filléres Könyvtár-ból. SINGER ES WOLFNER könyvkereskedése, Budapest, Andrassy-ut 10.

Most jelent meg: 231-232. Pósa Lajos. Világszép nádszál kisasszony. Korona Mese képekkel ... 1.- 233. Pósa Lajos. Muzsikál a rajkó és más történetek. Képekkel ... -50 234. Pósa bácsi meséskönyve. I. gyűjt. kép. ... -50 235. Pósa Lajos. Mese a kis kanászról. Kép. ... -50 236. Pósa Lajos. Baba történetek. I. gy. kép. ... -50 237. Pósa Lajos. Baba történetek. II. gy. kép. ... -50 238-240. Pósa bácsi meséskönyve. II. gyűjt. kép. ... 1.50 241-242. Pósa Lajos. Czini-czini. Képekkel ... 1.- 243. Pósa Lajos. Marci vitéz. Képekkel ... -50 244. Pósa bácsi meséskönyve. III. gyűjt. kép. ... -50 245-246. Pósa bácsi meséskönyve. IV. gyűjt. kép. ... 1.- 247. Pósa Lajos. Kaczor király. Képekkel ... -50 248. Pósa Lajos. Csali mese. Képekkel ... -50 249-250. Pósa Lajos. Bandi álma. Abroszka, bárányka, botocska. Két mese, képekkel ... 1.- 251. Sebök Zsigmond. Tilinkós Lajkó ... -50 252. Havas Isván. Magyar fiuk. Tört. eibesz. ... -50 253. Benedek Elek. Elek apó meséi. IV. gyűjt. ... -50 254. Thirring Gusztávné. Apró mesék. Kép. ... -50 255. Figura bácsi mókái. Összegyűjtötte Kiszeley Robert. ... -50 256. Köver Ilma. A vitorlás hajó ... -50 257-259. Abonyi Árpád. Magyar fiuk Afrikában. Regényes eibeszelés. Képekkel ... 1.50 260. Lengyel Laura. Pirozka mesét olvas ... -50 261. Sebök Zsigmond. A doktor ur. Képekkel ... -50 262. Lőrinczy György. A magyar dicsőség Kép. ... -50 263. Dingha Béla. Akom király baja. Kép. ... -50 264. - Böske a léghajón. Képekkel ... -50

HETI MUSOR.

Table with 8 columns: Május hó, M. kir. Operaház, Nemzeti Színház, Vigszínház, Király-Színház, Magyar Színház, Fővárosi nyári Színház, Városligeti Nyári Színház, Urania. Rows include dates like 26 Vasárnap and descriptions of plays like 'Istenek alkonya' and 'A föld Egyenlőség'.

SZÍNHÁZAK.
Szombat, 1907 május 25-én.

Vilgszínház Főv. Nyári Színház

Az ördög.
Vigjáték 3 felv. Irta Molnár F.
Az ördög Hegedűs
Jolán Varsányi,
János Fenyvesi,
Elza Gazsi M.,
Czinka Hegedűsné,
András Győző,
László Szerényi

Kezdeté fél 8 órakor.

Szép Ilonka.
Regényes daljáték. Vörösmarty
verső nyomán írta: Szával Gyula
és Vágo Géza. Zenéjét szerzerlte
Szabados Béla.
Kezdeté fél 8 órakor

Apollo színház
(Népszínház-u. 1-8)
Naponta, minden előadásban

SALOME
Wilde Oszkár szenzációs
drámája
Kezdeté 7 órakor

Városligeti Ny. Színház

Pesti asszonyok.
Operette 3 felvonásban. Zenéjét
szerzerlte Lehár Ferencz.
Kezdeté fél 8 órakor.

HUNGARIA
FÉNYKÉPESZETI TARSASAG
KÁROLY-KÖRUT 24.

Splendid-kávéház fölött és Szervita-tér 3. (Török-palota)

12 visit-kép frt **1.30**
12 cab.-kép frt **2.90**

CSÚZ, KÖSZVÉNY.
ISCHIAS és ISZAZDMÁNYOK
ESETEIBEN

PÖSTYÉN
60°C MELEG KÉNES
ISZAPFÜRDŐIT

AZ ORVOS IS HELVEN AJÁNLJA
PROSP. A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

ŐS-BUDAVARA
Friedmann Adolf igazgató.
Ma, szombaton, május 25-én.

Első nagy Souvenir-estély Róza ünnepélyivel
Minden egyes látogató zárt borítékot kap a bejáratnál, melyben vagy egy szép ajándéktárgyra való utalvány, vagy egy ingyenes belépőjegy lesz valamely látványossághoz.

A nagy varietében.
16 egészen új attractio fellépése a felrisszített májusi program keretében.

A Folies Comique-ban ujdonságok estélye
Először: **EJJELI MUNKA.**
Fereny Károlyival a főszerepben.
Budapest éjjel, Aalbach Jaques-kal a főszerepben.
Moulin-Rouge, Párisi hypodrom, Kéinematograph, Uj Monte-Carlo stb. stb.

Fontaine Lumineuse.
Nagy Park Tüzi-játék.
Belépődij este 8-ig 60 fillér, azután 1 korona.
Mérésékelt áru jegyek kaphatók az összes dohányszegedékben és az omnibuszokon.
Csütörtökön, május 30-án **INDIA** először.

Városban és falun nélkülözhetetlen
a GUTTMANN-féle
eredeti szab.
Szoba-klozet

melynek tulajdonságai egyszerű kezelés, kényelem, felismerhetetlenség és teljes szilárdság, más gyártmányok által el nem érhető. 42 különböző kivitel. — Eredeti csak akkor, ha a záróedél fenti védjeggyel van ellátva.

GUTTMANN L.
klozetgyára
Budapest, Városház-utca 2.
Kossuth Lajos u. sarok. Telefon 16.

Nagy raklár: bidetek, higiénikus kámpócsészt és klozetpapír. Klozet és fürdőberendezések, betegpoliszerek, betegtolokocsk, thermopócsok, spiritus-tűzők és egyéb kényelmi cikkek.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Raktárak: Bécs, Lemberg, Karlsbad, Bukarest.

PÉNZ

1000 koronánként 60 óra 21 kor. 92 fillér, 120 óra 12 kor. 26 fillér, 152 óra 10 kor. 50 fillér, 182 óra 9 kor. 50 fillér, 231 óra 8 kor. 50 fillér, 392 óra 7 kor. 20 fillér vagy 20 negyedéven át 62 korona 95 fillér törlesztéssel (beleértve már a kamatokat is); ajánlok tisztviselőknök, katonatiszteknek (ha már nyugdíjban is vannak) fővárosi háztulajdonosoknak (II. és III. helyre is), fizetési előjegyzés vagy bekebelezésre (kezesek nélkül is), kereskedőknek és iparosoknak árcsáváltóhittelt. Meglevő drága kölcsönök konvertálására különösen ajánlatos.

Továbbá 3/8, 4-4 1/2%-os jelzálogkölcsönöket I., II., III. helyre is, ugyszintén nyílt követeléseket és gavalér-váltókat nyomban leszámítattom, házassági övadékra 1/2 részét 5% kamatra kölcsönt, gyapjura, terményre, jövő terményre előleget nyújtok, birtokos és bérlőknek, gyors és diszkrét elintézés felvilágosítás díjtalan. (Válaszbélyeg.)

Előleg jutalékra nincs.
SZILÁGYI MIKSA
tőzsdetag.
Megkeresések 222 számú postafiók főposta kéretnek.

TÁTRA-MULATO
VII., KIRÁLY-UTCZA 77.
1907. január hó 16-tól kezdve

ALVARY RICHARD
zeneművész.
JEANETON ELSA
fittyművész.
BRONN JAQUE
legjobb táncumorista.
BERMONY MINA
előadó művész.
LES LATOURES.
opera parodisták.

azonkívül a 24 számból álló fényes
májusi műser.
Páholyok! Fenntartott kelyek
Kezdeté 8 órakor

Rorddeutscher Lloyd, Brémá-ban.
26098 számú,
„Berendezés hajókon több rekeszajtónak egy központból való zárásra“
című magyar szabadalom tulajdonosai szabadalmuknak gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keresnek: szabadalmukat esetleg el is adják vagy gyártási engedélyt adnak. Érdeklődőknek szivesen szolgát bővebb felvilágosítással Kelemen M. István szabadalmi ügyvivő iroda Budapeston, Royal szálló B.

Zongorák és PIANINOK

a világ első gyáraiból, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérlethetők

Keresztély
hírneves
zongoratermében
Budapest, Váci-körut 21. sz.

Erdélyi minta-vendéglő
Dalszínház utca 8. szám. (Az Opera mellett).
Egész éjjel nyitva! — Minden időben friss meleg ételek — Női kiszolgálás! — Kellemes szeparék! — Az éjjeli világ találkozó helye!

BAD HALL
(Felső-Ausztria.)
I rendű jod-brom-fürdő.
Prospektust és felvilágosítást szivesen küld a fürdőkezelőség.

ZEPHIR BLOUSE
3.- 350 és 4.- frtért mérték után is megrendelhető

Redlich J. Lipót
uri és női-áruházaiban
VI., Andrassy-ut 58.
Zephir mintákat vidékre bérmentve küldök.

Férfi angol zephir ing darabja... frt 2.75
Női fehér blúzok... frt 1.30
Szilveszter ajándék... frt 1.30

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat
Tavaszi Kiállítás
a városligeti műcsarnokban
1907. április 27-től 1907. május 26-odikáig.
Nyitva délelőtt 9-től délután 6-ig
Csütörtökön este 11-ig zeneestély.
Buffet.
Belépődij egy korona
Vasárnap délután 1 órától 40 fillér.

ATHENAEUM KÉZIKÖNYVTÁRA.
XVII. KÖTET.
A MAGYAR NYELV.
A MŰVELT KÖZÖNSÉG SZÁMÁRA.
Irta **BALASSA JÓZSEF.**
Ára kötve 2 kor. Füzve 1 kor. 40 fill.

Baldócz gyógyfürdő a magyar Karlsbad (házilag kezelve) a Tatra déli részén.
Lithion, vasas, glambersó, Phosphorsavas és szénsavas forrásokkal — Ujjonnan felépített hidegvíz-gyógyintézet, Oertel-féle terrrainkura. Gyógyforrásai egyenrangúak Karlsbad, Rohits, Marienbad és Franzensbadéival. Szénsavas lobbogó fürdő, pezsgő fürdő és mórfürdők olcsón kaphatók. Szepesmegyejében. Vasutállomás Szepesváralja. TELEFON 79-02.

Baldóczy Deák-forrás
gyomor-, máj-, bél- és vesebajknál speczifikum. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok, mint természetes gyógyvizet különösen ajánlják, az emésztési zavarokat megszünteti. A Baldóczy Deák-forrás megrendelhető Baldóczon a gyógyfürdő igazgatóságánál. Főraktára: Budapest, Régi posta-utca 10. szám. TELEFON 79-03

A jó szabás

a Koch-féle nagy

siker titka!

- Divatós, könnyű, angol belés-nélküli sacco-öltöny 50,40, 36-os . . . . . K 29.—
- Lüster sacco-öltöny, igen könnyű és kellemes . . . . . 24.—
- Lüsterkabát irodai célokra . . . . . 6.—
- Mosóöltöny . . . . . 10.—
- Fehér nadrág . . . . . 6.—
- Tennis-nadrág . . . . . 9.—
- „Record“ pehely könnyű nyári gummiköpeny, 15 cm széles táskában . . . . . 21.—

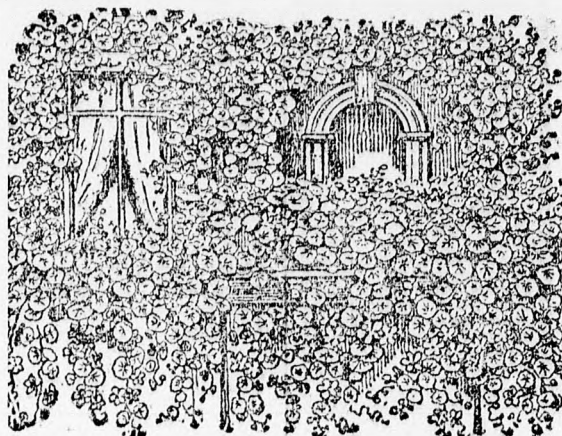
csak

8109

KOCH

Testvéreknel, Budapest, legnagyobb férfi-, nő- és gyermek-ruha-áruháza Károly-körút 26.

Japán virágdíszítő „Villámkeverék“

Ha ablakát, erkélyét, kert lakát, üres falait, stb. A felvidító zölddel és virággal akarja felékesíteni, úgy hozasson magvakat

Schüller József „Villámkeverék“ Japán virágdíszítőjéből.

Minden szállításhoz mellékelünk használati utasítást. A magok 4 nap alatt kikélnek és rövid idő alatt minden csupasz falat csodálatosan színdus képpel takarnak el. A magok szobákban, cserepekben is kikélnek. Egy csomagot frt 1'10-ért, öt csomagot frt 4'50-ért, tíz csomagot frt 8'50-ért az ország minden részére. Utánvét mellett 12 1/2 kr. a postadíj többlet.

SCHÄFER JÓZSEF, PRÁG, Tischlergasse 33.

Pénzszekrények
egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszerezhetők.
BECHER ES HILDESHEIM
országos pénzszekrénygyártó és fúrozóipari üzletnek magyarországi vezérképviseleténél:
NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI. Földmészak. u. 4.
Képviselek minden városban kereskedelmek.
ARJEGYZÉK ÉS Tervek díjmentesen.
Régi szerkesztőket cserélték átvezetők.

3438—1907. számhoz.

Felhívás ajánlattételre.

A kereskedelemügyi magy. kir. Minister urnak 21625—1907. számú felhatalmazása alapján az országos posta- és távirada gazdasági hivatal az 1910. év végéig szükséges szalmiaksó szállítására nyilvános ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A szalmiaksóból évenként szükséges mennyiség mintegy 10.000 kg.

Magyar nyelven írt, és ivenkint egy (1) koronás p. ü. bélyeggel ellátott ajánlatokat lepecsételve és a borítékra «Ajánlat szalmiaksó szállítására» felirással, folyó év június hó 10-ikének déli 12 órájáig az említett hivatal vezetőjénél kell benyújtani, hol azok a határidő lejártá után bizottságilag fel fognak bontatni, mely alkalommal ajánlattevők, vagy meghatalmazottaik is jelen lehetnek.

Bánatpénzül az egy évi kereseti összeg öt (5) százaléka teendő le a kereskedelemügyi m. kir. ministeri számvevőség III. csoportja által (Akadémia-utca 12 sz.) előzetesen láttamozott letéjegy mellett a budapesti posta- és távirada igazgatósági pénztárnál (IV. Főposta épület). A kapott letéjnyugta az ajánlathoz csatolandó.

Ajánló köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a szállítási feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti, miért is a gazdasági hivatalnál (IX. Gyáli-ut 18. sz.) ingyen kapható szállítási teltétel füzet egy példányát aláírva és saját bélyegző, vagy pecsétlenyomatával ellátva az ajánlathoz kell, hogy csatolja.

Az ajánlott szalmiaksó beszerzési, illetve gyártási helye az ajánlatban megnevezendő és ajánlathoz abból 2 üveggel minta csatolandó.

Részletes feltételek az említett hivatalnál tudhatók meg, a hol az esetleg szükséges szóbeli felvilágosítás is kapható, s a szalmiaksó mintája megtekinthető.

Az ajánlatok feletti határozathozatalig valamennyi ajánlattevő úgy ajánlatával, mint az ahhoz tartozó bánatpénzzel, az pedig, akiknek az ajánlata elfogadtatik, a szerződés megkötésig kötelezettségben marad.

Kereskedelemügyi m. kir. minister ur egyébiránt fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott árra és kikötött feltételekre, szabadon választhasson, esetleg újabb versenytárgyalás hirdetését rendelje el.

Budapest, 1907. május 23-án.

M. kir. posta- és távirada gazdasági hivatal.

A legújabb hajtűk és hajszűtővasak.

MÜLLER J. L.-féle

Brise de Violette

legkedveltebb ibolya illat

legkedveltebb illatával egyenlő kellemes tartossága és finomságára nézve felülmúlhatatlan. ezen újdonság felülmúl minden várakozást kiváló ártól és kellemes illata által.

Övege 1.50. Kapható: 2.50 és 4.50 forint.

MÜLLER J. L. és k. u. o. szállító

Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 6.

AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN KAPHATÓ

Ruha és hajkefékben nagy választék.

958. sorozat **Bon 028** szám

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvos m. kir. kórház Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 sz.

Köteles ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 1500 azaz tizenöt százaltonyi árkedvezményt adni az eredeti

F. Bergerand fils

parisi kőművesmesterek (Gyerekek gyártmányából kimerítő képes ábrák díjmentesen zárt levélben küldetnek)

Kivágatott az „Egyetértés“-ből. 95705

Eladó gépek

8-as Clayton Schutteworth újabb rendszer új helyett vehető. 6-os Hoffer Schrank 10 éves 16-os 50-es 100-as compound félstabilgép 25-ös stabilgép kazánnal 10 légkörre, 40-es 8 légkörös kazánnal, 4-es cséplőgarnitúra, olcsó gőzeke egyes-szármu mind kitűnő karban olcsón kapható. Timár Ede cégnél. Budapest, Lipót-körút 28. Csereüzletek kötetnek 25600

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bályvány-utca 6/C. 286

Idegesség gyengetehetőségü
gyermekké nálam szaksteri oktatást és teljes ellátást nyerne. Kelemen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Ha köhög
vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért. 25721szó.

Egy teljesen
jó karban lévő Höcker féle magas nyomású 16 ló erős gőzgép eladó. Megtekinthető üzemben. Aradi-utca 8.

Gazdasszonyoknak
ajánljuk egy tisztességes 31 éves magányos özvegy korosabb férfihez, aki a háztartáshoz és jószágteráshoz ért, esetleg falura vagy pusztára. Ajánlatokat „Tisztességes” cím alatt a kiadóhivatalba.

Zongora,
rövid, keveset használt és egy kereszthurok pianino jutányosan eladó. Szegő zeneműkereskedése, Eskü-út 5., Klótid-palota.

Nagy vendéglő
országúton környék között 100 önkényes előtérrel, olcsó házber, nagy kert-kerhellyel, tekepálya, szép lakás, birtok átvétele miatt eladó. Bővebbet IX., Telepi-utca 9. Schuzinál. 10539

Eladó
360 hold, dunántul, Budapesthez közel, sík, szép úri lakkal, 200 hold vetéssel, gazdag felszereléssel, 90,000 ft. Gianone Budapest-Zugló, Hajcsár-út 135 szám. 534

Komptoirista.
ki a magyar és német levezetésben teljesen járatos, felvétetik. Horvát nyelvet bíró előnyben részesül. Írásbeli ajánlat elhozandó. Steinreich, Károly-körút 19

Üzletkezelőnek
azonnal belépésre kerestettek. Magyar és német nyelv megkivántatik. Kováld Péter és fia, VII., Szövetség-utca 37. 35673

Pénzkölcsönt
budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, építkezésekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tisztviselő-kölcsönöket 5-15 évi amortizációra. Személyhitel minden állású egyének kezese nélkül, olcsó kamattal, megievő drága kölcsönöket konvertálók. **Altalános Hitelforgalmi Intézet** Rákóczi-út 36, Válaszbélyeg. Díjazás utólag. 25580

Pénz-kölcsönt
kölcsönzünk öt évtől 80 évig köztisztviselőknél, katonatisztjeinknél és nyugdíjasoknál a legtöbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesekről. Továbbá kölcsönzünk váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyének 1-2 kezesrel. Értékpapírra, sorsjegyre, vidéki bankok részvényeire az érték 9-9%-ig folyósítatunk kölcsönöket. Bővebb felvilágosítást levélileg válaszbeli formában díjtalanul nyújt Gerő Testvérek, törvényes képviselettel, hitelintézetek, Budapest, Kereszt-út 30. Telefon 16-42. Ugyanitt 20 fillérért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre néző tájékoztató foglaltatik. 25122

Aki pályáján
boldogni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. **GOITEIN KALMÁN**, Mátyás-ter 17. sz. 276

Teljes biztosíték
mellett 100,000 korona kölcsönt keresek nagy vállalkozáshoz. Ajánlatok K. J. jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

107 hold
föld eladó, épülettel és kuttal Nagyváradtól egy óra járásnyira, mű-úton. Ertekezni lehet **Markó Péter** tulajdonosnál, Hm-Vásárhely II. k. Fehérvári-út 2. szám.

Rákóczi
permetező gyár árlapot ingyen küld **Czeglédról**, romolhatatlan permetező gépeiről. 3548

Polgári iskolai
reáliskolai és gimnázium vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít. **Tanár** Budapest, Csömöri-út 8. I. em. 3. 26332

Polgári, gimnáziumi.
kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít Kerekes, Almásy-ter 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25405

Májusi
csomago-juhúrtól szállít 5 kilós bódónokban 6 kor. bérmentve. Utazók % mellett dolgozhatnak. **Felső-magyarországi hegyi juhúrtógyár Nagy-Szabolcs Gómórn.**

Zálogcédulákat,
brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron vesznek. **Brilliantokért** többet fizetnek, mint utjonnan kerültek. **SCHILLER IZIDOR**, Sip-utca 8. 26316

Butor:
Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók **Földes B.** butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Valódi Magyar Szakácskönyv,
Irta Zilahy Agnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befűtések készítéséről szóló részsel bővült kiadás. Ara szép bekötésben 3.60 kor.
A betűtészéről, Gyümölcs, fűszerek és saláta épen való eltarítása. A legújabb tapasztalatok után írta **Zilahy Agnes.** Ara köve 1.20 kor.

Modern Konyha, Irta Kovács Mátyas, 484 finom, különleges étel receptjét tartalmazza, melyet a szokásos szakácskönyvekben hiába keresnénk. Ara finom vászonkötésben 5 korona.

Singer és Wolfner
kiadása
Budapest. VI., Andrásy-út 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

Bösendorfer zongora
majdnem új, rövid, modern, angol mechanikával, remek, csengő hanggal, fekete fából, jutányos alkalmat vételében átvehető. Ugyanott egy mahagoni rövid kereszthurok híres gyártmányú zongora kitűnő állapotban, szintén majdnem új, eladó. Azonkívül mindennemű híres gyártmányok új állapotban kaphatók **Zeitter és Winkelmann-féle zongoragyárban Váci-utca 26** sarok bejárat Párisi-utca 2, lélemezlet. 26360.

Gimnáziumi,
reál, kereskedelmi, polgári egyéves önkéntesség, bármely érettségi vizsga letévesztésigényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philologus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátolt számban vételnek fel. A bannalatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. **Goitein Henrik** Budapest, VII. Damjanich-utca 39. II. emelet 10

AZ ATHENAEUM IROD. ÉS NYOMDAI R-T. KIADÁSÁBAN

MOST JELENT MEG

Endrődi Sándor

KURUCZ NÓTÁI-NAK

EGYKORONÁS KIADÁSA

Endrődi **KURUCZ NÓTÁI** minden történeti munkáján és minden tanulmányán jobban megértetik Rákóczi korának hangulatát, egész gondolat- és érzelemvilágát. A kuruczvilág öröme, bánata, elcsüggedés mola bája, kitérő lelkesedése, naiv hite és fájdalmas humora megható hűséggel csendül ki Endrődi gyönyörű zengésű verseiből.

1 KOR.

Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben és a kiadó-nál (Atheneum r-t. Budapest, VII. ker., Kereszt-út 54. sz.)

Információk
hitel- és házassági ügyekben a legmegbízhatóbban beszerezhető **Horvát Márkus** magántudakozó intézeténél, Budapest, V., Váci-körút 54. — Vidéken kitűnően szervezett levelezői kar. — Jutányos árak. Az összes szakmákban kitűnően bevezetve. Elsőrangú referenciák. — Szolid, coulans kiszolgálás. — Bejegyzett cég. Telefon 70-57. 820

Pénzkölcsön
házakra, telkekre, földbirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, **személyhitel**
katonatisztek, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón közvetít 500 **Kreditor bankiroda** Budapest, VII. Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

Balaton-Füreden
a Hercegh-féle nyaraló, a tó és kápolna közelében, teljes szoba- és konyha-felszereléssel, árnyékos kerttel, egy vagy két családnak kiadandó. Van benne 6 szoba, cselédszoba, két konyha, 2 hűvös pince, speiz 3 veranda. Bővebben a földi főnökökzettségénél vagy Budapest. IV., Molnár-utca 22 a házmesternél.

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint légszusz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részleltetésre kaphatók **Basch Soma** butorraktára, 733 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok.)

Ki a YES-OUI-SI
című lapot megrendeli, tételezve minden megrendelés nélkül is onlőlan az

angol és francia
nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 6 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrásy-út 97. szám.

Gőzcséplőgépek
lokomobilok, szalmakazalók, benzínmotorok, használt, gyárilag javított állapotban, részleltetésre kaphatók. Csereszlelték körtetek. **Seifried Hugó**, Budapest, Katona József-utca 1. szám. 25983

Zálogcédulákat,
brilliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron vesznek. **Brilliantokért** többet fizetnek, mint utjonnan kerültek. **SINGER JAKAB** ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes teketek törlesztése felépít. Építési tanácsokkal szolgál **Borsody Építésiroda Bpest**, Rákóczy-út 71. 782

The Berlitz School
nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszere szerint az első lecke után fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltetnek. 137

Singer és Wolfner kiadása Tátrakalauz
(1905) Utmutató a **Magas-Tátrába** s a **Tátravidéki Földökre**, A Magyarországi Kárpátgyógyászati közreműködésével szerkesztette **Dr. Szontágh Miklós** kir. tanácsos. A szerző halála után átnézte **Dr. Jarmaly László**. Térképpel. 3. kiadás. Ara köve 3 kor.
A Kassa-oderbergi-vasút személyszállító vonatainak zseménetrendje. Rövid utmutatóval a Tátrába. Érvényes 1907 május 1-től. Ara 12 fillér. Kapható a K. O. V. összes állomásain, ugyszintén minden önyvkereskedésben.

15 korona

3 maradék férfiruha szövet.
szürke, barna és drapp, a maradékok 3 métersek 3 férfiruha eleget, széküldi utánvétellel

Az Orsz. Postóköv. Árúház.

Budapest,
Rottenbi ler-u. 40. sz.
Minták nem küldetnek.

PENZ kölcsön
ügyekben forduljon bizalommal **Heller és Márkus** bankházhoz VI., Nagymező-utca 24/a.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá ural-szoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegok és függönyök valódi angol bűrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sarok.

BUTOR
új és használt modern háló-, ebédlő-, ural-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegeket veszünk és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-ter 11, ezolott Gyár-utca 2.
Az orsz. zencakadémiaival szembe.
TELEFON 14-09

Gyorsírás!! Gépírás
Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépírás az összes használatban lévő írógéprenszerken. — A tanfolyamok vizsgálati a parlamenti gyorsíroda főnökének előktele alatt, parlamenti gyorsírótanár bizottsága előtt tartatnak meg és közérvényességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdészködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Bőrszékikpar
bőrsajtólás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékkek és karosszékkekben, jóval olcsóbb áron mint eddig.

Használt székek átalakítás bőrszékkekre olcsó áron. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Alkalmi zongoravétel
rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók Uj zongora egész rövid 260 ft. Pianino 180 ft.

Reményi
hangszer-telepén Budapest, Király-u. 33. szám.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.

Nyomatott a „Globus” műintézet és kiadóvállalat részvénytársaság körforgógépein Budapest, Aradi-utca 8